

Nørup og Randbølge sognes kirkebog.

Jeg Alexander Jacobsøn kom hertil menighederne anno 1679 og holdt min første prædiken dend 5. octobr., da det evangelium indfaldt, ingen kand tiene to herrer.

Jeg spurde i sterbeboen om kirkebogen efter min salig formand her Mogens Jensen Rafvnving men fik til ansvar at der var ingen, og som (kongens) bogstav var der udgaaet om at holde nogen bog, blev det holdt som en hevtning, dog lod jeg tegne ved degnen, hvad i min tid forefaldt. Dog jeg siden selver her i rinskreefe, efterkommerne til underretning, dog det første jeg ankom til kaldet (var) sognene nesten øde og saaledes en lang tid forblef saa, (og derfor) kun lidet at skrifve.

1685 dend 2 december stod Rasmus Krag og hans kone obenbar skrifte fordi de vilde hafde skyll Jens Krag for barnet, som var aflet i horeri, og hand var død et heel aar tilforn.

1692 dend 6 marts stod Mette Sørensdatter skrift og udlagde til barnefader Laurids Jensen, de tjente begge udi Præstegården.

1692 d. 16 apr. stod Johanne Nielsdatter skrift og udlagde Laurids Jensen til barnefader. Samme karl besov et aar begge pigerne i præstegården.

1696 dend 24 maj er Anne Jensdatter publice absolveret og udlagde til barnefader Anders Jensen, Jens Ibsens søn udi Lime.

1696 dend 15 decemb. blev Anders Jensen, som Anne Jensdatter hafde udlagt for barnefader, publice absolveret.

1697 dend 7 februar stod Maren Dinesdatter, som tiene for kokkepige paa Engelsholm, skrift og udlagde til barnefader Christian Philip som til tinge benegtede med æd, at han var hendes barnefader. Samme Christian Philip var foget paa Engelsholm.

1699 d. 26 marts stod pilleren Joen Nielsen og Karen Falkiersdatter aabenbar skrifte, fordi de hafde avlet et barn tilsammen førend de kom i egteskab. Samme dag blef de trolofvet. Han hafde bevis fra Ålborg og hun fra Brørup.

1699 d. 30 juli blef Bodil Ejlersdatter publice absolveret.

1702 d. 22 octobr. stod Jens Ibsen skrift i Lime for sin letfærdighed med ?

1703 d. 22 april blev Søren Pedersen og Maren Christensdatter for leiermaal publice absolverede.

1705 d. 2 decembr stod Joen Olufsen skrift for leiermaal med Anne Margrethe, fadeburspigen paa Engelsholm, hand var kusk.

1707 d. 26 april blef Karen Pedersdatter, kokkepige paa Engelsholm, publice absolveret for leiermaal og udlagde velb. Preben Brahes tiener Anders Knudsen til barnefader.

1707 d. 11 maj blef samme Anders Knudsen publice absolveret.

1716 d. 1 april blef Peder Simonsen fra Engelsholm publice absolveret.

1722 d. 8 nov. er Margrethe Jeppesdatter, som tiende til Christen Friismands i Limskov, publice absolveret og udlagde til barnefader Jacob Simonsen tienende paa Bjerre.

1722 dom 17 a trinit. Ao 1722 er jeg Falk Alexandersen af hans mayst. kong Friderich dend fjerde allernaadigst kaldet til Nørup og Randbøl menigheder, hvilche jeg ved guds aands bistance forestoed som min faders capelan paa 9de aar. Jeg blef ordineret d. 11 september i Ribe og indsat domica 17 a trinitat. Gud gifve mig sin aand og naade til rettelig at forrette dette hellige embede, for Jesu znsv. abl. h. nafvens skyld, indtil mit lefvendes ende.

1723 d. 10 oct. er Maren Vellings publice absolveret, udlagde til barnefader bemeldte Jørgen Hverring.

1726 Fastelavns søndag. I dette aar, nemblig paa fastelavns søndag var det første der Poul Christensen, den tid tiende paa Engelsholm for laqvai, med degne embedet betiente disse 2de menigheder, og derefter bekom kaldsbref i Ribe datteret d. 6 maj anno 1726.

1726 d. 1 sept. er Jørgen Skytte og hs. hustru publice absolveret for afhold fra alterens sacramento.

1729 d. 24 juni er Ellen Christensdatter af Lime publice absolveret ob peccatum in 5tum præceptum.

1730 d. 15 jan. er Anne Nielsdatter publice absolveret ob peccatum 6tum præcepti, som udlagde til barnefader en soldat nafvnlig Christian som var mahlersvend paa Engelsholm. Hunstod skrift førend barnet blefv født.

1731 dom qvasimodog. blef Michel Overgård indsat til at være præst for Nørup og Randbøl menigheder.

1735 d. 22 maj blev Anne Vellings fra Søgård publice absolveret for hendes forseelse mod det 6te bud. Til barnefader blev udlagt en soldat ved navn Jens Lauridsen som var paa Kjeldkjær.

1736 d. 29 sept. udstod Anne Nielsdatter fra Lime kirkens diciplin ob peccat. cont 6 præcept og udlagde til barnefader Kjeld Lassen fra Sødover.

1737 d. 9 februar er jeg Peder Jørgensen Stauning af hl. commerceraad Lichtenberg til Engelsholm kaldet kaldet d. 22 ejusdem af mayts confirtneret dominica judica her i Nørup kirke ordineret og dom palm indsat til præst for Nørup og Randbøl menigheder.

1738 dom 23 post trin udstod Jens Nielsen Nevad, tienende ved ladegaarden i Søgård kirkens diciplin ob peccatum contra 6tum præceptum.

1738 dom 23 post trin udstod Kirsten Sørensdatter fra Boesem sogn kirkens diciplin ob peccatum contra 6tem præceptum og udlagde Jens Nielsen Nevad som barnefader.

1742 d. 8 april blev staldkarlen paa Engelsholm Hans Olufsen publice absolveret i Nørup kirke ob peccatum contra 6tum præceptum.

1742 d. 16 dec. udstod (smedens) datter af Nørup Birthe Sørensdatter kirkens diciplin ob peccat. 6tum præcepti som udlagde til barnefader (Christen) Frederiksen Degn tienende for skytte paa Engelsholm.

1743 d. 20 jan. blev Kirsten Pedersdatter fra Tingkjær hus publice absolveret peccatum contra 6tum præceptum, da udlagde til barnefader Hans Olufsen, staldkarlen paa Engelsholm, efter at hun næst forgangen søndag var bleven confirmeret i hendes daabs (sager).

1743 d. 3 febr. blev Christian Skytte fra Engelsholm publice absolveret ob peccatum 6tum og Birthe Sørensdatters uægte barn her af Nørup døbt og kaldet Margrethe.

Beretning om det anbefalede aarlige syn over Nørup kirke og præstegaard, samt Randbølle kirke.

Ao 1803 d. 9 jun. blev af mig ved mine ved Nørvangs og Tørrild herreds ret udmeldte synsmænd nemlig tømmermand Iver Christensen og muurmester Christian Lauesen taget syn over Nørup kirke, hvilken synsforretning og blev taget beskrevet, som viser at bemeldte kirke har følgende brøstfældigheder.

1. Blye taget paa den sønder side er fuld af huller og revner.
2. Gulvet i nogle streke i serdeleshed i et har fruentimmer stole formedelst at de underværende begravelser urigtighed, hvorved indtrædende folk i stolene kunde komme til skade. En mandfolkestol mangler nederst i kirken. J. Grønlund. Herredsproust.

Samme dato blev af ovenanførte taget lovlige syn over Randbølle kirke, hvorved fandtes følgende brøstfældigheder efter den beskrevne synsforretnings indhold.

1. Blyet paa vestre side af taarnet er saa brøstfældig saavel som ogsaa østre side, at det maa omstøbes. Ligeledes ere nogle blyetavler over koret og vaabehuset fuld af smaae huller.
2. et par fiele i loftet over koret er brøstfældig. J. Grønlund. Herredsproust.

Ao 1803 d. 10 jun. blev ifølge kongelig aalernaadigst rescript af 29 okt. 1803 Nørup præstegaard taget under lovlige syn, hvilken synsforretning blev taget beskrevet og viser følgende brøstfældigheder ved bemeldte præstegaard.

1. Loftet over brøggerhuset er ganske forraadnet.
2. Ladehuset er ganske gaaet ud af sin stilling og behøver tækning paa adskillige steder.
3. Tækket paa den østre side af den østre længde udhuus er maadelig, saa vit omlægges med nye tække. Ligeledes tækket paa den østre stuehusets østre ende.

Da det er bekjendt at nærværende sognepræst hr. Steenstrup modtog en meget brøstfældig præstegaard og han allerede har anvendt store bekostninger til at afhjælpe det nødvendige, hvorfor det vilde blive ham for besværlig i 1 aar at faa alle ovenanførte brøstfældigheder istandsat, saa bliver han efter den beskrevne synsforretnings indhold tilholdt til næste aars syn at faa det nødvendige istandsat, som er:

1. tækket over den østre side af den østre udhus, samt tækket paa ladet.
  2. Loftet over brøggerhuset.
- J. Grønlund. Herredsprovst.

1804 d. 27 jun. blev synsforretning afholdt over Nørup kirke i min overværelse af de ved retten udmeldte synsmænd nemlig muurmester Christen Pedersen og tømmermand Rasmus Nielsen som af samme blev givet beskrevet. Bemeldte synsforretnings udvisende opgiver allene 2de smaae brøstfældigheder, som er:

1. gulvet i de 2de nederste stoele, som maae belægges enten med steen eller bræder.
2. nogle blyetavler over kirken vil loddess, da de fandtes beskadiget ved opkastede steen. J. Grønlund.

1804 d. 28 jun. blev foretaget synsforretning over Randbølle kirke i min overværelse af de ved retten udmeldte synsmænd nemlig muurmester Christen Pedersen og tømmermand Rasmus Nielsen, der blev forfattet skriftlig, hvilken synsforretning viser at kirken har følgende brøstfældigheder, nemlig:

1. Loftet er overmaade brøstfældig, som deels vil omlægges, deels fornyes.
  2. Kirkegulvet som er siunken i midten vil forhøjes.
  3. Blyetaget er overmaade brøstfældig, deels fuld af huller, dels mange steder revnet.
- J. Grønlund.

1804 d. 7 dec. blev afholdt lovlig synsforretning over Nørup præstegaard af tømmermand Herman Iversen og Thomas Sørensen under min bestyrelse som herredsproust, hvilken synsforretning som blev taget beskrevet viiser at præsten dette aar har opreist en ganske nye lade i steden for den gamle faldefærdige, tillige at adskillige fag af det øster udhuus vare omtækkede, samt i kræehuset og hestestalden nogle forbedringer giorte.

Det Øster udhuus saavel som det vester havde ellers i sommer ingen reparation faaet, som præsten lovede inden tilkommende aars syn at see bragt i rigtighed. J. Grønlund.

1805 d. 25 jun. blev under min bestyrelse og overværelse holdt en lovlig synsforretning over Nørup kirke af de ved retten forhen udmeldte synsmænd nemlig muurmester Christen Pedersen og tømmermester Rasmus Nielsen, som blev givet beskrevet til videre indsendelse paa behørigte steder, hvilken synsforretning viser, at kirken er i alle deele uden brøstfældighed undtagen at der findes et par huller paa blyetavlerne, som synsmændene formeente letlig kunde afhjælpes ved lodning, hvilket testes. J. Grønlund.

1805 d. 25 jun. samme dag blev Randbølle kirke synet og synsforretningen givet beskrevet, hvilken viiser, at kirken har følgende brøstfældigheder:

1. taget findes paa nogle blyetavler paa den sønder side imellem taarnet og kirken lidet brøstfældig, som vil repareres, saafremt tømmerværket ikke med tagdryp skal forraadne.
2. Kirkegaardens muur er yderst forfalden. Dets rigtighed testes. J. Grønlund.

1805 d. 9 dec. blev holdt synsforretning over Nørup præstegaard af Tømmermand Herman Iversen og muurmester Peder Damgaard, som blev givet beskrevet, hvilken viiser, at i steden for den bestemte reparation paa den øster udhuus haver præsten anseet det saa kaldte forpagtnings vaaningshuus endnu meere trængende dertil, hvilken længde huus er nedrevet og igien opbyggt og forsiunet med tække og skorsteen. Det vestre udhuus er bleven rettet. At samme medfører sandhed attesterer J. Grønlund.

1806 d. 9 jun. blev holdt synsforretning under min bestyrelse af muurmester Christen Pedersen og tømmermester Rasmus Nielsen over Nørup kirke og befandtes bemeldte kirke efter den beskrevne synsforretning uden mindste brøstfældighed, hvilket attesterer J. Grønlund.

1806 d. 9 jun. samme dag blev taget syn over Nørup præstegård af de ved kirken brugte synsmænd under min bestyrelse, hvilken synsforretning blev ligeledes taget beskrevet som viiser at præstegaarden har følgende brøstfældigheder:

1. I den østre længde huus mangler loft over 2de fag, samme stykke huus vil rettes og forsynes med nogle fodstykker.
2. I brøggerhuuset er tømmerværket ? ? fielene, ligesom tækket over samme stykke brøstfældig. Præsten lovede at afhielpe denne sommer. Hvis rigtighed attereres J. Grønlund. Datum ut supra.

1806 d. 9 jun. samme dato blev synsforretning holdet over Randbølle kirke af de ved retten udmeldte synsmænd i min overværelse og under min bestyrelse. Hvilken beskrevet synsforretning at kirken ikke har mindste brøstfæld, hvilket attererer J. Grønlund.

1807 d. 15 jun. blev i min overværelse holdet synsforretning over Nørup kirke, hvilken synsforretning blev taget beskrevet og viser at kirken i alle dele i upaaanket og tilbørlig tilstand, undtagen at et vindue i den vestre ende af kirken har nogle ruder itu, samt at den vestre ende af taarnet behøver lidet udspækning, hvilket attererer J. Grønlund.

1807 d. 15 jun. samme aar og dag blev taget syn over Nørup præstegaard, hvilken synsforretning ligeledes blev givet beskrevet og forklaret præstegaardens forfatning at være saaledes:

1. Loft mangler over 1 fag i den vestre ende i det nordre huus.
2. en keede mangler og i den nordre huusets østre ende.

At dette er overensstemmende med den afgivne og beskrevne synsforretning attererer J. Grønlund.

1807 d. 15 jun. blev taget syn over Randbølle af de forhen ved retten udnævnte synsmænd, nemlig muurmester Christen Pedersen og tømmermester Rasmus Nielsen i min overværelse, hvilken synsforretning blev given beskrevet. Samme viiser at kirken i alle deele er i forsvarlig tilstand, undtagen en blyetavle som haver nogle huller. Dette at være overensstemmende med synsforretningen attererer J. Grønlund.

Publice absolverede.

1749 d. 19 okt. blev Mette Hansdatter fra Lime publice absolveret, ob pecculatio contra sextum præceptum, da hun udlagde til barnefader en tobaksspindersvend fra Haderslev ved navn Hans Christian.

1759 d. 24 maj fest ascens christi blev Kirsten Nielsdatter fra Lime publice absolveret, peccato contra 6tum præceptum, og udlagde til barnefader en landsoldat fra Fredsted by Starup sogn navnlig Hans Pedersen.

1760 d. 20 apr. dom misericord blev Niels Jørgensen og hustru Karen Christensdatter af Lime publice absolverede, peccato oppressionis pulvi 3 septima abhinc fastæ.

1761 d. 1 nov. fest omn sanctor blev Ide Polene Hansdatter af Sødover publice absolveret, peccato contra sextum præceptum, og udlagde til barnefader en muurmester svend Bendix Christensen, som ? har været i Haderslev, hvor hun i hendes tjeneste blev besvangret, arbejdede i muurarbejde og ellers er soldet i Slesvig ved hr. captain Vadens compagnie.

1763 d. 17 jul. dom 7 p trinit blev Mads Nielsens hustru Maren Lauridsdatter af Lime publice absolveret, peccatum oppressionis pulvi.

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

1811 d. 26 jul. blev taget syn over Nørup Præstegård i min overværelse af muurmester Christen Pedersen og tømmersmand Claus Andersen. Den skrevne synsforretning opgiver ikke nogen brøstfældighed paa Præstegården, men at den er i beboelig stand attesteres. ?. Grønlund.

1811 d. 26 jul. Samme aar og dag blev holdet syn over Nørup Kirke. Forretningen blev given beskrevet og viser at et spændtræ paa den nordre side er afraadnet attesterer ?. Grønlund.

1821 Summarisk fortegnelse over folkemængden, samt over fødte, døbte og døde børn i Tørrild Jerlev herred for aaret 1821 ifølge cancellieskrivelse af 13 sep. 1814.

1821 (Sogn, Folkemængden, Fødte børn, Døbte børn, Døde børn.

Nørup, 655, 46, 46, 10

Randbøl, 330, 14, 14, 9

1822

Nørup, 681, 45, 42, 4

Randbøl, 340, 19, 19, 4

1823

Nørup, 727, 48, 48, 4

Randbøl, 359, 18, 18, 3

1824

Nørup, 739, 38, 35, 10

Randbøl, 357, 12, 12, 7

1825

Nørup, 755, 41, 41, 5

Randbøl, 370, 17, 16, 4

1826

Nørup, 766, 44, 41, 6

Randbøl, 645, 26, 25, 5

Efter optælling er dette samtlige individer.

1827

Nørup, 779, 38, 38, 5

Randbøl, 465, 11, 10, 4

1828

Nørup, 813, 46, 41, 9

Randbøl, 476, 15, 14, 4

1829

Nørup, 1045, 46, 39, 13

Randbøl, 479, 17, 15, 4

1830

Nørup, 1046, 45, 40, 15

Randbøl, 484, 18, 16, 8

1832

Nørup, 1046, 34, 33, 12

Randbøl, 500, 20, 20, 1

NB. Folketallet er kun cummunikanterne antegnet saaledes for Nørup sogn, men for Randbøl efter optælling fra 1826.

Offentlige foranstaltninger begyndt 1821.

Circulære. Gienpart.

For at tilveiebringe større ensformighed og fuldstændighed i henseende til de efterretninger som i følge hans majestæts befaling i allerhøieste rescript af 9. februar 1816 og rentekammerets derpaa grundede circulairer af 11. juni 1816 og 31 october 1818 skulde fra hvert amt meddeles angaaende de offentlige afgifter og byrder der, foruden de egentlige kongelige skatter, have i hvert aar været paalagt undersaatterne, har kammeret ladet forfatte vedlagte schema, hvorefter disse efterretninger, saavel hvad landdistrictet, som hvad kiøbstæderne angaaer, baade for det nu snart forløbne aar og for fremtiden ønskes affattede. Saaledes som schemaet udviser, ønsker man samtlige præstationer, enten disse ere skete i penge eller ved varer eller personligt arbeide, opgivet i rigsbankpenge sølv og derhos, for at have en sammenlignende oversigt over deres størrelse i de forskellige amter, anført hvor meget sølvbeløbet for hver enkelt klasse af præstationer ville udgiøre pr. tønde hartkorn naar det, enten hartkornet i virkeligheden er maalestokken for dets udredelse eller ikke, derpaa lignede, alt efter den anvisning som schemaet dertil giver det, som formodentligen vil foraarsage mest vanskelighed, er, med nøjagtighed at samle bidragene til skole- og fattigvæsenet, med hensyn til, at de præsteres i mange forskellige artikler. For at disses evaluation til penge ikke skal blive alt for forskellig i et og samme amt, anseer rentekammeret det nødvendigt, at hver sognepræst for sig aleene opgiver hvad i deres sogn til enhver af disse 2de gienstande som byrde for kommunen, udredt deels i penge, deels i varer og andre præstationer, intet som helst undtaget, antallet af kostdage til fattiglemmer altsaa iberegnet, og at amtsprovsten da, saafremt hr. amtmand Treshov ikke hellere maatte ønske selv at lade arbeidet foretage, foranstalter alt, hvad hvert sogn har præsteret, udregnet til penge efter en og samme priskourant, hvorefter de vedlægges en fortegnelse, der viser, hvad ethvert sogn i sær har til fornævnte gienstande udredt, saavel i penge som i naturalier, og, efter hvilke priser de sidste er anslaaede til penge.

Herom saavelsom om de øvrige efterretninger, der bliver at indhente hos sognepræsterne, ville hr. amtmanden derfor behage nærmere at afhandle det fornødne med amtsprovsten. Frem for alt vil det, til hensigtens opnaaelse være nødvendigt, at hr. amtmanden forsyner de embedsmænd, amtsforvalterne, herredsfogeder eller birkedommere og sognepræsten, der skulle afgive de specielle efterretninger /: hvilke forresten maatte bilægges hr. amtmandens beregninger :/ med nøjagtige schemata saaledes, at disse embedsmænd bestemt ere underrettede om alt, hvorom de have at meddele efterretning, samt hvorledes de have at afgive samme, og at hr. amtmanden strax tilbagesende de specielle efterretninger til omarbejdelse, saasart de ikke nøjagtigen ere affattede paa den foreskrevne maade, alt paa det, at de beregninger, hr. amtmanden afgiver til kammeret, kunne være fuldstændige og nøjagtigen affattede efter det tilstillede schema. I henseende til kiøbstædernes afgifter kunde det, som derom indeholdes i kammerets schema, uden videre meddeles vedkommende magistrater eller byfogder til nøjagtig efterlevelse. Det ligger i tingenes natur, at saadanne efterretninger, som de her omhandlede, ville, især i begyndelsen, foraarsage endeel vanskeligheder, men kammeret holder sig forvissat om, at hr. amtmanden vil ogsaa i denne henseende, bidrage alt, hvad der staaer i deres magt, for at denne i sine resultater vigtige gienstand, kan opnaa den mueligste fuldkommenhed, og ved allerunderdanigst at forelægges hans majestæt, give allerhøistsamme et saa klart og fuldstændigt oversyn, som mueligt, over alle de offentlige byrder, der i hvert amt, foruden de egentlige kongelige skatter, have paa hvilet undersaatterne.

Med hensyn til arbeidets vidtløftighed forlænges den tid, inden hvilken beregningerne maae være indsendte til kammeret, til hvert paafølgende aars marti maanedes udgang, ligesom hr. amtmanden ogsaa vilde behage i henhold hertil, efter omstændighederne, at foreskrive de embedsmænd, der skulle med deels specielle efterretninger en passende tid, inden disse maae være dem tilstillede.

Rentekammeret den 9de dec 1820. Wormschiold. Eshen.

Til amtmanden over Veyle amt.
Gienpartens rigtighed bekræftes.
Treschov.

Saaledes mig tilstillet fra amtet vedstaaer
Gaverslund den 26 dec 1820. Blicher.

Circulaire.

Det kongelige rentekammer har i skrivelse til amtet under 9de d.m. paalagt samme aarligen at indhente og til høistbemeldte kollegium at dende en nøiagtig beregning over samtlige paa hartkornet hvilende offentlige penge afgifter og præstationer /: de egentlige kongelige skatter undtaget :/, alt anslaaet til penge, og disse fordelte paa hartkornet, og da der til dette biemedes opnaaelse skal forfattes lister, der viser det specielle opløb af bemeldte afgifter for hvert sogn, hvilke lister skulle indrettes efter et dertil authoriseret schema overensstemmende med de af rentekammeret dertil opgivne data communiceres herved de hr. sognepræster fornævnte rentekammer skrivelse i verificeret gienpart og tillige 5 blanqvitter schematisk indrettede hvorpaa for hvert sogn særskilt meddeles efter rigtige opgiorte beregninger. Disse bilægges med specielle fortegnelser over hvert enkelt til skole og fattig væsenet udredet bidrag. Beløbet af udgifterne i de dertil bestemte rubrikker hvilket beløb reparerer paa hele sognets hartkorn saa at dernæst sees hvor meget i rigsbankpenge sølv pr. tønne hartkorn er svaret, der ligeledes indføres paa det sted i blanqvetten. Og saaledes henføres blanqvetten, der angaaer følgende kommune afgifter.

A. Skolevæsenet.

Alt hvad hertil har været udredet til lærenes lønning i penge og naturalier, selv til brændsel sadde etc. betalingen for leien af græsning til skolelæreren, renter af den kapital anordningsmæssig skolejordes indkiøbt siden 1814 har kostet, leier af skolelocale hvor der mangler, skolebygningens reparation, det nødvendige udvidelse, for andre bedre indretning, inventarium, undervisningsmaterialer etc. Dette og hvad mere der har været bekostet og anskaffet af districtet til skolevæsenets opretholdelse beregnes til en pengesum sølv, der fordeles pr. tønne paa sognets samtlige hartkorn. Til oplysende bilag fremsendes af de hr. præster saavel afskrift af forslag til og ligning over skolen m.m. for indeværende aar, som og af dette aars skolekasse regnskab affattede i den form de hertil sidstsendte schema vise.

B. Fattigvæsenet.

Bekostninger hvorpaa regnes paa samme maade og meddeles til oplysning om afgifternes rigtighed en verificeret gienpart af regnskabet for fattigforsørgelse i indeværende aar affattet overensstemmende med det hertil af amtsdirectionen anordnede schema.

C. Degnekaldene.

Hvor disse ei endnu ere forenede med skolevæsenet. Altsaa de degnen tillagte indtægter i penge og naturalier der indføres i blanqvetten paa samme maade, som de forrige afgifter maa forsynes med en speciel fortegnelse og beregning over de didhørende bidrag.

D. Kongetiende.

Hvert enkelt tiende sættes efter omtrentlig middeltal til et vist quantum korn /: f. ex. 4 a 5 skp. byg :/ pr. tønne hartkorn. Det sammen lagte beløb for alle 3 tiender beregnet til penge efter kapitelstaxten anføres i den dertil bestemte rubrik og pr. tønne hartkorn i sin rubrik.

E. Qvægtiende og smaaredsel til præsten.

Begge dele beregnes til en sum i Rbd. sølv og indføres i anmeldelsen paa fornævnte maade.

F. Offer og accidenserne beregnet efter et middeltal af flere aar.

For at give de forlangte fortegnelser og beregninger over forbemeldte kommuneafgifter den fuldstændighed og nøiagtighed som rentekammeret fordrer, anmodes de hr. sognepræster om at have i behagelig erindring og bestemt at følge nedenstaaende bemærkninger.

1. Hvor de paaliggende bidrag ere satte i sedler og tegn reduceres disse til sølv efter et gennemsnit af aarets 4de qvartal courser og udgjør for det tilendeløbende aar 1 rbd. sølv 1 mk. 14 sk. i sedler og tegn i gennemsnit.
2. Naturalafgifterne til skolevæsen, fattigforsørgelse og degnen beregnes til penge efter kapitelstaxten for samme aar i hvilket de ydes. For andre naturalier f. ex. degneost etc. følgende almindelige markedspriser, hvorved dog iagttages at en kostdag til en fattiglem regnes for 8 sk. sølv, en spandag til 3 mk. og en gangdag til 1 mk. sølv.
3. Alt hvad der er udredet til skole og fattigvæsen tages under beregning. Kun undtages herfra rente af legater, dotation af private eller andre frivillige gaver f. ex. de i reglement for fattigvæsen paa landet at 5. juli 1803 under §46 fra 2-6 inclusive anførte indtægter, endvidere fra skolekassens indtægter i seeneste anordning §66 no. 2, 3, 5 nævnte.
4. Til de paa skolevæsenet gaaende udgifter bør og degneindkomsterne henføres, saavel i penge, som i naturalier naar disse ere inddragne til bedste paa skolevæsenet og fordeelte paa lærerne.
5. Er derimod degnekaldet afsondret fra skolevæsenet og degnen har uforandret beholdt sin gamle stilling, bliver degnekaldets indtægter særskilt at beregne.
6. Afgifterne under E og F bliver samlede under et at anføre.
7. Hvor beregningerne over afgifterne under C, D og E kunde behøve oplysende bilag, bør disse meddeles.

Skal rentekammerets ordre i bemelte anledning efterkommes, og skal dette collegium til rette tid have de requirerede fortegnelser over kommuneafgifterne er det aldeles nødvendigt at denne circularer, som snarest affærdiges og at de herved følgende blanqvetter vorde forsynede med den fornødne paategning af de hr. sognepræster, saa at denne sag efter et ophold paa ikke over 2 dage paa hvert sted maatte hertil kunne retourneres inden næstkommende januari maanedes udgang. Gaverslund den 30 dec. 1820. Blicher.

Forslag til et stifts bibliotechs oprettelse fra biskop Herts af 24 november 1820. Der paategnede jeg mig for 2 rbdlr. sedler. Sveistrup.

Gienpart. Circulaire.

Det kongelige danske cancellie har under 7de d.m. tilskrevet saaledes.

Cancelliet har allerunderdanigst foredraget hans majestæt de i følge dette collegie circular skrivelse af 8de januari d.a. af samtlige stiftsøvrigheder afgivne betænkninger om ikke den fra ældre tider paabudne brandhielp af kirkerne kunde giøres ufornøden, naar præste- og degneboligen vedbørligen assureredes under den almindelige brandforsikring.

Og hans majestæt har derpaa under 13de f.m. allernaadigst resolveret:

1. At samtlige præster i Danmark skulle lade deres præstegaarde assurere i den almindelige brandkasse for landet.
2. At det desuagtet maa forblive ved lovens 2-2-4 no. 2 i henseende til den omhandlede brandhielp af kirkerne.
3. At samtlige degne i riget maa, saalænge degneboligen endnu existerer, efter nærmere derpaa indgivne ansøgninger til dette collegium, tilstaaes 2 mk. efter studie skattens ligning for hver kirke i vedkommende stift til disse boligers gienopbyggelse, naar de ved ulykkelig tilfælde afbrænde.

Hvilket hermed tjenstligt tilmeldes hr. stiftsamtmænd og deres høiærværdighed til behagelig efterretning og bekendtgjørelse for vedkommende.

Hvilket herved communiceres til behagelig efterretning og videre bekendtgjørelse for vedkommende.

Ribe d. 18de december 1820. Koefog. Hertz.

P.T. hr. amtsprovst Blicher.

Forestaaende kongelige resolution i ligelydende afskrift communiceres herved de hr. sognepræster til egen behagelige efterretning og til videre kundgørelse for vedkommende. Gaverslund den 21 december 1820. Blicher.

Gienpart. Skolevæsenet angaaende.

Her amtmand og deres høiærværdighed have under 9 september d.a. andraget, at adskillige af skolecommissionerne i Veile amt paa de steder, hvor skolelæreren ved en forbedret dyrkningsmaade have vidst at skaffe sig større fordeel end hidtil af den skolen anordningsmæssige tillagde jordlod, have indgivet forslag om, enten at det korn og det foder, som saaledes avles paa skoleloden maatte beregnes til afdrag i den skolelærens tillagde kornlønning og i det foder, som ifølge anordningerne tillægges efter §55, eller at skoleloden, naar der paa samme kan græsses mere end 2 køer og 6 faar paa nye maae taxeres og det overflødige jordsmon afskjæres og sælges til bedste for districtet.

Indhold.

I den nærværende lærers tid maae intet skee til formindskelse i hans indkomster. Efter at have bravvexlet med biskoppen i Ribe bifalder cancelliet den yttrede formeening, at saadanne forbedringer tages i betragtning til nedsættelse i skolelønnen ved en nye lærers ansættelse. Det K. D. Cancellie den 2 december 1820.

Til Veile amts skoledirection.

Circulaire.

Nogle iagttagelser til efterretning for skolecommissioner naar forslag til og ligning over skoleløn og andre paa skolevæsenet gaaende bekostning affattes.

At alle forslag til og ligning over de bekostninger, skolevæsenet fordrer, bør stedse et dobbelt exemplar tilstilles skoledirectionen, hvornæst det ene tilbagesendes commissionen med paategning, det andet bliver til bevaring i amtsprovstens archiv. Og maa paa ligningslisten ei alene de bidragendes hartkorn hvert for sig, men og hele summen af districtets samtlige hartkorn være derpaa anførte.

2. Alle forslag til og ligninger over skoleløn affattes efter medfølgende schemata under A og B, er forslaget til midlertidig skoleløn een gang approberet, sendes blot ligningen til approbation med den paategning, at den er affattet efter det under xx dato approberede forslag til skoleløn.

3. I anledning af et til approbation i cancelliet indsendt forslag til skoleløn, har dette collegium anordnet at skoleholderen, der tillige er kirkesanger, ei bør affordres nogen aarlig specifikation paa hævet offer og accidentser, men af disse indtægter tillige med æg og melk osv. bør eengang for alle anslaaes til en vis for bestandig gieldende pengesum, som fradrages den ham tillagte løn - en regl som altsaa bliver at iagttage ved forslags affattelse til skoleløn. Skulde det siden efter nøiagtig undersøgelse befindes at bemeldte indtægter ei har svaret til den ansatte sum, bør det manglende erstattes læreren ved ligningens affattelse over skoleløn.

4. Naar samtlige korn- og pengeudgivter til skoleløn saavel de ældre funderede degne og skoleindtægter i korn eller andre natural præstationer og penge, som og det nye tillæg, der behøves for at skaffe skolelærerne passende løn, alt er beregnet til penge, og disse igien til en hovedsum, fordeles denne sum paa hele districtets hartkorn, saa at det deraf kan sees, hvor stort bidraget til skoleløn bliver pr. tønne hartkorn, og skal det siden vises, at denne afgivt ikke overstiger tredieparten af præstetiendens værdi, saaledes som den kongelige resolution af

9. december 1817 i forening med cancelliets skrivelse af 8. januar 1820 bestemmer. Herved bliver at iagttage.

a. At præstetiendens værdi ei beregnes efter den korn og pengerestusion, som ved beatendig giældende forening er bestemt at ydes for denne tiende, naar restusionen ei staaer, som er tilfældet i mange pastorater, i rigtigt forhold til ydernes avl, men efter præstationernes sande værdi, alt med hensyn til ydernes kornavl, arealets beskaffenhed og størrelse.

b. At indtægterne af den til skolen udlagte jordlod ei bør komme under beregning til afdrag paa den i forslaget ansatte løn til skolelærerne, da denne jord er et emolument, der ikke vedkommer hans faste løn, hvilket og tydeligt sees af § 55 c og d i senesteanordning, ligesom enhver og let indseer, at det under c bestemte quantum halm og høe ingenlunde er tilstrækkelig til at overfodre 2 kjøer og 6 faar med deres yngel. Imidlertid har dog nogle skolecommissionslemmer i forslag til skoleløn beregnet indtægterne af skolejorden til korn og draget dette fra skolelønnen, en ugrundet fremgangsmaade, som ingenlunde kan bifaldes. Hvad her er sagt om skolejord, giælder og om brændsel og fourage.

c. Da det er bidraget til skoleløn af contribuerende hartkorn, som ikke maae overstige 3die parten af præstetiendens værdie, saa følger heraf, at bidraget af det frie hartkorn drages først fra hovedsummen af samtlige afgifter til skoleløn, og det bliver da resten, der reparteres paa districtets contribuable hartkorn for at erfare hvormeget hver tønde hartkorn faaer at svare.

5. Skulde nogen betydelig nedsættelse i de faste skolelæres løn under den reglementerede forklæres paa gyldige og antagelige grunde, bør dog nedsættelsen ei finde sted i det korn som skal ydes ham in natura, men i de 25 tdr. byg, som skal betales med penge.

6. I de skoledistricter, hvis beboere avle lidet eller intet byg, kan bidraget til skolelæreren udes af den kornsort, som der i eggen avles mest af, der da reduceres til byg.

7. I nogle amts skole direction sendte forslag til skoleløn er bemærket at skolelæreren har været til stede ved ansættelsen og at han for commissionen har yttret tilfredshed med den ham i forslaget tillagte løn, og fra andre skolecommissioner er sendt en skriftlig tilstaaet om det samme fra skolelæreren. Begge dette er uden hiemmel i anordningen. I raadslagen om skoleløn har skolelæreren ingen stemme og bør deri ingen deel have. Troer han sig beføjet til klage, ved han jo hvad han i dette tilfælde har at forholde sig. Ingen uden skolecommissionen alene bør have med bemeldte forslags affattelse at bestille eller overvære det i denne anledning holdte møde.

8. Bidragene til skoleløn leveres af districtets beboere paa de dertil bestemte dage og timer i skolen, dog uden for skoletiden, hvilket betimeligen i det mindste 14 dage forud bekiendtgøres de bidragende paa kirkestævne.

9. Med disse bidrags aflevering bør skolepatronen eller een paa hans vegne være tilstæde for at paasee om naturalydelseerne ere af forsvarlig godhed og maal, samt om pengebidragene ere rigtige, hvilke bidrag han, naar disse befindes saaledes modtagne og afgivne til skolelæreren. Fremdeles iagttages.

10. At saasnart nogen afgift til skolevæsenet er lignet, der da strax findes de ved cancelliets circulaire af 7. september 1816 paabudne 3 afskrifter af ligningen nemlig 1 hos sognepræsten, 1 hos sognefogden og 1 hos skolelæreren paa det at de bidragende hos disse strax efter bekiendtgørelsen kunde faae at see, hvad enhver især har at yde.

11. Bliver kornbidraget mindre end $\frac{1}{2}$ fdkr, sættes det til potter, hvoraf som bekiendt 18 gaaer paa skp.

12. Saa ofte skolelæreren aarlige bidrag til hielpkassen erlægges bør fortegnelsen derover, som findes in duplo, være forsynet med vedkommende sognepræsts attest for at afgiften stemmer med den løn, der er skolelæreren tilstaaet i det approberede forslag, samt med foundationen for Vejle skolelærer hielpkasse.

13. For at hindre de alt for hyppige manglende betalinger af bemeldte afgivter, er det vigtigt at skolepatronen, naar districtsbeboerne yde deres pengebidrag til skoleløn, deraf forlods udtager

skolelærerens afgift til hjælpe-kassen, og efter at denne forud har meddelt ham en fortegnelse derover som derpaa med pengene leveres præsten. Paa samme maade bør ogsaa forholdes med degnepensionerne til de lærde skoler. Dette pensionskorn besørger af skolepatronen indkrævet og tilført det sted, hvor kornet skal afleveres. Bestaaer pensionen i penge forholdes herved paa samme maade.

14. Det er efter § 69 i seeneste skoleanordning skolelærerens pligt at holde regnskab over skolens inventarium, hvilket 2 gange om aaret skal af commissionen cerideres og licideres mv., man da det i flere tilfælde kunne være gavnligt, at alle specificationern paa samtlige skoleinventarier fandtes paa eet sted, anmodes dhr. præster om, hver for sit pastorat at meddele fortegnelse over det inventarium, som hver skole eier, med forklaring over sammes tilstand, til bevaring i amtsskolearchivet.

15. At det brændsel, som tilkommer skolelærerne, bør være tørt og af forsvarlig maal og godhed er stemmende med forordningen, men saaledes afgives det ikke alle vegne. Herom vidne de idelige til directionen indkomne klager over denne post. Snart er det leverede brændsel vaadt, snart af en ringe næsten ubrændbar materie, og altsaa utienligt til sin hensigt, snart leveres det utide. I mange sogne, skjønt yderne har træe, vælger de dog tørv, der enten er svovlede eller af en anden ringe beskaffenhed. Nu kommer en til een tid, en anden til een anden tid med sit quantum. En bringer et læs godt og tørt brændsel, en anden leverer et lidet læs maadeligt og vaadt brændsel. For at hæve denne uorden bestemmes herved.

a. Det befalede brændsel til skolen skal være hvert aar inden 14 dage efter st. Hansdag og leveret tørt og forsvarligt med hensyn til godhed og maal.

b. At leveringen bør skee paa nogle bestemte dage i nærværelse af en af skolecommissionens lemmer.

c. At naar skudtørv, eller som de og kaldes, klyne, vælges, bør deraf ydes for hvert fafn træe 4000 stk, hvis de ere af almindelig sort godhed og størrelse, men ere de særdeles gode af den sort, som der brændes smedekul af, da kan 3000 stk. af almindelig størrelse svare til 1 favn træe.

16. Skoleløns aaret, hvad den egentlige lønning angaaer, bør overensstemmende med § 64 beregnes som nytaar til nytaar, og maatte forslaget i denne henseende være indsendt til approbation inden september maaned hver aar. Er forslaget eengang antaget, da indsendes inden februar maanedes udgang ligningen, hvorved følger cancelliets resolution af 23. april 1820, som anordner, at skolelærerens aarlige bygløn i penge bliver at beregne efter den kapitelstaxt, som sættes for det næst foregaaende aar afgrøde i februar maaned af det aar for hvilket lønningen skal skee.

17. Flere skolelærere her i amtet har forespurgt om de beboere i districtet, som have frie hovedgaardstaxt eller ere i besiddelse af det saakaldte incontriburable hartkorn ere forpligtet til at deltage i skoleomkostningerne? Dette spørgsmaal har den 56 § i forbemelte forordning besvaret med ja, som senere er bekræftet ved cancelliets svar i denne anledning. See kollegie tidende No. 16 for aaret 1816. Paa grund heraf bør den ved saadanne eieres og besidderes ansættelse til skolebidrag, i følge sidstnævnte §, tages hensyn ei allene paa deres hartkorn, men og paa deres formue og leylighed, hvorved den 60 § endvidere bør tages i overveielse og følges, der fastsætter, at skolelærerens løn skal først, forsaavidt kan tilstrække, tages af de indtægter, som fundatsen har tillagt ham, men dersom noget heri mangler, skal det tilveiebringes efter anordningens bydende og med de §§ 55 og 56 foreskrevne midler. Mangfoldige klager ere indløbne til amtsskoledirectionen over, at de paalignede og approberede skolebidrag tilbageholdes af mange districtsbeboere for en del af blot modtvillighed, samt at de gienstridige søge at drage betalingen i langdrag ved mange haande indvendinger, fordi de tror paa denne maade at kunne gjøre indkrævningen af disse afgifter saa besværlig for vedkommende, at de derover kunne blive kjede, og sagen saaledes maaske vorde ganske glemt. For at hindre denne langsomhed i bidragenes betaling, ville

commissionerne, naar de afsende ligningen over skoleløn eller paa andre paa skolevæsenet gaaende afgifter til amtsskoledirectionens approbation tillige begiere ordre til udpantning hos dem der ikke inden 8 dage efter bekendtgjørelsen indfinde sig med deres bidrag og skal ordren være paategnet den approberede ligning.

Forestaaende tilligemed 2 schemata, hvorefter forslag til og ligning over skoleløn maatte forfattes, indstilles til deres høivelbaarenheds nøiere overveielse, hvorefter udbedes enten deres bemærkninger over samme meddelelse, eller i fald de ikke findes ved anførte observations poster og hosfølgende schemata noget at erindre, ogsaa dette behagelig maatte herpaa og paa det vedlagte schemata vorde bemærket.

Gaverslund den 18. oktober 1820.

Jeg er fuldkommen enig i foreliggende udkast.

Store Grundet d. 8. nov. 1820. Treschov.

Deres høivelbaarne her amtmann Treschov.

Forestaaende communiceres saaledes de herrer sognepræster i Tørrild Jerleff herreder til iagttagelse for fremtiden.

Gaverslund d. 2. dec. 1820.

Circulaire.

De herr. sognepræster i Tørrild Jerleff herred anmodes herved om at ville med alvorlighed paalægge skolepatronerne, ingen undtagen, at affatte regnskab for skolekasserne i den form vedlagte schema viser, som endnu ikke for noget aar er aflagt hverken af det eene eller det andet sogns skolepatron i herredet, hvilke manglende regnskaber, reviderede af een af skolecommissionslemmerne, affattet aarsvis, in duplo med extract, maa være amtsskoledirectionen tilstillede i det seeneste inden december maanedes udgang. De herr. sognepræster ville behageligen tage afskrift af hosfølgende schema til nøiagtig efterrettelse for skolepatronerne.

Da anordningen af 29. juli 1814 for almueskolevæsenet paa landet ikke her i § 66, som handler om skolecassens indtægter og udgifter mældt noget om udgiften til skolens reparation, fornøden forandring i værelsernes indretning, tilbygning, nyt skoleinventarium f.ex. af kakkelovn mm., jords indkiøb til skolelod eller i manglende fald den aarlige leie, anordningsmæssige græsning til 2 kiør og 6 faar mm. og anordningen ei heller taler noget i bemeldte § om indtægter til disse udgifters afholdelse, har flere troet, at der særskilt burde aflægges regnskab for bemældte skoleudgifter og de dertil paalignede bidrag, hvoraf da ville følge, at saadanne regnskaber aarligen maatte tilstilles directionen in qvadruplo, samt at der maatte anskaffes 2 skolekasseprotokoller, som vilde forøge vidtløftigheden af saadanne regnskabers førelse, hvilket med frund ansees uforment, saasom begge regnskaber for skolecassens indtægter og udgifter lader sig godt foreene. Det synes og som seeneste skoleanordning blot har givet vink til ankelte indtægter og saadanne udgifter, der dagligen forefalde uden derfor at udelukke andre sieldnere forefaldende indtægter og udgifter fra skolekassen. Saaledes er ei engang bemeldte § renter af legater til skolevæsenet anført blandt indtægter, som dog høre til skolecassen. Directionen forventer derfor: at kun een skolecasseprotocol behøves, hvori skolevæsensregnskabet aarligen indføres efter vedlagte schema, og at denne protocol med nummererede og giennemtrukne blade bør sendes amtsdirectionen for at autoriseres, hvis saadant ikke allerede er skeet.

Gaverslund d. 27 oct. 1820. Blicher.

De herr. sognepræster i Tørrild Jerleff herreder.

Circulaire

Schema

A. Forslag til midlertidig skoleløn for skolelærerne i xx sogn for aar 18xx.

1. Skoledistrictet xx bestaaer af byer xx og xx steder, hvis hartkorn er xx tdr. xx skp. og har skolepligtige børn xx.
2. Skoledistrictet xx bestaaer af etc.
  - a. Lærerens løn i xx district ansættes til rug 6 tdr. byg 10 tdr., som ydes ham i reent korn og xx tdr. byg, som betales ham med penge efter anordningen, samt anordningsmæssigt foder og brændsel.
  - b. Lærerens løn i xx district bør ligeledes for bemeldte aar ansættes til xx.
hvilke lønninger udredes deels af forhen fastsatte afgifter til skole- og degnekaldet, deels af det forhøiede bidrag districtsbeboerne haver at tilskyde ifølge anordning. Altsaa af ældre indtægtskilder, hvortil regnes:
    - A. De ved ældre fundatser bestemte indtægter af.
      - a. Korn. Rug xx tdr. Byg xx tdr.
      - b. Penge. f.ex. lysepenge xx rdl. xx skl.
      - c. Legater. xx rdl. xx skl.
      - d. Brændsel. xx læs tørv, træe xx læs xx favne.
      - e. Foder. Høe xx Lpd. Halm xx Lpd.
    - B. De gamle degneindkomster af.
      - a. Korn. Rug xx tdr. Byg xx tdr.
      - b. Melk eller Ost xx Lpd, disse og hvis der gives andre naturalierydelser anslaaes tilsammen til penge som reduceres til byg.
      - c. Offer og accidentser ialt xx rbd. xx skl. efter fradrag af de kirkesangeren tilkommende 10 rbd. sølv og af den degnekaldet paalagte afgift til den lærde skole, bliver xx rbd. xx skl. reduceret til byg xx tdt.
  2. Tilskydende bidrag af districtet, da forbemeldte indtægter ikke forslaa til den anførte skolelønns udredelse, bliver det manglende, ifølge § 60 at tilveiebringe, nemlig.
Af Rug xx tdr. xx skp.
Af Byg xx tdr. xx skp.
Af Byg, som betales med pende aa tdr. xx skp.
Af Høe, xx Lpd xx pd.
Af Halm, xx Lpd xx pd.
Af Brændsel, tørv xx Stk., Brænde xx favne
hvilket bidrag til skoleløn lignes overensstemmende med §56 i bemeldte anordning.
Saaledes indstilles dette forslag til etc. dag og sted.
Præstens, skolepatronens og Skoleforstanderens navne.

Circulaire

Schema

B. Ligning over midlertidig skoleløn i xx district for aar 18xx affattet efter den 55, 56 samt 60de anordningen for almueskolevæsenet paa landet af 29. juli 1814 og med hensyn til den 3 § i cancellieskrivelse af 8. marts 1817, den kongelige resolution af 9. december 1817 i forening med cancellieskrivelse af 28 januar 1820, snart cancellieresolution af 23 august samme aar.

Byer og stæders navne
xx gaard
frie hovedgaardstaxt

De bidragendes navne
Ifølge § 60 bidrag af xx

xx tdr. fri

hartkorn
xx Præstegaard
districtets øvrige beboere

Bidrag af

Saaledes efter bedste skiønnende forfattet.

Deres hartkorn		Rug		Byg	
	Penge	Foder		Brændsel	
Tdr. Skp. Fjk. Alb.		Skp. Fjk. Pot.		Skp. Fjk. Pot.	Rbd. Mk.
Sk.	Hø Halm Træe Tørv				

Kornet og pengene erlægges halvdelen til xx tid og anden halvdel xx tid, men brændselet, som maae være tørt og af forsvarlig bonitet og maal bør inden 14 dage efter sct. Hansdag være leveret.

Alle paa kaldet hvilende skatter og paalæg have skoleholdeen og kirkesangeren selv at erlægge, dog undtages herfra den til den lærde skole af degnekaldet gaaende afgift, som af pastoratet bør udredes naar kirkesangeren ellers har underkastet sig de forandringer sidste skoleanordning byder. I andet fald bliver denne afgift degnens egen sag.

Saaledes indstilles denne ligning til etc.

Dag og sted.

Præstens og commissionslemmernes navne.

I overværelse af de anordnede 4re ligningsmænd xx - xx - xx. Gaverslund d. 8 nov. 1820.

Til deres høyvelbaarenhed hr. amt Treshov.

Jeg er fuldkommen enig i forestaaende udkast. Store Grundet d. 8 nov. 1820. Treshov.

Til afbenyttelse communiceres de hr. sognepræster i Tørrild Jerleff herred forestaaende 2de schemata. Gaverslund d. 9 dec. 1820. N.G. Blicher.

NB. Anmærkning, den hele skoleløn i varer og penge, som af districtet skal udredes, bliver pr. tønne hartkorn xx rbd. rede sølv og da præstationes sande værdi er xx tdr. hartkorn xx rbd. xx skl. rede sølv, for at bidrage til skoleløn ei overgaar ½ delen af bemeldte trediedeels værdie.

Schema

Regnskab for skolevæsens indtægter og udgifter i xx sogn for aar 18xx.

1. Indtægt. Rdl. Mk. Sk.
1. Beholdning fra forrige aar 18xx
2. Kirkelysepenge efter fortegnelse litra A.
3. Afgiften 1½ ebd. r. s. a tdr. hartkorn, hvoraf hæves konge og kirketiende efter beregningen derover litra B.
4. Tavlepenge paa fastelavnssøndag og søndagen efter mikkelsdag.
5. Tavlepenge indkomne ved bryllupper og barseler, som vedlagte fortegnelse litra C viser.
6. Mulcter for skoleforsømmelser, see fortegnelsen litra D, der bør være en afskrift af skoleprotokollen med vedføjede mulcter for hvert skolesømmende barn især.
7. Frivillige gaver efter fortegnelse litra E. /: I denne fortegnelse anføres tillimed gaverne ogsaa givernes navne :/.
8. Renten af xx legat efter bilag litra F.
9. Efter ligning over bidrag til bekostninger, skolerapARATION, stuehusets forandrede nødvendig indretning, et udhuses opførelse, inventatoones f.ex. nye kakkelovne, borde etc. anskaffelse har medført.

Summa indtægt.

Saaledes affattet fremlægges dette regnskab for skolecommissionen den xx af xx skolepatronen.

Revideret overensstemmende med § 70 i anordningen for almueskolevæsenet paa landet af 29 juli 1814, og har jeg ikke fundet noget ved dette regnskab at erindre. Eller - hvis tilfældet er anderledes - hvad der ved dette regnskab har været at bemærke meddeles her vedlagt.

2. Udgivter

Rbd. Mk.

Skl.

1. Bøger til skolen

a. xx exemplarer af xx læsebog til fattige børn a stk. xx rbd. er

b. xx exemplarer af xx regnebog a stk. xx rbd. er

c. xx psalmebøger a stk. xx rbd. er

d. xx lærebøger og xx catechismusser a xx rbd. er

Alt efter qvittering no. 1 hvori bøgerne er specificerede.

2. Skrivematerialer til fattige børn.

a. skrivepapir xx bøger efter qvittering no. 2

b. betalt til skolelæreren for blæk og pen see bilag no. 3.

3. Bøger etc. som skolelæreren bruger ved undervisningen.

a. xx geographi efter qvittering no 4.

b. xx landkort, see bilag no. 5.

c. xx naturhistorier, efter bilag no. 6.

Kiøbmandens qvitterede regning med paategnet qvittering følger under no. 7.

4. Glas til xx karm vinduer efter qvittering no. 8.

5. Arbejds løn

a. til muurmesteren, som paatog sig skolens reparation.

b. muurarbejder efter qvittering no. 9.

c. til snedkeren for at gjøre nye borde og bænke, lægge nyt loft osv. efter qvittering no. 10.

d. xx karmvinduer, see bilag no. 11.

e. for snedkerarbejde efter specificerede regning no. 12.

og saaledes fremdeles qvittering til bilag for hver slags udgift.

6. den aarlige afgift til amtets skolelærerhielpesasse mod qvittering no. 13.

Paa foranførte maade paaskrives enhver ting, der maatte være falden skole kassen enten til indtægt eller udgibt.

Summa udgibt

Summa indtægt

Bliver i behold

Anmærkning. De under no. 4 og 5 nævnte særskilte udgivter specificeres kun naar skolepatronen selv har besørget repartitioner mm, derimod licitation anføres kun licitationens summa. I den form ovenstaaende schema meddeler maatte det befalede aarlige skolecasse regnskab tilstilles directionen.

Gaverslund den 29 oktober 1820. Blicher.

Til de herr. sognepræster i Tørrild Jerleff herred.

Hvormeget foreslaes til løn for fremtiden.

1. Skolelærer og kirkesanger i xx.

Rug 6 tdr., byg 10 tdr. in natura.

Byg 25 tdr. efter kapitelstaxt.

Løn som kirkesanger 10 rbd. sølv.

Foder, hœe 128 lpd., halm 192 lpd.

Brændsel, klyne 24 læs a 1000 stk.
Skolejord efter avlingen

2. Skolelærer og kirkesanger i xx.

Rug 6 tdr., byg 10 tdr. in natura.

Byg 25 tdr. efter kapitelstaxt.

Løn som kirkesanger 10 rbd. sølv.

Foder, høe 128 lpd., halm 192 lpd.

Brændsel, klyne 4 læs a 1000 stk. Ere tørvene særdeles gode, saa at deraf kunne brændes smedekul, vil 3000 stk. kunne veie om mod 1 fafn træe.

Hvad der tilhaves uden ligning.

1 gl. degn kaldet

a. Degnekorn, pension til den lærde skole i xx fraregnet xx tdr. rug.

b. Offer og accidentser xx rbd. sølv

c. Æg og melk xx rbd. sølv

Hvormeget der bliver at ligne paa pastoratet.

1. korn

a. rug xx tdr. xx skp. in natura.

b. byg xx tdr. xx skp. in natura.

c. byg xx tdr. efter xx. amts kapitelstaxt.

d. Øvrige xx tdr. xx skp. byg, som skulde betales med penge efter xx. amts kapitelstaxt vederlægges læreren i offer og accidentser ost og æg.

2. Til kirkesangeren 10 rdb. sølv.

3. 20 rbd. i sølv for den manglende skolelod ved xx skole.

4. Foder

a. halm 157 lpd.

b. høe 29 lpd.

5. Brændsel 7 favne træe eller andet brændsel som svarer dertil.

Hvilket hele skolebidrag baade at de ældre indtægt kaldes og af det nye tillæg, foderet og brændsel undtagen, hvis pris ikke kan bestemmes.

Udgivter a tdr. hartkorn xx rbd. og naar 1/3 parten af præstetiendens sande værdi.

Anmærkninger.

Underretning om

1. Skolebygningerne

A. Deres beliggenhed. a. skole i xx sogn ligger xx xx for districtet, b. i xx bye ligger xx districtet, c. hovedskolen i annexet ligger xx for districtet, d. hjælpeskolen i xx.

B. Skolehusenes beskaffenhed, hver isærm hvad sammes istandsættelse kunde koste saa omtrent.

C. Veien til skolen, hvorledes.

2. Sognebeboernes formues tilstand f.ex. de ere selveiere, eie selv kirken, have konge og præstetienden efter en fordeelagtig accord sor er gieldende for bestandig, jordenes frugtbarhed, ingen jord til hartkorn etc., særdeles indtægtskilder f. ex. betydeligt skov.

3. Lærerne, om de ere dannede paa og dimitterede fra de kongelige seminarier. Hvis skolelæreren ere affældige eller paa anden maade uskikket til at forestaae sit embede, da foreslaaes hans afskeedigelse af commissionen med pension.

Ved skolelærerens afskedigelse i xx tillægges ham af skolecommissionen rug 2 tdr. og byg 4. tdr. som leveres ham in natura, græsning til 1 koe og foder til samme, brændsel mm. Ved hans afgang fra skolen afkøbes et af ham tilhørende udhuus eller han besørger det strax nedbrudt og pladsen ryddeliggiort, hvor da et nyt opføres paa hele pastoratets regning etc. etc.

Hvor skolebygningen enten mangler eller ikke haver den fornødne størrelse, maatte forslag til og overslag over de til skolestuens udvidelse og indretning omkostninger forfattes. For kort siden har cancelliet til amtsskoledirectionen i en skrivelse blandt andet yttret /: At skolelæreren ikke hvert aar skulle give fortegnelse over, hvor stor indtægt, da samme aar have havt af offer ao accidentser med ost og æg, men ved at udkaste planen engang for alle bør gives en vis bestemmelse for hvor meget enhver af lærerne, der ere kirkesangere, skal afkortes for offer etc. etc.

Til afbenyttelse communiceres forestaaende de. herr. sognepræster i Tørrild Jerlef herred. Gaverslund d. 9 december 1820. Blicher.

1821 circulaire

De herr præster anmodes herved indstændigen at have til hastigste affærdigelse nedennævnte poster i hukommelse.

1. Afgivten af til inminari for det 1½ skl. sølv pr- tønne hartkorn sognetiende tilforn tillagt skolecassen, men senere ved rescript af 20 januar 1821 henlagt til bemeldte fond, forventes fra hvert pastorat med dobbelt designation derover mig tilstillet i det seeneste inden næstkommende september maanedes udgang.
2. Med resterende bidrag til skolelærer hielpecassen efter vedlagde liste rester for Nørup og Randbøl for 1819 og 20, kan ikke længere gives henstand, men disse maae være hertil indsendte inden den 12 september næstkommende, da cancelliet har paalagt mig ved skrivelse af 18 f.m. at sørge for at ovenmeldte restancer uopholdelig paa lovlig maade vorde indkrævede. Til den ende maatte iagttages hvad § 11 i foundationen for bemeldte casse anordner.
3. Landemode expencer til Sionysii dag samt betaling for brugte landemods ægter pr. exemplar 2 mk. tegn, som jeg ligeledes venter mig tilstillet inden midten af næste maaned.

Gaverslund pgd. den 23 august 1821.

Til sognepræster i Trøøild Jerlev Herred. N. Blicher.

Copie

Circulaire

Til cancelliet er indgivet forslag om, at det som nærmere bestemmelser for den indtægt, ham ifølge fundatsen af 1ste august 1817 skal tilfalde amtspræsternes hielpecasse af kirkesanger og skolelærer embederne i sammes vacance maatte vorde fastsat.

1. At vacancen skulde ophøre med Riiesfors kaldsbravs dato og ikke med collatsens dato, efterdi efterdi skolelærerens ofte, naar intet er til hiin der for collatsens erholdelse, strax efter at de ere kaldede til at begynde deres embedsgerning, og derfor synes billigt, at de for den tid erholdt deres embedsindtægter.
2. At det kun skulde være de i § 55 litra A i anordningen for skolevæsenet paa landet af 29. juli 1814 værende 6 tdr. rug og 10 tdr. byg in natura, samt øvrige 25 tdr. byg, og hvad disse indbringer af, hvoraf hielpecassen har kraf paa andeel, men ikke af jordloddens fordele, fourage, brændsel eller de øvrige emulomenter, som kunde være kirkesangeren eller skolelæreren tillagte.
3. At da en kirkesanger eller skolelærer, som kaldes til et andet embede, beholder i den maaned i hvilken han er kaldet, det embedes indtægter som han forlader, han da i denne maaned ingen indtægter skulde have af det embede han tiltræder, men at denne maatte tilfalde hielpecassen.

4. At derimod den kirkesanger eller skolelærer, som ikke tilforn har havt embede, skulde have indtægten af det embede, han kaldet til for hele den maaned hvori han er kaldet, forudsat, at denne indtægt ikke tilkommer amtscassen, eller hans enke eller barn.

5. At hielpecassen af sin andeel af vacanceindtægten bør, for den tid, den haver indtægt, forholdsmæssigen bestride den bekostning som embedets besørgelse medfører.

I anledning heraf skulde cancelliet tjenstlig tilmelde hr. amtmand og deres højærværdighed til behagelig efterretning.

ad 1. At det i saa henseende vil have sit forblivende ved bestemmelserne i rescriptet af 19 august 1796 og sletningen af den 64 § i anordningen for almueskolevæsenet paa landet af 29 juli 1814 saaledes at vacancen bliver at regne fra udgangen af den maaned, i hvilken en kirkesanger og skolelærer afgaaer indtil den dag, da eftermanden erholder collats, efterdi dennes vacation ikke er fuldendt, forinden collatsbrevet er meddelt og da ingen gyldig grund kan tænkes til forsinkelse af sammes udfærdigelse.

ad. 2. At efter den udtrykkelige bestemmelse i fundatsen af 1 august 1817 er det blot i anordningen for almisseskolevæsenet paa landet § 55 litra a fastsatte almindelige løn, hvad enten denne paa enkelte steder er bestemt noget lavere, eller noget højere end til, det der anførte quantum korn, som i kirkesanger og skolelærer embedernes vacance tilflyder hielpecassen.

ad. 3 og 4. At der i oftmeldte skoleanordning ikke saadan henseende gøres nogen forskel imellem den allerede ansatte skolelærer, som forflyttes andet steds hen og den, som første gang ansættes, samt at man ikke finder tilstrækkelig anledning til herom at bevirke nogen nye bestemmelse.

ad. 5. At dette er hjemlet saavel ved dagens natur, som ved lovgivningens grundsætninger. Kgl. danske cancellie 26 maj 1821.

Til Veile amts skoledirection.

Modtaget under dato 2 december 1821. Sveistrup.

Extract af de over præstegaardene i Tørril Jerlef herred holdte synsforretninger for aarene 1820 og 1821.

1820 den 27 juli blev Nørup Præstegaard synet.

Dens bygninger ere vel vedligeholdte og have ingen mangler. 8te fag af taget paa den søndre side er vel saaledes beskaffen, at den endnu ikke det første aar trænger til nyt tag. Haven er nogenlunde dyrket.

1821 den 14 august blev præstegaarden i Nørup synet.

Denne præstegaard har modtaget siden sidste syn følgende forbedringer. Over de 2 længer, nemlig stuehuset og laden er tækket 39 fag paa den søndre side af begge længderne med nyt straaetag og er i stuehusets tag indsat 3de nye tagvinduer. Haven er som kjøkkenhave holdt i god stand.

Afskriftens rigtighed bekræftes. Gaverslund pgd. d. 16 okt. 1821. N.G. Blicher.

NB. Den heele nordre side af stuelængden blev i 1821 tækket med straaetag og 8te fag af den søndre side med ditto, samme aar blev laden tækket paa begge sider og ender. Paa den søndre med straaetag, paa den nordre med halv tag og halv lyng.

1822 den 17 juli blev præstegaarden i Nørup synet.

Dens tilstand befandtes saaledes: Dens samtlige rygninger holdes i meget god stand og har ingen betydelige mangler. Siden sidste synsforretning er tækket 16 fag over laden, skeede 1821 - mod norden halv med straae, halv med lyng. Over den østre længde ere 24 fag tillige med den søndre ende tækket med lyng og forneden 4re lag nyt straaetag. NB. Samme side i

gaarden tækket med yt straaetag, naar undtages 2 lag for oven, som ere belagte med lyng. I stalden er indrettet 4re nye krybbe. I øvrigt var intet videre at erindre ved denne præstegaard. Haven holdes i god stand.

Afskrivtens rigtighed bevidnes. Gaverslund pgd. den 9 september 1822. N.G. Blicher.

For at indberetninger som præsten efter rescript af 28 december 1804 skulde afgive om pastoratets kirkers forfatning kunne opfylde deres hensigt finder jeg mig foranlediget til at bestemme følgende til iagttagelse for fremtiden ved disse indberetninger.

1. Præstens indberetning skal hverken være extract eller gienpart af det i aaret afholdte kirkesyn, men en paa præstens egen vedersøgelse grundet erklæring om og i hvilke poster de ved kirkesynet udsatte mangler ere afhjulpne.

2. Hver kirke paa den tid da præstesyn blev taget er erklæret at være under reparation, maa præstens indberetning ved aarets udgang indeholde forklaring om hvorvidt denne reparation i det løbende aar har strakt sig, og hvilken af de forhen anmeldte mangler, der endnu ere uafhjulpne.

3. De præster hvis annexkirker ligger i et andet provsti bør til deres rette amtsprovst ved aarets udgang indsende befalet efterretning ogsaa om annexkirkens tilstand hvilken beretningen præsten da indsender med sine øvrige indberetninger til biskoppen.

Ribe bispegaard den 28 maj 1823. Hertz.

1823 d. 8 juli blev Nørup præstegaard synet.

Præstegaarden havde ikke siden sidste syn modtaget nogen forbedring. Den befandtes uden brøstfæld. Den havde ikke faaet den aarlige reparation af muurarbejde. Haven var i god stand. Dog maatte bemærkes, at brønden i gaarden trænger til karmens istandsættelse.

Afskriftens rigtighed bekræfter Blicher den 3 november 1823.

1823 den 8 juli blev Nørup kirke synet. Kirken mangler paa blyetaget og mandfolkestolene, hvilke ved sidste syn bleve udsatte, er ikke afhjulpne. Trælister paa taarnets spir ere affaldne. Gulvet i 12 stole brøstfældig. Ligeledes beklædningen i 8te stole bør istandsættes.

Klokkebommen er løs. Tagets korte spændtræer ere for det meeste afraadnede formedelst blyets utæthed.

Afskrivtens rigtighed bekræftes d. 3 november 1823. Blicher.

1823 den 8 juli blev syn taget over Randbøl kirke.

Denne kirkes mangler ved sidst afvigte aars synsforretning ere endnu uafhjulpne i alt det væsentligste. Mehr brøstfæld ere ikke tilkommen.

Afskrivtens rigtighed bekræftes. Gaverslund pgd. 3 november 1823. See fremdeles papiga 59 mod enden.

Schema

Beregning over nedenauførte commissionsafgifter i Nørup sogn for aaret 1821 ifølge det kongelige rentekammers skrivelse af 9 december 1820.

Bilag til litra A.

1. Skolelærerens lønning i Nørup sogn.

a. Kirkesanger Jonsen har havt i embedsindkomster for aaret 1821.

1. rug i natura $5\frac{1}{2}$ tdr. rug a 2 rbdlr 3 er 13 rbd. 4 mk. 8 skl. sølv

2. Ost 2 lpd 6 pd oste af 10 rbskl er 3 rbd. 3 mk. sølv.

3. Højtidsoffer a 15 rbd. er 45 rbd. sølv.

4. accidentser i kirken har været 50 rdl.

er 112 rbd. 8 skl.

Skolelæreren i Lime har havt i embedsindkomster for aar 1821 følgende.

2 tdr. rug in natura, som efter capitelstaxten er 5 rbd.

4 tdr. byg innatura a 1 rbd. 63 skl. er 6 rbd. 2 mk. 12 skl.

Løn i penge 20 rbd. sedler er sølv 16 rdl.

Ingen halm.

Høe 50 lpd. a 8 skl. er 4 rbd. 1 mk.

Tørvtør 48 læs a 1 mk. 4 skl. er 10 rbd.

er 41 rbd. 3 mk. 12 skl.

Skolelærer i Limskov har havt embedsindkomst for 1821.

Rug 4 tdr. a 2 rbd. 3 mk. er 10 rbd.

Byg 2 tdr. a 1 rbd. 3 mk. 15 skl. er 3 rbd. 1 mk. 14 skl.

Løn i penge 12 rbd.

Halm

Høe

Tørvtør 32 læs a 1 mk. 4 skl. er 6 rbd. 4 mk.

Er 31 rbd. 5 mk. 14 skl.

Omgangslærer

Skolelærer i Sødover for vinterhavlaaret

a. Hans løn er 8 rd. 3 mk. cour. er 12 rbd. 4 mk. 8 skl.

b. Hans kost for 5 maaneder a 1 tdr. byg er 8 rbd. 1 mk. 11 skl.

c. En stue til skolehold 2 rbd. 3 mk. er 2 rbd. 3 mk.

d. Brændsel 16 læs a 1 mk. 4 skl. er 3 rbd. 2 mk.

er 26 rd. 5 mk. 3 skl.

Skolelæreren i Sillehus.

a. hans løn i penge er 5 rbd.

b. hans kost i 5 maaneder a 1 td. byg er 8 rbd. 1 mk. 11 skl.

c. En stue til skolehold er 2 rbd. 3 mk.

d. Brændsel 16 læs a 1 mk. 4 skl. er 3 rbd. 2 mk.

er 19 rbd. 11 skl.

2. Skolecassens udgifter.

Til reparation er udgivet

a. for Lime skole

b. for Limskov skole 3 rbd. 3 mk.

c. for bøger til skolerne

ogsaa videre

Nørup er her indbefattet. 143 rbd. 2 mk. 11 skl.

Hvilken sum fordeelt paa sognets upriviligerede hartkorn 183-4-2-1½

og priviligeret 67-6-2-9/16

er 241-3-0-1 1/16

Randbøl i alt 128

er 364-2

udgjør pr. tønde hartkorn rbd. sølv. 3 mk. 9 1/19 skl. sølv.

Bilag til litra B.

Fortegnelse til udgifterne til fattigvæsenet i Nørup sogn 1821.

Rug 20 tdr. a 2 rbd. 3 mk. er 50 rbd.

Malt penge 26 rbd. 2 mk. 3 skl. i sedler er 19 rbd. 4 mk. 10 1/4 skl.

Gryn

er 69 rbd. 4 mk. 10 1/4 skl.

fordeelt paa 364 tdr. 4 skp. bliver af hver tønne 1 mk. 2 2/5 skl.

En persons kost efter omgang hos beboerne a 8 skl. daglig i sølv udgjør

Naar dette pengebeløb fordeeles paa sognets hartkorn fri og ufri saa beløber det pr tønne rbd. skl. sølv.

Litra C.

Hvor degnekaldene ere adskildte fra skolevæsenet bleve afgivterne dertil at beregne paa samme, som de til kirkesangeren i 1821 ansatte til 112 rbd. 8 skl.

Fordeelte paa 364 tdr. 2 skp. er 1 mk. 13 1/2 skl.

Bilag til litra D.

Hvor korntienden er ved fast accord ansat til et vist quantum korn anføres dette og reducerers til rigspenge sølv efter capitelstaxten, haves derimod ingen fast tiendeaccord beregnes hver enkelt tiende til omtrent 4 a 5 skp. byg pr. tønne hartkorn, som reduceres til penge efter sidste capitelstaxt ifølge rentekammerets skrivelse af 9 dec. 1820. Beregningsmaaden kan omtrent være følgende.

a. præstetienden i Nørup er ansat til 3 skp. 1/2 fjk. rug pr. tønne hartkorn udgjør af sognets 183 tdr. 4 skp. 2 fjk. 1 1/2 alb. (Fordeelt paa 275 tdt. giver a 1 fjk. 2.) i rug 72 tdr. efter capitelstaxt 280 rbd. 3 mk. 12 skl.

b. kongetienden eies af sognets beboere, men forrentes af de fleste med 2 rbd. sølv pr. tønne er 367 rbd.

c. kirketienden svares med penge 2 rbd. sølv pr. tønne er 367 rbd.
sum 914 rbd.

Denne sum frodeelt paa sognets tiendeydende hartkorn 183 tdr. 4 skp. udgjør pr. tønne xx rbd. skl. sølv.

Bilag til litra E.

Fortegnelse over qvægtiende og smaarædsel til præsten, samt offer og accidentser i xx sogn for aar 182x.

a. qvægtiende aa skl. sølv pr. td. hartkorn er xx rbd. xx skl. sølv.

b. smaaædsel xx sneese æg zz skl. sølv, 12 lpd oste a 8 skl. sølv er 12 rbd., kyllinger, gjæs.

c. offer og accidentser 190 rbd. 64 skl.

Tilsammen 202 rbd. 64 skl.

upriviligeret inddelt paa sognets xx hartkorn beløber pr. tønne xx rbd. cc skl. sølv. Af forestaaende schema tages afskrift til afbetjening i fremtiden.

Gaverslund d. 12 januar 1822. N.G. Blicher.

For 1821

Skolelærer Buch i Randbøl har havt i embedsindkomster 1821

Rug 8 tdr. 2 skp. a 2 rbd. 3 mk. er 20 rbd. 3 mk. 12 skl.

Halm 54 lpd. a 4 skl. sølv er 2 rbd. 1 mk. 4 skl.
Høe 79 lpd. 4 pd. a 8 skl. er 6 rbd. 3 mk. 10 skl.
Tørv 32 læs a 1 mk. 4 skl. er 6 tdr. 4 mk.
Ialt 36 rbd. 13½ skl.

Skolelæreren i Mørup

Hans løn for 5 maaneder er 6 rbd. 1 mk. 8 skl.
Hans kost a 1 tdr. byg er 8 rbd. 1 mk. 11 skl.
Brændsel 16 læs a 1 mk. 4 skl. er 3 rbd. 2 mk.
1 stue til skolehold er 2 rbd. 3 mk.
er 20 rbd. 2 mk. 3 skl.

Randbøl sogns skolehold har kostet i 1822 til Randbøl skole i alt 36 rbd. 13½ skl.

Til Almstok skolelærer

Løn 2 rbd. 1 mk. 8 skl.
Kost i 4re maaneder a 1 tdr. byg 6 rbd. 1 mk.
Skolestue 2 rbd.
Brændsel 2 rbd. 4 mk.
Er 14 rbd. 8 skl.

Bindeballe skoleløn 4 rbd. 3 mk.

Kost 4 rbd. 3 mk.
Skolestue 2 rbd. 3 mk.
Brændsel 2 rbd.
Er 13 rbd. 3 mk.

Randbøl 36 rbd. 13½ skl.

Almstok 12 rbd. 4 mk. 8 skl.
Bindeballe 13 rbd. 3 mk.
1821 Randbøl sogn 62 rbd. 2 mk. 5½ skl.
Reparation 4 rbd.
66 rbd. 2 mk. 5½ skl.

Indberetning om commune afgifter skal gives efter forestaaende schema for 1822.

Med amtsprovstens circulaire af 30 maj fulgte blandt andet følgende.

A. 1 forordning om ægteskab af 30 apr. 1824 til hvert sognekald.

B. Til circulation 1 placat 21 april at forebygge skifternes forhaling.

3. Rescript at livgarden til hest maa uden speciel tilladelse lade sig vie hiemme i huuset og af den præst, han selv vil, uden foregaaende tillysning fra prædikestolen, naar han foreviser sin foresattes attest og tilladelse at indtræde i ægteskab. G. P. 28 maj 1824 Bl.

4. af 19 maj s.a. hvor befales at skolelæreren som bruger den indbyrdes undervisning skulde uden afgang i den bestemte tid til undervisning benytte den første halve time om morgenen til bøn og forklare bønnens hensigt og til at læse og forklare enkelte vers af psalmer. Alt for at indprænte religionssandheder i børnenes forstand og hjerte.

5. Cancell skr. med bilag no. 3 til bestemmelserne for den indbyrdes undervisning.

6. Biskop Hertzes skriv. af 17 april i a. indeholdende bemærkninger ved præsters indberetninger ifølge rescript af 28 december 1804. Skolelærere angaaende saaledes lydende.

Ved at giennemlæse præsternes aarlige indberetninger for aaret 1823 har jeg fundet at bemærke.

1. At i nogle af disse anmeldelser er skolelærerens og kirkesangerens moralske forfald med tavshed forbigaaet, men i anden antydet paa en maade, som lader formode, at skolelærerens opførsel ikke er hans kald værdigt, uden at den dog angiver grunden for denne formodning.
2. At anmeldelserne om catechisation i kirkerne, samt om skolebesøg meddeles fra mange præster aldeles ubestemte udtryk, saasom efter leilighed, nu og da osv., hvilket strider med allerhøjeste rescript af 28 dec. 1804, som udtrykkelig befaler, at disse anmeldelser bør skee bestemt efter derom holden bog. Da slige indberetninger, som præsten bør afgive efter samvittighed og pligt, ikke svarer til deres hensigt, eller give den fornødne oplysning om den gjenstand, de skulle bevidne, saa henstilles til deres høiærværdighed, amtsprovstens, skjønnende om ikke ved kommende præster paa en venskabelig maade kunne bringes til for fremtiden at afgive i slig henseende mere hensigtsmæssige vidnesbyrd.

1824 den 6 juli blev syn taget over Nørup kirke.

Dens blyetag, som forhen anført, var endnu utæt. Gulvet i mand og fruentimmerstolene brøstfældigt. Panelet for 8te fruentimmerstole ligeledes. Gjenpartens rigtighed bekræftes Blicher.

Ligeledes over Randbøl kirke.

Den er nylig repareret, men der fandtes nogle forskallingsbrædder paa taget afraadnede. Loftet over vaabenuset var endnu ikke forbedret. Knæfaldet ved alterets søndre side var afraadnet. Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund pgd. den 29 september 1824. Blicher.

1824 d. 6 juli blev Nørup præstegaard synet og befandtes saaledes som følger. Den er vel vedligeholdet. Paa qvisten er tækket med nyt straaetag, 6 fag. Gaardens brønd er omsat med kampesteen og nye karm af egetræe med fyrbukker, samt med nye stang i gyng. Haugen var i meget god stand efter jordens beskaffenhed. Afskriftens rigtighed bekræfter Blicher. Gaverslund pgd 29 september 1824.

1825 28 juni blev Nørup kirke synet.

Kirken har overalt blyetag, det er meget utæt, det over thornet undtaget, da tavlerne ere skredne fra hverandre og have mange huller. Desuden er forskallingsfjellene paa flere steder afraadnede. Det heele tag vil derfor ikke enterledes kunde istandsættes end ved at nedtage og tildeels omstøbes, hvilket brøstfæld i flere aar er bleven bemærket uden at denne fejl er bleven rettet. Kirken har 2 klokker, en stor og en lille, af disse er den lille revnet. Fjulgulvet inden i stolene er i samtlige stole beskadiget og henraadnet for det meeste, vinduet over indgangen til vaabenuset er aldeles forfalden, halvparten indslagen og bør et nyt vindue anskaffes paa dette sted. I vinduet ved orgelet fandtes 4re ruder i stykkerslagen. Kirkegaarden og den hegn holdes i tilbørlig stand.

Gienpartens rigtighed bekræftes. Blicher.

Gaverslund præstegaard den 29 august 1823.

1825 28 juni Randbøl kirke synet.

Den mangler udspækning og kalkning. Blytaget synes ikke utæt, men enkelte steder ere forskallingsfjellene falden af. For at reparere blytaget paa kirken vare 4re blyetavler taget af gavlmurens overtav for vaabenuset og i disse tavlers sted var kanten jævnet med teglsten. Loftet over vaabenuset er, som tilforn ere anmærket brøstfældigt, men som kirkeejeren havde føiet anstalt til at istandsætte hvertil og de fornødne fiel vare anskaffede. I det vestre vindue fandtes 6 ruder i stykker. I øvrigt var intet videre at erindre med kirken eller dens kirkegaard.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Blicher.

Samme dag Nørup pgd. synet.

Paa det vestre huus er siden sidste syn tækket 14 fag paa begge sider, samt den søndre ende, alt med nyt rugtag og lyng, hvoraf størstedelen er lyng. I dette huus er indsat en nu fyrbjelke og 3 nye fyrsparrer. I det østre fløihuus er indsat et nyt fag vinduer med rønt glas. Denne præstegaard er i øvrigt uden betydelige mangler og brøst. Haven holdes i tilbørlig stand. Ut supra. Rigtig afskreven af Beistrup.

Vide pagin 83. Fortsættelse af kirkesynsforretningen.

1822 d. 10 feb.

Ved maj og november maaneders udgang skal fra hver sognepræst indsendes beretning om der i de forskellige sogne opholde sig personer enten af mand eller qvindekjønnet henhørende til tyendeklassen, der uden lovlig aarsag hensidde uden uden fast tjueneste, eller uden at ville modtage en saadan, paa det at man derefter kan træffe de videre fornødne foranstaltninger. For indeværende aar ønskes beretningerne modtagne inden medio næste maaned. Dette maatte i nedentegnede orden fremsendes, intet sted over 24 timer opholdes og fra sidste sted til amtshuset remitteres. Vejle amtshus 19 dec. 1821. Treskou.

Ordenen er den, som findes paa listen over hosfølgende sager.

Fra sidste sted maa ovenstaaende afsendes til amtet. Modtaget d. 19 feb. Tr.

Det kongelige danske cancellie har under 15 dec. 1821 tilskrevet Vejle amts skoledirektion saaledes.

Hr. amtmand og deres høiærværdighed have under 26. maj dette aar forespurgt hos cancelliet. 1. I tilfælde af, at de af en skolepatron til skolevæsenets tarv indkrævede penge forkommer under hans væрге og disse penge ei kunne udredes af hans boe, om der da findes noget ansvar paa de øvrige medlemmer af skolecommissionen, saaledes at disse bliver pligtige at erstatte skolecassen det lidte tab og

2. om ikke samtlige skolecommissionsprotokoller bør authoriseres og da af hvem, samt om ikke til hvert sogns skolecasse regnskab bør paa denne casses regning, anskaffes en særskildt protokol, ligeledes authoriseret, hvori nøjagtig bør specificeres alle de indtægter og udgifter, som anordningen af 29 juli 1814 om almueskolevæsenet paa landet nævner i § 56 og 66, paa det at enhver vedkommende, som ønsker oplysning derom anvendelsen af de paa districtet erholdte lignede skolebidrag, strax af denne protocol kunne erholde den forønskede underretning.

I anledning heraf skulle cancelliet tjenstligt tilmelde hr. amtmand og deres høiærværdighed til behagelig efterretning og videre bekendtgørelse.

ad 1, anm, at endskjønt det, ifølge § 56 og 70 i foranmeldte anordning og § 10 i de anordningen vedføjede regler til iagttagelse for skolecommissionen, er et enkelt medlem af skolecommissionen, som skal føre regnskabet, saa følger det af disse bestemmelser, at det er den samlede skolecommission, der skal paasee regnskabet rigtighed, vaage over skolens oeconomiske status, samt være ansvarlig for skolevæsenets eiende beholdning og opkrævede indtægter, og naar skolecommissionen ikke, dersom patronen undlader at aflægge regnskab til rette tid paa befallet maade, iagttager § 11 i reglerne for skolecommissionerne ved betimeligen at indberette til amtsskoledirectionen de misligheder, der fra skolepatronens side kunde befrygtes i henseende til cassebeholdningen og de under hændehavende indtægter, saa ere samtlige dens medlemmer pligtige til, een for alle og alle for een at erstatte det opstaaede tab.

ad 2, anm, at forhandlingsprotocollen bør authoriseres og authorisationen skee af amtsskoledirectionen, men at det ikke ansees fornødent, at nogen særskildt protocol haves for indtægt og udgift, thi hvad der opkræves i følge bestemmelserne i oftmeldte anordnings § 56 maa grunde sig paa approberede ligninger, hvilke, som en deel af skolecommissionens forhandlinger, bør indføres i forhandlingsprotokollen og hvad det egentlige skolecasse regnskab angaar, hvorom der tales i de 66 §, da er denne casses indtægt af kirkelysepengene og tiendepenge det eene aar som det andet og m tavle og mulctpenge, samt om frivillige gaver maa forhandlingsprotocollen oplyse det fornødne, hvilket ligeledes maa være tilfældet med de udgifter som af skolecommissionen billiges, da der deruden maae, ved skolepatronats arkivet være gjenparter af de ifølge skoleanordningen sidstnævnte §§ aflæggende regnskaber og og forhandlingsprotocollen, hvori disse regnskaber uden vanskelighed kunne indskrives, maae ifølge ovenstaaende indeholde tilbørlig oplysning om skolevæsenets indtægter og udgifter, saa vilde en nye protocols førelse medføre en unødvendig vidtløftighed, som, fornemlig, hvor en bonde var skolepatron ville mere skade end befordre den tilsigtede orden og nøiagtighed. Gjenpartens rigtighed bekræftes. Treskov. edf. 24 fannov modtaget 19 febr. 1822.

Af forstanderen for Joenstrup skolelærer seminarium hr. J.E. Vegners bog "Anvisning til cathecision" maae anskaffes for hver skolecasses regning skal koste 1 rbdlr seddel, naar casserne have evne. Cancellieskrivelse af 31 dec.

Med samme circulaire fulgte indberetning om døvstumme.

Af døvstumme fra 8te til 14 aar vidstes ingen i 1822.

Af døvstumme over 14 aar anmeldtes de 4re, som her paa den tid bleve forberedte til confirmation og deruden Laurids Hansens søn Hans, 28 aar, født 1793 14 aug.

Med circulaire af 16 august 1822 fulgte blandt andre ting følgende:

Det kongelige danske cancellie har under 3 denne maaned tilmeldt mig, at det har behaget hans majestæt under 17 forrige maaned allernaadigst at resolve:

1. at de præster, der ere medlemmer af commissionerne for almueskolevæsenet for fremtiden fritages for at deltage i hvad paalignes til skolevæsenet.

Ribe bispegaard den 10 august 1822. Hertz. 14 august Blicher.

Circulaire fra amtsprovsten af 9 september 1822.

1. Landemodsacterne løste 2 mark tegn, disse sendes, med expenseren til dionysi landemode, som snarest indsendes.

2. Sessionsplacat.

3. af listen af synsforretninger over præstegaarden /: afskreven i denne bog pagina 54 - og kirkerne. Ved Nørup blytage findes adskillige steder intet, især paa søndre side. Fjulgulvet i karlestolene intet. Beklædningen for 8te fruentimmerstole er henraadnet. Randbøl. Blytaget over sønder side og over vaabehuset meget utæt. Tildeels ere blytavlerne skredne og opgaaede i falsningen, dels ere forskallingerne forraadnede, saa at denne side af taget trænger højliggen til at omlægges. Vabenusets mur mod vesten er brøstfældig.

Til circulation.

1. Indberetning om leiermaal paa geistlig grund bortfalder.

2. Anxsoget i vacancer skal besørges af de præster, som høre til det herred, hvori hovedsognet ligger.

3. Indsendes attest om præstegaardens tilstand af den søgende præst

4. Kongelig resolution under 7 august bemyndiger stiftamtmand og biskop i Aalborg til at indsamle frivillige bidrag ved collatsbogens ombærelse i købstæderne - til en nye kirkes opbyggelse i Skagen. Bidragene indsendes til casserer Hansen med fortegnelse i dupplo.
  5. Circulaire fra amtsprovsten angaaende en fortegnelse paa hvor mange exemplarer af veiledning til en andægtig og forstandig læsning af det nye testamente - der maatte behøves til skolerne.
  6. Schema til de befalede indberetninger om kornpriserne.
- NB. Et circulaire fra amtshuset i Vejle, som forbyder at meddele nogen brandlidt en attest om hans trang, fordi saadan attest misbruges.

Circulaire fra amtsprovsten af 26 september.

A. Til hvert kald

Forordning af 24 juli sidst angaaende indskjærpelse om nærmere bestemmelse af lovens 3, 19-8 mm.

B. Til circulation

1. Cancellieskrivelse af 3 forrige maaned angaaende 1) under hvilke omstændigheder det herefter kan bevilges præsterne at resignere og 2) at ingen extraordinair pension til enker maa foreslaaes.
  2. Ditto af 3. denne maaned indeholdende hans majestæts resolution af 21 forrige maaned angaaende den indbyrdes undervisning.
- Gaverslund den 26 september 1822. Blicher.

Circulaire fra amtet 23 august 1823.

Nedentegnede sognepræster anmodes, enhver for sit vedkommende behagelig for amtet at opgive.

1. hvor mange fattige, der findes i deres respektive sogne, det vil sige saadanne, der virkelig nyde understøttelse af fattigvæsenet.
  2. hvor mange parcellister der findes i sognene.
  3. hvor mange huusmænd med og hvor mange uden jord.
  4. hvor mange inderster.
  5. har udparcellering forøget de fattiges antal?
- Treskov.

Circulaire af 19 september 1823 fra amtsprovsten fandtes følgende sager, som her maa bemærkes.

No. 3 cancellieskrivelse af 2 september angaaende slutning af geografi tabellerne til den indbyrdes undervisning. Fra amtsprovsten afgives de paa posthuset, hvorfra hver præst lader dem afhente i en pose, og skal betalingen derfor være med 3 rbdlr. 3 mk. inden october maanedes udgang i seeneste til amtsprovsten.

7. circulaire fra amtsprovsten angaaende skolecasse regnskabernes nøiagtige revision førend de tilstilles skoledirectionen. Denne revision mener provsten bør foretages af præsten, som eftersøger om alle indtægter og udgifter ere nøiagtigen anførte og derefter giver regnskabet en bestemt paategning om rigtighed eller urigtighed.

6. cataloger over stiftsbibliotechet haves hos provsten og 2 f abg.

I erindring bringes

1. Dionysi landemodeexpencer.
2. maanedlige indberetninger om kornpriser etc.

1824 ved stiftsøvrighedens skrivelse af 5 januar er det bestemt, at de, der ville ligge een steen eller opsætte træværk ved afdødes grave skulle betale til kirken en kjendelse, de første for at lægge en sten 1 rbdlr. sølv, de sidste 3 mk. sølv.

1824 ved stiftsøvrighedens skrivelse af 18 september sidste aar er kongens resolution til stiftet i Sjælland bekendtgjort - at der maa indsamles collect af stifterne til beste for Corsørs kirke. De indkomne gaver indsendes til stiftscasserer Hansen med fortegnelse in duplo.

1823 er mig tilsendte fra jomfru Kræmer koppeattester til Nørup sogn 3, Randbøl 9.

1824 amtsprovsten har besværet sig over i skrivelse af 23 september at afgifterne til skolelærer hjælpecassen ikke sjælden udeblive over den bestemte tid og bringer i den anledning det kongelige rescript af 1 august 1817 i erindring, der blandt andet indeholder følgende bestemmelse.

§ 10 Præsterne skulle oppebære og under hvert aars october maanedes udgang til amtsskoledirectionen indsende de omhandlede afgifter.

§ 11 Naar nogen afgiftspligtig ikke inden medio october har betalt den paalignede afgift til hjælpecassen skal vedkommende skolecommission efter anmeldelse fra præsten være forpligtet og berettiget til paa den paagjældendes bekostning at foranstalte saa mange af hans embedsindtægter seqvestrerede som maatte ansees tilstrækkelige til at udrede den ham paalignede afgift for derefter at oppebære dem, og han skal derhos være forfalden i en mulkt af 5 rbdlr sølv værdi til hjælpecassen i henseende til hvilken mulkt, der i mangel af betaling, forholdes paa samme maade. Med ham hald hidtil anmodes da instændigen de herrer præster, hvis skolecasser eller skolelærere endnu restere med bidrag til fornævnte hjælpecasse, at de uden længere henstand ville besørge det resterende tilstillet og saavel for indeværende aar som for eftertiden indsende disse bidrag til den bestemte forfaldstid.

Gaverslund præstegaard den 23 september 1824. M.G. Blicher.

1824 Ved circulaire af 12 november foreslaaer hans høiærværdighed amtsprovst Blicher at præsterne i herredet i henseende til indkomsterne ved vielser, foreenes derhen, at indkomsterne tilfalder den præst og kirkesanger i hvis kirke vielsen holdes uden hensyn til hvor kvinden er hjemmehørende. Dette forslag var biefaldet af Vissing, Jerslev, Brøkner og Laurberg og blev ogsaa af mig og kirkesanger Johnsen antaget 30 nov. 1824. Sveistrup.

1824 under 6 november har biskoppen tilskrevet amtsprovsten, som under 12 forrige maaned haver indsendt skrivelsen, hvori skoleanordningens 5 og 7 capitel bringes i erindring, som befale, at de skolelærere, som beskikkes skulle erhverve collats fra biskoppen forinden de maae af præsterne indsættes, og det skal af præsterne paalægges de skolelærere, som ikke ere forsynede dermed skulle henvende sig med deres kaldsbrev til biskoppen, for derpaa at erholde collats. Dette gjælder alle de, der ere beskikkede siden skoleforordningen udkom, og de, der ved degnens død ere blevne kirkesangere skulle erhverve collats.

Afskrift 1825 Cancellieskrivelse af 8 februar 1825.

Cancelliet har ved flere leiligheder bemærket, at der hidtil ikke i alle amter er brugt den samme fremgangsmaade i henseende til udredelsen af den, skolelæreren ved anordningen af 29 juli 1814 for almueskolevæsenet paa landet i Danmark § 55 litra c tillagte fourage til deres kreaturer, eftersom nogle steder allene brugerne af contribunabelt hartkorn ere anseete pligtige at yde denne præstation, andre steder derimod ogsaa brugeren af frit hartkorn. Efterat dette collegie i denne anledning har brevvexlet med det kongelige rentekammer skulle man, for at en anordningsmæssig eenhed herefter i ommeldte henseende kan finde sted, herved tjenstligt tilmelde hr. amtmanden og deres højærværdighed til behagelig efterretning, at brugerne af frit hartkorn ikke ere pligtige at levere fourage til skolelærerens creaturer i følge den nævnte anordning, der ikke har bestemt kvantiteten af foderet, uden i henseende til ydelsen at gjøre nogen forandring i de ældre anordninger efter hvilke den omhandlede præstation allene paalaae bønderne, hvortil kommer at anordningen paa det citerede sted

udtrykkelig viser, at yderne af fouragen ere de samme som de, der skulle tilføre skolelæreren den, hvilke sidste, efter forbindelsen med foregaaende litra b og efter lovgivningens øvrige grundsætninger maae antages at være bønderne alleene. Ligesom der af anordningens 56 saa meget mindre kan udledes en afgjørende grund for den modsatte mening som det ved at sammenholde § 55 litra a med de følgende litraer, sees, at det udtryk: Skolelæreren lønning her blot indbefatter de korn og pengeydelse, som benævnes i litra a, men ei de øvrige i litra b, c og d omhandlede emolument, hvorom stragne bestemmelser ere givne.

Om døvstumme.

Knud Pedersen i Leirskov har 3 døvstumme døtre Maren er døbt 24 december 1772,

Margrethe døbt 6 september 1774, Inger født og døbt 19 april 1777.

Laurids Hansens søn Hans døbt 1793 den 14 august.

I beretningen bør anføre aleene oplysning som maatte være at erholde om enhver døvstum der opholder sig i menigheden med hensyn til alder, stilling og køn. Cancellieskrivelse 6 maj 1827 til biskoppen.

Vide pag. 85.

Vide pag. 77.

Hans majestæt har, paa forestilling fra cancelliet under 2den d.m. allernaadigst bemyndiget dette collegium til at paalægge fattigcommissionerne, naar nogen af de ved Døvstumme Instituttet i Kjøben(ben)havn underviste elever ankomme til vedkommende sogne eller kjøbstæder at antage sig disses tarv og at forhjælpe dem til paa lovlig maade at kunne ernære i særdeles med haandværk, de i instituttet maatte have lært og indtil saadanne døvstumme opnaae 25 aars alder, aarlig ved hvert aars udgang til videre fremsendelse til cancelliet at afgive betænkning om enhver saadan døvstums forfatning, opførsel og næringsvei.

Ved tjenstlig at tilmelde hr amtmanden og deres højærværdighed ovenstaaende skulle cancelliet lige tjenstlig have dem anmodet om behageligst at ville med næste aars begyndelse og fremdees aarlig oversende de ommeldte beretninger fra fattigcommissionerne i deres fælles embedsdistrict til den kongelige direction for Døvstumme Instituttet i Kjøbenhavn, fra hvilken cancelliet vil modtage samme.

Det kongelige danske cancellie den 19 maj 1827. Steman, Monrad, Ørsted, Lassen, Kjærulf, Lange, Hansen, Foss.

Til directionen for Vejle amts fattigvæsen.

Forestaaende i ligelydende gjenpart communiceres til fornøden efterretning og iagttagelse for fremtiden. Gaverslund den 12 juni 1827.

1827 gjenpart.

Frederik den sjette af guds naade konge til Danmark, de venders og gothers etc. Vor gunst. Vi give dig hermed tilkjende, at vi, efter den af sognepræsten for Nørup og Randbøl menigheder under Ribe stift i vort land Nørre Jydland hr. Poul Sveistrup derom allerunderdanigst gjorde ansøgning, samt din derover afgivne erklæring allernaadigst haver bevilget og tilladt, at de befalede prædikener om onsdagen i fasten for eftertiden maae bortfalde i ovenmeldte menigheder imod, at der søndagen derpaa prædikens over et stykke af Jesu lidelseshistorie i stedet for efter de sædvanlige evangelier og at lidelseshistorierne samme tid lægges til grund for de med ungdommen anstillede cathechetiske øvelser. Derefter du dig allerunderdanigst haver at rette og vedkommende saadant til efterretning at tilkjendegive. Befalende dig Gud. Skrevet i vor kongelige residensstad Kjøbenhavn den 27 februar 1827 efter hans majestæts allernaadigste befaling.

Stemann, Monrad, Orsted, Lassen, Kjerulf, Lange, Hansen, Piccter.

Til biskoppen over Ribe stift.

Fra biskoppen 7 marts. Fra amtsprovsten 11 marts.

1827 den 9 maj fra amtsprovsten følgende sager blandt meere.

A. en skrivelse fra amtsfattigcommissionen af følgende indhold.

I anledning af de idelige begjæringer, der indløbe til amtet om hjælp af amtsfattigkassen til folk der have mistet creaturer, meldes herved til efterretning og behagelig bekjendtgørelse for dem det maatte vedkomme, at amtsfattigcassens tilstand ikke hjemler eller gjør det muligt for directionen, at tage hensyn paa ansøgninger af denne natur, hvorimod det ligefrem efter fattigvæsens anordningerne maae blive sognecommissionens sag, at sørge for understøttelse til enhver, der enten stadigen eller for en tid trænger til saadant, hvad enten de ere geraadede i armod ved chreatureres død eller af anden aarsag. Skulde det tilfælde derimod indtræffe, at et enkelt district

Vide pag 84

Vide pag 77

blev bebyrdet med saa overordentlige tilfældige udgivter, at det kan ansees uforholdsmæssig imod andre districter, da kan commissionen ved ingivelsen af de aarlige regnskaber fremkomme med andragende desangaaende og da vil det blive nærmere ventileret i directionsmøderne, hvorvit et saadant district maatte kunne tilstaaes et tilskud af amtsfattigkassen. Vejle amts fattigdirection den 12 maj 1827.

I anledning af et andragende fra amtsfattigdirectionen i Vejle, at der maatte skee forandring i opkrævningen af herredskasse eller føringspengene, som tilfalde amtets fattigkasse - og ere paalagte ved forordningen af 24 september 1708. At de omførte vanskeligheder ville bortfalde.

1. Naar spørgsmaalet om en gaard med hensyn til denne afgift skal ansees for en heel eller halv gaard afgjøres.
2. Naar sognepræsten i forening med sognefogden bestemmer, hvilke tjenestekarle i sognet maae ansees at tjene for fuld og hvilke for halv løn og derefter ansætte, hvem af disse der skal svare 2 og hvem 1 skl. aarlig.
3. Naar sognepræsten aldeles ikke befatte sig med afgivtens opkrævning, men kun tilstiller sognefogden lister over, hvem, der bør svare den og hvad enhver bør udrede eller og attestere rigtigheden af de lister, som sognefogden selv derover maatte forfatte, samt naar sognefogden derefter ved oldermændens hielp opkræve bidragene og directe paa amtsstuen aflevere dem i amtsfattigkassen, hvor da amtsforvalteren efterat have revideret listerne bør igjennem amtet foranledige, at restanterne uopholdelig inddrives ved udpantning.

Cancellieskrivelse 7 april 1827.

Listerne tilligemed de opkrævede penge skulle være indsendte i amtsstuen inden hvert aars 1. oktober. Directionen har bestemt, at en gaard paa 5 tønder skal ansees for en heel gaard og en gaard paa 1 til 5 for en halv gaard, under 1 tønde for huuse.

Directionen 12 maj 1827.

Circulaire.

Det er nødvendigt, at de love, som påbyder straf for hoer og qualificeret leiermaal nøiagtigen overholdes paa det at ikke dette uvæsen skal gribe videre om sig og bidrage til armodens udvidelse og svække moraliteten.

Det er ligeledes nødvendigt, at de bestemmelser, som indeholdes i lovens 6-13-3 kommer til anvendelse i mødende tilfælde, men for at øvrigheden kan vorde her i stand til at træffe vedkommende i de første tilfælde og bringe det nævnte lovsted i anvendelse i det sidste, maa man være vidende om forseelsens tilværelse. Enkelte af de herrer sognepræster have ogsaa

med roesværdig flid iagtagen herom at underrette amtet, hvorefter det videre fornødne er bleven foretaget; men det tilfælde er ogsaa indtruffet, at begaaet hoer, qualificeret leiermaal mv. ikke eller dog kun seent er bleven angivet for amtet, hvorved den, eller de skyldige, enten aldeles undgaaer, eller dog først en tid efter forseelsens udførelse ikjende den lovbestede straf, ligesom amtet selv, hvor det af de mange hidtil indkomne begjæringer om alimentationsbidrag til uægte børn har været tvivlsom om hoer eller qualificeret leiermaal er begaaet, derom har maattet søge at forskaffe sig fornøden oplysning.

For nu at forebygge den ulempe, som foranlediges heraf, og tilvejebringe en mere ensformig og sikker fremgangsmaade i nærværende henseende maa man tjenstvilligen anmode de herrer sognepræster behageligen, for saa vidt det ham underlagte embedsdistrict angaaer, at underrette amtet om:

1. Naar og da af hvem hoer maatte være begaaet paa det, at de skyldige kan blive straffede overensstemmende med lovens 6-13-24 og 25 og forordningen af 24 september 1824.
2. Naar og da af hvem qualificeret leiermaal er begaaet /: det er naar et fruentimmer med 3 forskjellige fædre har avlet 3 eller flere børn paa det, at sagen kan blive indstillet til det kongelige danske cancellies afgjørelse i overensstemmelse med rescriptet af 19 oktober 1799.
3. Naar og da af hvem lovens 6-13-8 maatte være overtraadte paa det at bestemmelserne i det nævnte lovsted kan komme til anvendelse.

Dette maatte snarest muligt circulere og fra sidste sted til amtshuset remiteres. Vejle Amthuus den 19 november 1825. Treschov.

Genpart. Circulaire.

Det kongelige danske cancellie har under 18 f.m. tilskrevet mig følgende.

I anledning af et til hans majestæt kongen indgivet eller underdanigst andragende fra biskoppen over Sjællands stift angaaende en jubelfests holdelse i juli maaned 1826 til erindring om at 1000 aar ere henrunden siden christendommen først begyndte af forkyndes i Danmark ved kong Harald Klaks daab, behagede hans majestæt under 13 marts 1824 allernaadigst at paalægge cancelliet at nedlægge allernaadigst betænkning om det ikke kunde være hensigtssvarende af biskoppen over Sjællands stift, som dertil formodes villig, uarbejdede en historisk udvikling over kong Harald Klaks daab, og dens følger for christendommens udbredelse i Danmark, hvilket udvikling for kongens kasses regning kunde trykkes og uddeles til geisteligheden, hvem det derhos kunde paalægges paa den søndag der falder nærmest det 1000 aarige jubilæum fra prædikestolen at gjøre passende erindring angaaende denne mærkværdige og vigtige tildragelse, da hans majestæt i altfald ikke var sindet at ville anordne nogen jubelfest af den beskaffenhed, at samme burde foranledige udgifter videre end ovennævnte tryknings omkostninger. Efterat cancelliet havde vedtaget den befalede betænkning behagede det derpaa hans majestæt under 26 februar s.a. allernaadigst at befale, at den ommeldte udvikling i det latinske sprog skulde udarbejdes af biskop Münter i forening med samtlige øvrige biskopper, generalsuperintendenten og superintendenten i hertugdømmet Lauenborg og uddeles iblandt hele geisteligheden, samt foruden omkostningen til trykningen heraf, allernaadigst at skænke den fornødne sum til trykningen af en dansk oversættelse eller et uddrag af denne udvikling for at hin saa mærkelige begivenhed kan komme til almen kendskab. Cancelliet har derefter vedtaget nærmere allerunderdanigst forestilling angaaende denne sag, og hans majestæt har derpaa under 10de denne maaned allernaadigst resolveret saaledes:

Vi befale allernaadigst:

1. at den til erindring om christendommens indførelse i Danmark allernaadigst anordnede jubelfest afholdes førstkommande pintsedag den 14 maj d.a.
2. at der vælges til text for høimesse prædiken paa denne dag den for gudstjeneste paa første pintsedag bestemte lectie i forbindelse med brevet til de Ejheser 5 kap. 8 og 9 vers.

3. at der for forprædiken, hvor denne afholdes, tages til text fornævnte brev til de Ejheser 5 kap. 8 og 9 vers.
  4. at apostlenes gerninger 17 kap 22 til 31 vers benyttes som text for aftensangs prædiken hvor samme maatte være at afholde.
  5. at det maa overlades vedkommende præster, hver for sin menighed, at vælge de psalmer, som blive at afsynge ved denne kirkelige højtidelighed, og dog at den i den evangelisk christelige psalmebog under no. 5 anførte psalme: "O store Gud vi love dig" bliver tillige at afsynge.
  6. at biskop Münter haver at forfatte de paa denne højtidelige dag afbenyttede collecter og kirkebønner. Og bemyndige vi allernaadigst vort cancellie i overensstemmelse hermed, at tilskrive samtlige biskopper, samt til at foranstalte trykningen af det i denne allerunderdanigste forestilling angivne antal af exemplarer saavel af collecter og kirkebønner, som af det allernaadigst befalede hyrdebrev og af den populære afhandling, hvortil collegiet haver at requirere den fornødne sum indtil et beløb af 1600 rbd. sedler hos de deputerede for vores finantser, hvilket cancelliet hermed tjenstligt skulle tilmelde deres højærværdighed til behagelig efterretning.
- Dette communiceres hermed foreløbigen deres højærværdighed til behagelig efterretning og kundgjørelse for gejstligheden i deres højærværdigheds embedskrets.
- Ribe den 5 april 1826. I biskop Koefoeds fraværelse efter constitution. N. Lindberg.
S.T. hr. amtsprovst Blicher.

Forestaaende i ligelydende gjenpart meddeles herved de herrer sognepræster i Tørrild Jerlef herred til fornøden underretning og iagttagelse.

Gaverslund præstegaard den 10 april 1826. N.G. Blicher.

Gjenpart. Circulaire.

Det kongelige danske cancellie har under 25 f.m. tilskrevet os saaledes.

I forbindelse med cancelliets skrivelse til deres højærværdighed af 18. d.m. angaaende at en jubelfest skal afholdes førstkommande pintsedag den 14 maj d.a. skulde man tjenstligt tilmelde hr. kammerherre og deres højærværdighed, at hans majestæt derhos allernaadigst har befalet, at præsterne paa denne dag skulle fra prædikestolen opmuntre menighederne til ved christelig velgjørenhed at bidrage til fuldfærdigelsen af landets hovedkirke, Vor Frue Kirke, her i staden og at da samtidig dermed en almindelig collect skal indgaa til bedste for bemeldte kirkes bygningsfond.

Ved at meddele hr. kammerherre og deres højærværdighed underretning herom skulde man tjenstligt anmode dem om, behageligen at ville i denne henseende, til den befalede tid foranstalte collecter i det dem anbettede stift, ved collectsbøgernes ombærelse i kjøbstæderne og ved præsterne paa landet. Collectbøgerne bliver at anskaffe og indrette som sædvanligt, og det indsamlede bliver efterhaanden som det indkommer at indsende til den kongelige commission for Frue Kirkes opbyggelse.

Ved at kundgjøre dette for gejstligheden i deres højærværdigheds embedskreds ville de derhos behageligen foranstalte, at den herved allernaadigst befalede collect af præsterne uophødeligen iværksættes efterat menighederne paa første pintsedag til velgjørenhed i denne henseende ere blevne opmuntrede. Og bliver det indsamlede, som sædvanligt, at indsende directe til stiftscasserer Hansen her i Ribe, som er beordret at modtage samme, og derfor qvittere. Ribe den 8 april 1826 paa biskopens og egne vegne. Castenschjold.

S:T. hr. amtsprovst Blicher.

Foranstaaende i ligelydende gjenpart communiceres herved de herrer sognepræster i Tørrild Jerlef herred til fornøden underretning og iagttagelse.

Gaverslund den 13 april 1826. N.G. Blicher.

Gjenpart.

1826 den 13 juni blev Nørup kirke synet.

Foruden de mangler og brøst, som ved sidste syn blev bemærkede ved denne kirke og som endnu ere uafhjulpe og uistandsatte, fandtes flere spændetræer afraadnede ved foden formedelst regnvandets indtrængen gjemmen det aabne blyetag. der kun altfor længe har været utæt og intet foretaget til dets istandsættelse. Døren for vaabehuset er aldeles brøstfældig og en ny dør bliver at anskaffe i den brøstfældiges sted. Gjenpartens rigtighed bekræftes. 18/8-26. Blicher.

Samme dag over Randbøl.

Mangel af vaabehusets loft, som i fjor blev erindret, er nu afhjulpet, da nye loft er lagt over denne tilbygning. Blyetaget er enkelte steder utæt, ligesom og forskallingsfjællene flere steder beskadigede af det gennemtrængende regnvand. Kirken behøver udspækning og kalkning. De forhen anmeldte blyetavler, som kirkeeieren havde nedtaget af gavlmurens overkant paa vaabehuset, ere endnu ikke oplagte. Kirken og kirkegaarden med dens hegn og lukkelse var i øvrigt godt vedligeholdt.

1826 den 13 juni blev syn taget over Nørup Præstegård. Forbedringer ved denne gaards bygninger siden sidste syn ere. I storstuen var de 3 udsider invendigen udfyldte fra gulvet til loftet med $\frac{1}{2}$ steens muur af halvbrændte steen igtrukken og afpuddede med kalk. I samme stue er den udvendige muur mod sønden opsat af heelbrændte steen. I bryggerhuset er indsat et enkelt nyt vindue. I den vestre side af det vestre huus er indsat en ny egestolpe og 19 tavler opmurede med brændte steen. I øvrigt ere bygningerne godt vedligeholdte. Haven er tilbørlig hegnet og dyrket. Hjenpartens rigtighed bekræftes. Blicher. 1826.

1827 den 10 juli blev syn tagen over Nørup præstegaard. Ved denne Præstegårds bygninger fandtes ingen væsentlige mangler og synes ei at have brøst, som trænger til øieblikkelig at afhjælpes. Gaarden er i det hele godt vedligeholdt med tag og fag og iøvrigt uforandret siden forrige aars syn. Haven er hegnet og passende dyrket. Afskriftens rigtighed bekræftes. Gaverslund Præstegård den 3die september 1827. N.G. Blicher.

Circulaire af 9. september bestemmer biskoppens visitats i Tyrild Jerlev herred saaledes. Han kommer til Kollerup den 16 november og visiterer i kirken den 17, i skolen den 18, Jelling i kirken den 19, i skolen den 20, Bresten i kirken den 21, i skolen den 22, han kommer til Nørup den 22 aften, i kirken den 23, i skolen den 24, til Egtved den 24, 25 hovedskolen, samme dag Ødsted, Egtved kirke 26, Højen kirke 27.

Følgende bemærkninger til tjenstlig iagttagelse.

1. Annex menighedernes confirmerede ungdom møder ved visitatsen i hovedkirken, hvor tjenesten begynder kl. 9. Dog er præsterne i landsby sognene prædiken paa visitatsdagen ei over $\frac{1}{2}$ time, hvornæst de chathechiserer over et selvvalgt stykke af den evangeliske christelige lærebog.

2. Samtlige sognets skoleungdom møder i sognets hovedskole til den bestemte tid, hvor skolelærerne hver for sin skole fremvise de over skolebesøgte holdte journaler og hvor den indbyrdes undervisning er indført, maae børnene ved mot - biskoppens komme - være opstillede til læseskolen. Skolelæreren har tillige at forevise samtlige til den indbyrdes undervisning henhørende tabeller.

3. Paa visitatsdagen i kirken tilsiges allene den confirmerede ungdom tillige med den øverste classe af skolerne at møde.

4. De herrer præster anmodes om at forevise de allernaadigst confirmerede tiendeforeninger for pastoratet, samt af disse give mig en kort extract, som viser hartkornet og tiendens beløb, hvorledes den ydes samt under hvilken dato confirmeret. Tillige udbedes en nøiagtig opgivelse af det tiendeydende hartkorn i pastoratet, som ikke har kongelig confirmeret tiendeforening.

5. Kirkesangerne, hver for sit sogn, møde ved min ankomst i præstegaarden og forevise de af dem holdte kirkebøger.

Deres højærværdighed ville behage allersnarest, saavidt muligt, at underrette mig om, naar posten til Ribe kan omkomme til enhver af de herrers sognepræster i amtet, at jeg derefter, forinden min afreise, kan ordne breves afsendelse herfra til mig paa visitatsen.

Tirsdag den 19 september modtaget og samme dag afsendt til Egtved.

Biskoppen kommer efter circulaire af 12 october den 19 aften og visiterer i kirken den 20 november og i skolerne den 21.

1826 den 20 november visiterede jeg i Nørup kirke, hvor menigheden fra Randbøl sogn var tilstede. Den confirmerede ungdom gjorde temmelig god rede for deres religions kundskab. Koefoed.

1827 paa Vejle amts skoledirections forespørgsel om jordegodseiernes deltagelse i udredelsen af brændselet til skolerne skal strække sig saavel til det frie, som til det ufrie hartkorn, der i districtet er dem tilhørende, har det kongelige danske cancellie under 25 f.m. svaret.

At det i skoleordningen for landet af 29 juli 1814 § 55 b ommeldte brændsel, der udredes af vedkommende jordegodseiere, selveiere eller arvefæstere, bør erlægges saavel af det frie, som af det ufrie hartkorn i districtet.

Hvilket herved meddeles til behagelig efterretning og videre fornøden bekjendtgørelse.

Gaverslund Præstegård den 8 october 1827. N. G. Blicher.

See pag. 116.

1827 Med det kongelige danske cancellies circulaire af 10de d.m. er bestemt:

At de 8 uger, som anordningen tilstaar de vedkommende udredere af nationale heste inden hvilken de have at besætte vacante hestenummere, bør regnes saafremt hestene kasseres ved regimenterne af aarsage, som ikke kunne være udrederne ubekjendte eller som med føie kunne tilregnes dem og altid naar de kasseres paa sessionen fra kassationsdagen, men at derimod, naar hestene kasseres ved regimenterne af andre aarsager, bør regnes fra den tid udrederne ere blevne underrettede om den passerede kassation til hvilken ende derfor ogsaa den i saa henseende nødvendige underretning uopholdeligen efter at anmeldelse derom fra vedkommende regiment er modtaget, bør meddeles de paagjældende udredere. Hvilket herved tjenstligt communiceres de herrer sognepræster i Tørrild Jerlev herred.

Gaverslund Præstegård den 20 november 1827. N.G. Blicher.

Fortegnelse over alt hvad der er udredet til skolevæsenet i aaret 1827.

Rb penge sølv	Halm	Rug	Byg	Ost	Tørv	Høe
		De dage lærerne får kost		Skolerne	Byer	
Rb mk sk	td sk	td sk	pd	læs	læs	læs
38 2 6	6		6	12		
6 3					Johnsen læser i Sødover	
					10	
		142				Tørrild skole

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

8			3	2			12	
16			2		4		48	Nørup skole 1½
26							32	Lime skole
								Limskov
94	5	6	11	2	4	6	114	1½
			142					
39	1	10	5	6	2	2	48	2½
								2 1/4
4								Randbøl skole
							18	
					115			Almstok
							25	

Frederikshåb, læreren lønnes af kongen

43	1	10	5	6	2	2	83	2½	2 1/4
			115						

1828 Circulaire

Da cancelliet har bragt i erfaring, at folk af landalmuen undertiden holde flere voxne børn hjemme end de i deres huusholdning og bedrift have brug for, skulde man tjenstligt anmode hr. amtmand om at give vedkommende fattig og skolecommissioner paa landet i deres embeds district opmærksom paa at den omstændighed, at forældrene saaledes uden nødvendighed holde flere voxne børn hjemme end de behøve til deres tjeneste bør ansees som som bevis paa, at de enten have forholdsmæssig gode kaar, eller ved børnenes hjælp have forøget erhverv, og altsaa i medfør af reglementet 5te juli 1803 § 35 og anordningen af 29de juli 1814 kommer i betragtning ved fattig- og skoleskattens ligning, saaledes at slige forældre ansættes til større bidrag end andre, med hvilke de iøvrigt kunne antages omtrent at være i samme stilling, hvorhos det er en selvfølge at tilholdet i forældrenes huus ikke kan beskytte børnene imod tiltale efter anordningerne, naar saadanne omstændigheder finde sted, som vise et slikt tilhold ikkun tjener som skjul for løsgængerer.

Det kongelige danske cancellie den 26 januar 1828. Stemann, Monrad, Ørsted, Larsen, Kierulf, Lange, Hansen, Moltke.

Til amtmanden over Vejle amt. (Ankommet den 6 februar 1828).

Circulaire fra amtsskoledirectionen.

Til veiledning for vedkommende regnskabsførere og for at kunne erholde de befalede skolevæsens regnskaber affattede efter een form, meddeles vedlagt 2 schemata, nemlig:

- Et til regnskabet affattelse for det paalignede bidrag.
- Et hvorefter det specielle skolekasse regnskab affattes.

Begge blive de at indføre i skolecommissionens forhandlingsprotokol og at meddele de vedkommende regnskabsførere til iagttagelse. De ommeldte regnskaber blive aarligen in duplo at tilstille directionen for et forløbne aar inden det næste aars januarii maanedes udgang. Skulde det være tilfældet, et eller andet sted, at regnskaberne ikke til denne tid kunde indsendes formedelst en eller anden gyldig aarsag, da har commissionen at indberette saadant og at opgive aarsagen til udeblivelsen. Men i alle tilfælde bør regnskaberne indgives inden den næstfølgende februar maanedes udgang. Og kan de skolecommissioner, som unglade at

drage omsorg herfor, ikke undgaae at blive anseete med mulke overensstemmende med anordningen.

Vejle amts skoledirection den 23 februarii 1828. Rosenørn. N.G. Blicher.

Til circulation blandt de herrer sognepræster i Tørrild Jerlef herred.

1. forordning af 25 januar d.a. om fremgangsmaaden i sager angl. klare appel forskrivninger.
2. placat af 29 f.m. angl. hvorlænge en syg laugssvend bør understøttes af vedkommende svendelav.
3. do. af 13 f.m. angl. prøvestykker af dem der ville nedsætte sig som haandværksmestre i kjøbstæderne.
4. kongelig resoli af 23 jan d.a. angl. frivillige bidrags indsamling til Rømøe kirke.
5. Canc. circul. af 5 f.m. angl. de attester der meddeles separerede ægtefolk.
6. do. af 5 f.m. angl. behandlingen af almisselemmers efterladenskab.
7. rentek. skr. af 9 f.m. angl. skatte restancer hos præsteenker og entledigede præster.
8. canc. skr. af 12. f.m. angl. den indbyrdes undervisnings indførelse.

I anledning af de ved forrige circulaire modtagne oplysninger undlader jeg ikke at bringe i behagelig erindring, at skolecommissionernes forhandlingsprotokoller bør autoriseres ifølge cancelliets resolution af 15. december 1821, der i sin tid er communiceret.

Gaverslund præstegaard den 22 marts 1828. N.G. Blicher.

Circulaire.

Det er bestemt, at de attester, der af vedkommende præster meddeles separerede ægtefolk om deres forhold til afbenyttelse ved ansøgninger om ægteskabs ophævelse, ofte blot indeholde, at de paagjeldendes vandel saavidt attestanten bekjendt, har været upaaklagelig. Da slige attester kun under den forudsætning, at attestanten har havt tilstrækkeligt leilighed til at erfare, hvorledes den paagjeldendes vandel har været, indeholder det fornødne beviis for samme, man derimod ei giver nogen veiledning, hvor det modsatte har været tilfældet, saa skulde man tjenstligt anmode deres høiærværdighed om at indskjerpe præsterne i deres embedsdistrict, forsaavidt de ei har tilstrekkeligt personligt bekendtskab til vedkommende, saaledes, at de kunne meddele et positivt vidnesbyrd om deres forhold, da i attesterne at angive, om de have havt leilighed til nøie at kjende den paagjeldende, eller ikke, og, hvor det sidste skulde være tilfældet, da at tilholde den paagjeldende ved andre attester at oplyse sit forhold, med hensyn til hvilke præsterne da efter omstændighederne have at bevidne attestanternes paalidelighed. Det kongelige danske cancellie den 5 februar 1828.

Stemann, Monrad, Ørsted, Larsen, Kjerulf, Lange, Hansen, Moltke.

Til biskoppen over Ribe stift. Forestaaende modtaget den 31 marts 1828 test. Sveistrup.

1828 den 11 august modtaget.

1. cancellieskrivelse af 12 juli indskjærper skoleforordningens bud i den 3die §, at sognepræsten i det mindste hver 14 dag bør besøge enhver skole i sit pastorat og at i aarlige indberetninger om kirke og skolevæsenets tilstand mv, udtrykkeligen bør opgives, hvor ofte enhver præst har chatechiseret i enhver kirke og hvor ofte han har besøgt enhver skole i pastoratet.
2. Bestyrere af ofentligt stiftelsers midler maa ikke udlaane disse til besvogrede eller beslægtede. 17 juni.
3. cancel. skr. for byrden at opkaste grave til døde saa nær ved hegnet om kirkegaarden, at dette derved beskadiges.

Samme dag modtoges forordning om daaben af 4 juni 1828.

af 2 juni 1828 om den pharmazeutiske examen.

af 4 juni om at børn arve, naar de var levende fødte, uagtet de ikke ere døbte.

Placat af 5 juli om indsiddernes høstdag til præsten.
ditto om repartition af snekastninger til landeveien.

Om døvstumme see pagina 77 og 85. Om Christen Thomsen er i 1828 forlangt oplysning.
Den meddeles saaledes.

Den Christen Thomsen af Nørup sogn, hvorom forlanges oplysning i skrivelse af 30 april fra høiædle, høiærværdige hr. biskop doktor Koefoed, er en søn af gaardmand Thomas Christensen af Tyrrild i Nørup sogn. Han er født den 21 april 1803. Til spørgsmaalet, hvorfor han ikke er bleven indsendt for at blive oplært paa instituttet for døvstumme, svarer faderen, at der til den tid, da hans indsendelse havde været passende i hans 9 aar spørgsmaal fra daværende herredsfoged justitsraad Steenstrup, om han havde evne til at betale for hans søns undervisning, hvortil denne svarede, at det var ham unueligt, hvorefter han ikke hørte videre derom. I aaret 1821, da jeg gjorde indberetning om døvstumme blev denne Christen vel angivet, som den der ikke kunne tale, men man paastod derimod, at han kunne høre, hvilket de sluttede deraf, at han kunne forstaae, naar man sagde at han skulde gjøre denne eller hiin gjerning. Men, saavidt jeg nu skjønner af faderens forklaring er han virkelig døv og kan ikkun da bemærke faderens ønske eller vilie, naar han seer paa faderen og denne taler og viser gjerningen, som skal forrettes. Faderen bemærker, at han har langt mere arbeide af denne søn end af hans andre sønner. Denne er baade sund og stærk og meget villig, flittig og nøiagtig i enhver gjerning, og at han til fuldkommenhed kan forrette ethvert bondearbeide, delv danne leer og forfærdige skovle, grebe og andre gaardredskaber.
Nørup Præstegård den 14 maj 1828. Underdanigst Sveistrup.

Faderen yttrede i dag det ønske at jeg til næste vinter ville antage hans søn og forsøge om han ligesom andre døvstumme kunne modtage undervisning. Jeg lovede ham at gjøre en prøve dermed i forestaaende vinter, ifald omstændighederne ville tillade det. Men da jeg yttrede, at jeg ikke kunne tage imod ham og give undervisning i et aar for en ringere betaling end 34 specier, saa tilføiede han, at det var ham umueligt at udrede saa stor en betaling.

1828 den 29 juli blev syn taget over Nørup Præstegård. I stuehusets vestre og østre fløi er indsat 2 fag ny vinduer. Gaarden har imodtaget den sædvanlige aarlige reparation og skjønnes dens bygninger i det hele at være vel vedligeholdte. Haven er i samme tilstand som forrige aar. Temmelig vel dyrket og hegnet.

Samme dag over Nørup kirke, hvorpaa fandtes intet at udsætte.

Samme dag over Randbøl kirke.

De ved forrige aars synsforretning bemærkede 4re blyetavler, som manglede paa vaabenhusets gavlmuur ere nu oplagte - ogsaa ere nogle loftsfløi over choret fastgjorte og 3 ny indlagte. Paa vesten af taarnet ere 2de blyetavler sjunkne og forskallingsfløiene derunder itu, sømmene afrusted. Deruden mangler kirken den sædvanlige aarlige reparation, hvortil den høiligen trænger. Paa kirkegaardens hegn ere 2de laager - efter amtets resolution af 24 oktober 1827 - afskaffede, da kirkeieerne derom vare enige.

Udskriftens rigtighed bekræftes. Gaverslund 17 august 1828. Blicher.

Aar 1828 den 18 november modtog jeg følgende sager fra amtsprovsten.

1. Canc. skr. af 1. do angl. taksigelses bøn i anledning af hds. kgl. høiheds P. F.C. Christians og hds. k. h. prinds. Vilhelmine Maries formæling og hs. k. h. lykkelige tilbagekomst til fædrelandet.

2. circulaire angaaende indber. om indbyrdes undervisning i gymnastiker.

3. blankvetter til indber. om samtlige døvstumme for 1828.
4. do til indber. om døvstumme, der ere underviste paa instituttet.
5. do til indber. om præstegaardsskove for 1828.
6. schema til indber. om de i aaret 1828 confirmerede.
7. circuklaire om at meddele oplysende bidrag til et provincial ekxecon de herre præster bedes at have i behagelig erindring.
  - a. de vedkommende skolecassers og skolelæreres resterende afgifter for 1818, som vare forfaldne til indsendelse i f.m.
  - b. Indberetning om kornpriserne, som for aarets 4re sidste maaneder med hensyn til kapitelstaxtens bestemmelse bør være mig tilstillede inden næste maanedes udgang.
nb. Bibelforening i Fredericia har tilmeldt mig, den meget ønsker at de herrer præster jo før jo hellere ville indkomme med begjeringer om ny testamenter til confirmanderne. Bibler, eller nye testamenter til fattige eller hvem andre, der attraae disse hellige bøger for deraf at opbygges, da det vil være bibelforeningen kjær, saa vidt mueligt, at bidrage til alle saadanne kristelige ønskers opfyldelse. De ville i bemeldte henseende henvende sig til foreningens directeur og secretair hr. Rosendahl.
Gaverslund Præstegaard den 9 november 1828. N.G. Blicher.
Nørup Præstegaard den 19 november 1828. Sveistrup.

Hans kongelige majestæts til Danmark, præsident, deputerede og øvrige tilforordnede i det danske cancellie gjør vitterligt at Veiel amtsskoledirection har til cancelliets approbation forelagt vedhæftede plan til skoledistricts indeelingen og skolelærernes lønning i Nørup sogn. Og da denne plan findes hensigtssvarende, bliver samme i overensstemmelse med § 3 i anordningen for almueskolevæsenet paa landet af 29. juli 1814 herved approberet, som den her vedhæftet findes, saa bifaldes og det i planens anmærkninger rubrik foreslaaede kjøb af en parcel af 7 skp. 2½ alb. hartkorn, tilligemed de derpaa værende 10 fag grundmuret bygning, samt det ligeledes foreslaaede salg af degneboligen, dog paa cancelliets nærmere approbation.

Det kongelige danske cancellie den 9 sept. 1828.

Stemann, Monrad, Ørsted, Lassen, M. Lange, Hansen, Foss.

Approbation paa skoleplan i Nørup sogn.

Forslag til skolevæsenets organisation i Nørup sogn, Veile amt, overensstemmende med skoleanordningen af 29 juli 1814.

Sognet og skolernes navne

Nørup sogn, hvori bliver:

I Lime skole

II Nørup

III Limskov

IV Mørup og Tørrild omgangsskole med hartkorn i alt 257 td.

Districtets hidtil værende tilstand.

Lime skole, hvortil har været henlagt hartkorn:

Nørup bye 8-2-0-0

Engelsholm 15-4-1-2½

dens parceller 15-2-1-1

Lime 56-2-1-1

Lille Lime 11-1-3-0

Gøddinggård Mølle og parceller 5-2-1-2½

111-7-1-1

Forandringer

Hvad tages fra

Nørup 8-2-0-0

Engelsholm 15-4-1-2½

dens parceller norden for gaarden 3-1-1-1

Gøddinggård og Mølle 4-1-1-0 hvilke henlægges til Mørup skole

Gøddinghuse 1-2-0-1½ henlægges til Randbøl sogns skole

B. 3 omgangsskoler om vinteren, nemlig:

1. Sødover 3-4-2-0

2. Mørup, dertil

Mørup 14-4-1-2/3

Førstballe 8-0-0-0

Kobberbøl 2-7-1-2/3

25-3-2-2/3

Forandringer

Hvad tages fra

Kobberbøl henlægges til Nørup skole

3. Tørrild med Trollerup, Sillehus og Gammelby htk. 16-1-3-0

C. Limskov skole, dertil

Limskov 27-0-3-2½

Søgård 8-5-3-2½

Ladegård 8-4-0-3/4

Tørskind by af Bredsten sogn 13-4-1-1

57-7-1-3/4

Forandringer

Hvad lægges til

Fra Jelling sogn 7 beboere paa Fårup mark, Beggesholm og Kiddegård 13-4-1-2 hartkorn

Districtets tilstand efter planen

I. Lime skole, dertil

Store Lime bye 56-2-1-0

Lille Lime 11-1-3-0

Engelsholm parceller sønden for gaarden 12-1-0-0

79-5-0-0

Skolepligtige børn: 60

Sognet hvortil districtet kommer til af høre: Nørup

II. Nørup skole

Nørup bye 8-2-0-0

Engelsholm 15-4-1-2½

dens parceller norden gaarden 3-1-1-1

Gøddinggård og mølle 4-0-1-1

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Sødover 34-2-0-0
Kobberbøl 2-7-1-2/3
68-1-1-2

Skolebørn: 45
Sognet hvortil districtet kommer til af høre: Nørup

IIIa. Mørup omgangsskole
Mørup htkon 14-4-1-2/3
Førstballe 8-0-0-0
22-4-1-2/3

Skolebørn: 25
Sognet hvortil districtet kommer til af høre: Nørup

IIIb. Tørrild omgangsskole /: har samme lærer som Mørup :/
Tørrild 5-5-3-2
Trollerup 6-0-0-0
Sillehus, Gammelby 4-3-3-½
Og af Jelling sogn
På Fårup mark 7 beboere 5-2-1-2
Baggesholm 4-2-0-0
Kiddegård 4-0-0-0
29-6-0-1½

Skolebørn: 28
Sognet hvortil districtet kommer til af høre: Nørup

IV Limskov skole
som forhen hartkorn 57-7-1-3/4

Skolebørn: 36
Sognet hvortil districtet kommer til af høre: Nørup

Hvad skolelærerne have havt i løn efter den gamle indretning.

1. Lime skolelærer har ifølge fundatsen af 17 september 1750 havt i aarlig løn:

Rug 4 tdr.

Havre 4 tdr.

Boghvede 4 tdr.

Penge 12 rbd. 9 skl.

og desuden af ugifte personer og inderster 2 skl. af hver, omtrent 3 rbd.

15 rbd. 9 skl.

Tørv 62 læs.

Høe 4½ læs.

Halm 4½ læs.

En anordningsmæssig skolelod.

2. Omgangsskolelærerne for vinteren:

I Mørup 8 rbd. sølv.

I Sødover 12 rbd. sølv.

I Tørrild 7 rbd. sølv.

3. Limskov skolelærer efter fundatsen af 27 september 1765.

Penge 13 rbd. 3 mk. 8 skl.

De 2 rbl. 2 mk. heraf er betalt af degnen i Bredsten for Tørskind bye.

Korn og fourage intet, men en god skolelod.

Tørv 40 læs.

Hvormeget foreslaaet i løn for fremtiden.

1. Til skolelæreren i Lime.

6 td. Rug.

2 td. Byg.

4 td. Havre.

4 td. Boghvede

Alt in natura

16 td. byg betalt med penge efter kapitelstaxten.

Foder, skolejord og brændsel som forhen.

2. Til skolelæreren i Nørup, der tillige er kirkesanger og organist.

6 td. rug.

10 td. byg

alt in natura

16 td. byg betalt med penge efter kapitelstaxten.

Og som kirkedanger 10 rbd. sølv.

/: Som organist faar han aarligt fra Engelsholm 4 rbd. 4 mk. sølv :/

En organisttjenesten tillagt lod, kan i forening med et ubetydeligt stykke degnejord kan ikke afgive anordningsmæssig skolejord, det foreslaaes derfor, at skolelæreren endvidere tillægges 11½ tdr. land (gerenlist) maal, som kan erholdes af hr. inspecteur Faaborg, hvorimod han ingen vider fourage erholder af districtet, og udredes skatterne af disse jorder af skolelæreren. Brændsel 30 læs tørv af 800 stk., af et godt slags.

For at ringe kirkeklokkerne til de befalede tider, har degnen hidtil havt 2 a 3 havrekjærve af hver gaardmand og 1 a 2 af hver huusmand med jord i sognet. Disse oppebærer nu kirkebyens skolelærer imod at udføre hvad seneste skoleanordning i bilag A, § 34 foreskriver.

3. Til omgangsskolelæreren som underviser 3 dage om ugen i Mørup district og de øvrige 3 dage i Tørrild district 24 rbd. sølv og kost og logie hos beboerne efter omgang.

4. Til skolelæreren i Limskov.

5 tdr. rug og 8 tdr. byg in natura

24 rbd. sølv.

Ingen fourage, men skolejord og brændsel som forhen.

Hvad dertil haves uden ligning.

1. af degnekaldet.

a. rug 4 tdr. 4 skp.

b. offer og accidentser, samt noget melk til oste, kan beregnes til ialt 52 rbd. sølv, for hvilken sum skolebeboerne aarligen afkortes i deres ligning 26 td. bygs værdie.

2. de ved de ældre skolefundatser bestemte lønninger, som udgjør:

I korn, rug 4 td., havre 4 td., boghvede 4 td.

I penge 23 rbd. 1 skl. efter fradrag af kirkelysepengene, der tilfalde skolecassen og bidrag af degnen i Bredsten, der for fremtiden opføres.

Hvor meget der bliver at ligne paa sognet.

Rug 8½ td.

Byg 26 td.

Deels in natura, deels efter kapitelstaxten.

Penge 35 rbd.

De ældre udgivter til skolelærerne og degnen vare:

A. til skolelærerne

Rug 4 td. a 3 rbd. er 12 rbd.

Havre 4 tdr. a 1 rbd. 3 mk. er 6 rbd.

Boghvede 4 tdr. a 2 rbd. er 8 rbd.

Penge til de faste skolelærere 23 rbd. 1 skl.

Til omgangsskolelærerne 27 rbd.

B. til degnen

Offer og accidentser 52 rbd.

Hertil degnetienden beregnet til 1/3 mod præstetienden værdie 36 td. rug a 3 rbd. er 108 rbd.

Tilsammen 236 rbd. sølv.

De nu foreslaaede skolelønninger beløbe:

Rug 17 td. a 3 rbd. er 51 rbd. sølv

Byg 52 td. a 2 rbd. er 104 rbd. sølv

Havre 4 td. a 1 rbd. 3 mk. er 6 rbd. sølv

Boghvede 4 tdr. a 2 rbd. er 8 rbd. sølv.

Penge 58 rbd. sølv.

Er 227 rbd. sølv.

Samme overstiger altsaa ikke det, efter det kongelige danske cancellies circulaire af 8 januar 1820 bestemte maximum.

1828 Det kongelige danske cancellie har under 28 f.m. tilmeldt os følgende:

Det har under 7de d.m. behaget hans majestæt allernaadigst at befale at ved nye kirkers opførelse, alle kirkedøre bør indrettes saaledes at de aabnes indvendig fra udad, og at det samme ogsaa bliver at iagttage naar ved hovedreparationer af de dele af de allerede tilværende kirker, der staar i forbindelse med kirkedørene, saadan forandring uden betydelig bekostning kan skee. Og hans majestæt har derfor allernaadigst villet at kirkeeeierne skulle opmuntres til, ved de kirker, som, foruden den udvendige dør have en indvendig dør til at aabne indad, foreløbig at lade, forsaavidt omstændighederne maatte tillade det, anbringe en let indvendig udaggaende dør, som da under gudstjenesten kunde holdes lukket, hvorimod den nuværende indadgaende dør, saavel som den udvendige indadgaende kirkedør under gudstjenesten stedse maatte holdes aaben, og i den henseende fasthæftes mod i muren anbragte kroge. Hvilket man herved tjenstlig skulle tilmelde hr. stiftamtman og deres høiærværdighed til behagelig underretning.

Dette communiceres herved tjenstlig deres høiærværdighed til behagelig underretning og videre fornøden bekjendtgjørelse for vedkommende.

Ribe den 8 november 1828. Paa stiftamtmandens og egne vegne. Koefoed.

S.T. hr. amtsprovst Blicher, Ridder af Dannebrog.

Forestaaende i ligelydende gjenpart medeles herved de herre sognepræster i Tørrild Jerlef herred med anmodning om, at kundgjøre hver for sit pastorat kirkeeeierne eller dem der staaer for kirkernes vedligeholdelse det fornødne af allerhøistbemeldte anordning til iagttagelse. Gaverslund Præstegård den 19 november 1828. N.G. Blicher.

1828 under 5 december er kroemand og gaardmand Jes Ibsen af Randbøl og Hans Thomsen gaardmand i Vandel beskikket til værger for Randbøl kirke, og John Mathiasen, som hidtil var kirkeværge, entlediget.

1828 Fra cancelliet er udsendt en kongelig resolution af 25 november, saaledes lydendes: Vi ville allernaadigst, at vort cancellie herefter i ethvert tilfælde, hvor det ved nedlæggende allernaadigst forestilling eller indberetning samt afgivende betænkning allerunderdanigst anbefaler nogen geistlig embedsmand til forflyttelse eller naadeobervisning, skal, under de for ham talende grunde, tilføie særskildt bemærkning om hvorvidt i de ham underliggende skoler den indbyrdes undervisning er bleven indført efter den af os allernaadigste bifaldne normal-methode.

Det samme er i kongelig rescript af 29 november befalet angaaende skolelærere.

1828 gjenpart circulaire.

Hans majestæt kongen har under 23 forrige maaned allernaadigst resolveret saaledes: Vi ville allernaadigst have bestemt, at enhver sognepræst i hvis pastorat, inden udgangen af aaret 1830, endnu maatte findes nogen fast skole, i hvilken den indbyrdes undervisnings metode ikke er indført, til skoledirectionen skal indsende forklaring om aarsagen hertil, hvilken indberetning skoledirectionen derefter har at indsende til cancelliet, ledsaget af deres betænkning om disse aarsagers gyldighed og om, hvorvidt og hvorledes de opgivne hindringer maatte kunne hæves, for at det derefter nærmere kan tages under overveielse, hvad i denne anledning maatte være at foranstalte og hvorvidt der maatte være anledning til at befale methodens indførelse i saadan skole. I hvilken henseende cancelliet i sin tid vil have at nedlægge allernaadigst forestilling.

1829 Circulaire

Ifølge rescript af 28 december 1804 skulde jeg herved bede de herrer sognepræster om, at meddele mig særskildt for hvert pastorat for afvigte aar 1828 de i samme rescript under § 2 befalede underretninger.

- a. Om kirkernes tilstand med paategning af kirkeværgerne samt anmeldelse om, hvem der er kirkeeeiere.
- b. Degneboligens tilstand.
- c. Skolehusenes beskaffenhed.
- d. Skolelærernes og kirkesangernes, eller degnenes flid i embede, fremgang ved deres undervisning og sædelighed i opførsel.
- e. Catechisationer i kirken af præst, degn eller kirkesanger efter derover holden bog.
- f. Skolebesøg, hvor ofte i hver skole.
- g. Theologiske studentere, som opholde sig i pastoratet, deres øvelse i at prædike og chatechisere samt øvrige forhold.
- h. Embedsbøger hos præst, kirkesanger holdes i orden og maatte ved meddelelsen af disse indberetninger iagttages de biskoppelige circulaire af 28 marts 1823 (vide pag. 55) og 17 april 1824 (vide pagina 59).

1832 ad littera a. Herved bliver tillige for at undgaae vidtløftigt skriverserie at iagttage: Præstens beretning skal blot være en paa hans egen undersøgelse grundet erklæring om og i hvilke

poster, de ved kirkesynet udsatte mangler ere afhjulpne. 2. Har kirken været under reparation paa den tid synet er taget maa præstens forklaring vise hvorvidt reparationen har afhjulpet manglerne.

ad. litra e & f. Med hensyn til beretningerne under litra e og f maa nøiagtigen anføres hvad cancellie skrivelse af 12 juli 1828 og 24 juli 1830 byder nemlig: Hvor ofte hver præst har catechiseret i hver kirke og hvor ofte besøgt hver skole i pastoratet, og ifald nogen lovlig hindring har fundet sted, aarsagen hver gang anført.

Hans kongelige majestæt til Danmark, præsident, deputerede og øvrige tilforordnede i det danske cancellie gjøre vitterligt at skoledirectionen for Vejle amt har til cancelliets approbation forelagt vedhæftede plan til skolevæsenets organisation i Randbøl sogn. Og da denne plan i det hele findes hensigtssvarende, bliver samme, i overensstemmelse med anordningen af 29 juli 1814 for almueskolevæsenet paa landet, dens 3die §, hermed approberet som den her vedhæftet findes, dog at colonien Frederikshåbs beboeres børn ikke derved, at Almstok byes børn om sommeren søge coloniens skole hvis børnenes antal mueligen bliver større, end skolelocalet nu for tiden kan rumme, skulle fortrænges, og at skolens udvidelse, om samme herved bliver gjort fornøden, bør bekostes uden udgivet for colonien, samt at almstok byes beboere bør tage forholdsmæssig deel i skolens vedligeholdelse og i udredelsen af skolelærerens løn, forsaavidt denne ikke er tilstaaet af hans majestæt kongen, og endeligen, at lønnen for omgangsskoleholderen i Almstok biskole om vinteren bestemmes til 5 tdr. byg at betale efter hvert foregaaende aars kapitelstaxt. Det kongelige danske cancellie den 17 januar 1829. Stemmann. Monrad. Ørsted. Lassen. Hansen. Moltke. /: L. S. :/ Foss.

Approbation paa plan til skolevæsenets organisation i Randbøl sogn.

Plan for skolevæsenets anordningsmæssige organisation i Randbøl sogn.

1. Randbøl skole

Districtets tilstand hidtil.

Til Randbøl skole var ved den ældre skoleindretning henlagt:

- a. Randbøl, hartkorn 6-0-2-1
  - b. Dal Dover, hartkorn 22-2-2-2
  - c. Vandel, hartkorn 19-7-2-2
  - d. Bindeballe, hartkorn 32-1-0-1
  - e. Almstok, hartkorn 14-2-1-1
- er 94-6-1-1

Hvad tages fra

Almstok med hartkorn 14-2-1-1

Hvad lægges til

Fra Nørup sogn Gøddinghuse med hartkorn 1-2-1-1 1/4 til Randbøl skole

Districtets tilstand efter planen

I. Til skolen i Randbøl henlægges:

- a. Randbøl, hartkorn 6-0-2-1
- b. Dal Dover, hartkorn 22-2-2-2
- c. Vandel, hartkorn 19-7-2-2
- d. Bindeballe, hartkorn 32-1-0-1
- e. Gøddinghuse, hartkorn 1-2-1-1 1/4

Hartkorn i alt 81-6-1-1 1/4
Gaarde 24, huse 18, skolepligtige børn 64.

Hvad læreren har faaet i løn efter den gamle indretning.

1. Skolelæreren i Randbøl efter skolefundatsen:

Rug 1 td. 5 skp., havre 1 td. 5 skp., boghvede 1 td. 5 skp.

Penge 6 rbd. 86 skl.

Deruden af hver inderste og hver ugift person over 15 aar 2 skl., udgjør omtrent 1 rbd. 10 skl.

Er 8 rbd.

Endvidere kirkelysepengene 3 ebd. 2 mk., brændsel 33 læs tørv, fourage høe 2 læs og 5 lpd. 9 pd., halm 2 læs og 5 lpd. 9 pd.

Skolejord til 1 koe og 4 faar.

Hvormeget foreslaaes som løn for fremtiden aarlig.

Til skolelæreren i Randbøl.

Rug 6 tdr., byg 10 tdr. in natura og

16 tdr. byg efter kapitelstaxten.

Som kirkesanger 10 rbd. sølv, brændsel 33 læs tørv /: klyner :/ læsset a 700 stk.

Foder høe 128 lpd., halm 192 lpd.

Den hidtil værende skolelod og til erstatning for hvad der mangler i at være det, den efter anordningen skulle være, 8 rbd. sølv aarlig indtil den erholder et saadant tillæg, at den bliver anordningsmæssig.

II. Almstok biskole.

Districtets tilstand hidtil.

Men da bemeldte Almstok bye ligger 1 mil fra Randbøl skole, er børnenes undervisning i denne bye om vinteren blevet besørget af en omgangsskolelærer, som aarlig dertil er lejet, og som har nydt kost og logie ved omgang blandt beboerne, hos hvilke han og har undervist børnene, da intet særskildt lokale dertil gives.

Hvad tages fra

Hvad lægges til

Til Almstok skole henlægges ifølge det kongelige danske cancellies resolution af 6 december 1823 en gaard fra Grene sogn hartkorn 2 tdr.

Districtets tilstand efter planen

II. Omgangsskolen i Almstok og bemeldte gaard fra Grene sogn ialt 16-2-1-1 hartkorn vedbliver paa samme maade som hidtil fra 1. november til 1. april hvert aar, dog bør et skolelocale dertil leies eller opbygges, saasnart omstændighederne ville tillade det. Om sommeren søge børnene herfra Frederikshåb skole.

7 gaarde og 2 huse. Skolepligtige børn 16.

Hvad læreren har faaet i løn efter den gamle indretning.

Lønnen til omgangsskolelæreren i Almstok har været 3-4 rbd. sølv aarlig, foruden kosten hos beboerne.

Hvormeget foreslaaes som løn for fremtiden aarlig.

II. Omgangsskolelæreren i Almstok biskoledistrict, der antages af skolecommissionen, efter at han af sognepræsten dertil er befunden duelig, erholder for de 5 vintermaaneder 5-6 rbd. sølv aarlig samt kost og logie hos beboerne efter omgang.

III. Frederikshåb skole.

Districtets tilstand hidtil.

Skolen i Frederikshåb er oprettet for den derværende colonie, som har 28 tdr. 7 skp. hartkorn. 14 gaarde, 7 huse, skolebørn 32.

Hvad tages fra

Intet

Hvad lægges til

Almstok skoledistrict for sommeren.

Districtets tilstand efter planen

Frederikshåb skoledistrict bliver som forhen undtagen at børnene fra Almstok skoledistrict søge derhen om sommeren, nemlig fra 1. april til 1. november.

Hvad læreren har faaet i løn efter den gamle indretning.

III. Skolelæreren i Frederikshåb 34 rbd. 4 mk. sølv af kongens kasse, 24 læs tørv /: klyner :/. En liden skolelod og deruden en huusmandslod, som han have i fæste, med forpligtelse, at holde fæstehuset, hvori han havde bopæl og skolestue, vedlige.

Hvormeget foreslaaes som løn for fremtiden aarlig.

III. Til skolelæreren i Frederikshåb 50 rbd. sølv, som ved kongelig allernaadigst resolution af 29 maj 1828 er ham tillagt af hans majestæts kasse. Rug 2 tdr. 6 skp., kartofler 3½ tdr., brændsel 24 læs klyne a 1000 stk. læsset. Ingen fourage, men som skolejord de forbemeldte 2de jordlodder. Det nuværende skolelærer paa den ene lod giver fæste har han inden dette afstaaet, hvorimod districtsbeboerne efter allernaadigst resolution 28 april 1826 vedligeholde den nu for kongelig regning opførte nye skolebygning.

Hvad dertil haves uden ligning.

1. Af degnekaldet, der ved degnens død i Nørup for faae aar siden tilfaldt skolevæsenet rug 2½ tdr.

Offer og accidentser samt noget melk til ost, kan omtrent udgjøre 24 rbd. sølv.

Aarlig heraf medgaar til kirkesangerlønnen 10 rbd. sølv.

Igien 14 rbd. sølv, der ansættes til 7 td. bygs værdie.

2. De gamle skoleindkomster

Rug 1 tdr. 5 skp., havre 1 tdr. 5 skp., boghvede 1 tdr. 5 skp.

/: og kan havren og boghveden, ialt 3 tdr. 2 skp. beregnes at være af lige værdie med 2½ tdr. byg :/

Penge 8 rbd. sølv

Kirkelysepengene tilfalde skolekassen.

Hvor meget der bliver at ligne paa sognet.

Af nyt bidrag bliver at paaligne:

Rug 1 tdr. 7 skp., byg 7 tdr. 4 skp. in natura.

Byg 9 tdr. betalt med penge efter kapitelstaxten.

Penge 6 rbd. sølv og endvidere 1 tdr. rug til skolelæreren i colonien, med hensyn til at børnene af almstok district søge denne skole om sommeren.

Colonien kan nemlig ikke betragtes som henhørende til sognets øvrige skolecommune, da lønnen til skolelæreren i Frederikshåb for størstedeelen udredes af hans majestæts kasse.

Til skolelæreren i Frederikshåb bliver af de vedkommende colonister kun at udrede 1 tdr. 6 skp. rug /: er ½ skp. pr. tønne hartkorn :/ og 3 tdr. 4 skp. kartofler /: er 1 skp. pr. tønne hartkorn :/ samt som forhen 24 læs tørv, hvilket med den tønne rug, der efter det ovenanførte udredes af sognet, udgjør den til skolelæreren i Frderikshåb foreslaaede natural løn.

De foreslaaede skolelønninger af Randbøl og Almstok skoledistricter udgjøre:

Rug 6 tdr., reduceret til byg 9 tdr.

og 1 tdr. rug af sognet til skolelæreren i colonien 1½ tdr. byg.

byg 26 tdr.

Kirkesangerlønnen 10 rbd. omtrent lig 5 tdr. byg.

Desuden i penge 14 rbd. sølv er 7 tdr. byg.

er 48½ tdr. byg.

Herfra afgaaer for offer og accidentser mv., kirkesangerlønnen og 7 tdr. byg, er lig 12 tdr. byg.

Igien 36½ tdr. byg.

De gamle udgivter til skolelønningerne.

Rug 1 5/8 tdr. er 2 1/4 tdr. byg

1 5/8 tdr. havre og 1 5/8 tdr. boghvede er 2½ tdr. byg

Penge 12 rbd. sølv, lige med 6 tdr. byg.

er 10 3/4 tdr. byg.

Degnetraven beregnet til 1/3 af præstetiendens værdie, bliver 26 tdr. byg.

Er tilsammen 36 3/4 tdr. byg.

De foreslaaede skolelønninger overstige altsaa ikke det ved det kongelige danske cancellies circulaire af 8 januar 1820 fastsatte maximum.

Denne plan indstilles saaledes til det kongelige danske cancellies høiere overveielse og forventende approbation.

Directionen for Vejle amts almueskoler den 15 oktober 1828. Rosenørn. Blicher.

Anmærkninger.

1. I Randbøl er i indeværende aar en nye skolebygning bleven opført istedenfor den forhenværende gamle brøstfældige bygning.

I Frederikshåb blev en nye skolebygning opført i aaret 1827, hvortil hans majestæt under 28 april 1826 allernaadigst bevilgede en sum af 550 rbd. sølv af allerhøjstsammes kasse.

Begge disse skolebygninger ere hensigtsmæssigen indrettede.

2. Veien til Randbøl skole ere fra Bindeballe og Vandel nogen over 1/4 miil, men god vei.

Adskillige colonister have ogsaa over 1/4 miil til skolen i Frederikshåbm hvilket ikke kan undgaaes i deslige hedeegne. Beboerne i Almstok have selv ansøgt om at henlægges til Frederikshåb skole for sommerskolegangen, skjönt de have 1/2 miil dertil, men dog meget nærmere til denne skole end til nogen anden.

3. Da beboerne i Almstok biskoledistrikt om vinteren yde deres skolelærer kost efter omgangen bliver de kun at ansætte halvt imod beboerne i Randbøl skoledistrikt, forsaavidt angaaer det korn der ydes in natura. Forøvrigt skeer ligningen over pengebidraget til skolerne i Randbøl og Almstok paa disse distrikter overensstemmende med anordningen af 29. febr.

1814 §56. Dog bliver bidraget til skolebygningernes vedligeholdelse i Randbøl og Frederikshåb, samt til leien af skolelokalet for vinteren i Almstok, at fordele anordningsmæssigen paa alle tre skoledistrikters beboere, medmindre colonisterne hellere selv uden bidrag dertil fra de andre distrikter, ville vedligeholde Frederikshåb skolebygning, imod intet bidrag at blive paalignet til sognets øvrige skolebygningers vedligeholdelse, hvilket da tillades dem. Og bliver den erklæring, som colonisterne desangaaende afgiver, saasnart planen er approberet, for fremtiden at tage til følge.

4. Beboerne ere, colonisterne undtagne, selveiere, men deres formues omstændigheder ere for det meste middelmådige. De eie selv kirketienden. For kongetienden haves fast accord, ligeledes for den halve deel af præstetienden.

5. Skolelæreren i Randbøl er seminarist, og forestaaer skolen med særdeles duelighed og flid. Skolelæreren i Frederikshåb er duelig og flittig i sit kald.

6. Den indbyrdes undervisning er, efterat de fornævnte nye skolebygninger bleve opførte, indførte i baade Randbøl og Frederikshåb skoler.

7. Offer og accidentser med smaaredselen haver skolelæreren i Randbøl af hele sognet, imod derfor som anmeldt at afkortes i den ham tillagde løn, 7 tdr. bygs værdie og kirkesangerlønnen 10 rdb. sølv.

8. Samme skolelærer har for den ham tilkommende lønning at besørge udført de, i den skoleanordningen af 29de juli 1814 vedføjede instruktion for skolelæreren under §§ 3, 32 og 34 nævnte forretninger, uden videre godtgjørelse.

1829. Til de hr. sognepræster i Tørrild herred og den østlige del af Nørvangs herred sendes hermed:

A. Til fornævnte sognekald:

- a. Cancellie circulaire af 24de f.m. angl. vaccinations attesters aflevering til præsterne.
- b. Indbydelse til deltagelse i Ribe stiftsbibliotek, med biskoppens skrivelse desangaaende.
- c. Extract af 6te hovedrapport om den indbyrdes undervisning, heraf 1 exemplar til hver skole, hvori indbyrdes undervisning er indført.

B. Til circulation:

1. Placat af 13de f.m. angl. Titel som forstraad.
2. Biskoppens skrivelse angl. skolebesøg og kirkecatechisation.
3. Cancellie resol.: af 3die d.m. angl. forandring med herredernes inddeling i henseende til vacante præsteembeders besørgelse og embedsbrevs omsendelse.
4. Skoledirectionens circulaire af 10de d.m. indeholdende iagttagelsesposter for skolecommissionerne, hermed 2 schemata.
5. Blanqvetter til forklaring om fattigvæsenets tilstand for 1828.
6. Do. til indberetning om legater m.v.
7. Subscriptionsplan paa et udkommende skrift under titel: Bidrag til Sørøe amts geistelige statistik.

Gaverslund Præstegård den 15 marts 1829. N.G. Blicher.

B. I anledning af de her. præster for afvigte aar 1828 sendte indberetninger om skolebesøg og katechisationer ifølge det kongelige reskript af 28 december 1804 og anordningen for almueskolevæsenet paa landet af 29. juli 1814 bilag B § 3a, samt cancellie circulaire af 12 juli 1828 har biskop doktor theol. Koefod, ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, nyelig tilskrevet mig følgende til kundgjørelse og fremtidig iagttagelse for de her. præster.

Da jeg af de for aaret 1828 indkomne indberetninger har erfaret, at skolebesøgene i overensstemmelse med anordningen for skolevæsenet af 29. juli 1814 i de til iagttagelse for sognecommissionerne paalagte regler § 3 og det kongelige danske cancellies circulaire af 12 juli 1828, ikke overalt have været efterkommede saaledes, at hver skole bliver besøgt een gang hver 14de dag, maa jeg tjenstligt anmode deres højærværdighed om ved circulaire af

bringe denne sag i nye erindring saaledes at de her. geistlige antegner med dag og datum deres skolebesøg i hver skole i journalen for den indbyrdes undervisning, hvor denne findes indført og i andet fald i den almindelige skolejournal, og at der, med hensyn til katechisationerne i kirkerne, i hver kirke maa findes en bog, hvor catechisationerne indføres hver gang disse holdes enten af præsten eller kirkesangeren, hvilket er saa meget mere nødvendigt, som det mig med det kongelige danske cancellies forberedte circulaire, er paalagt nøie at paase dette ved mine visitatser og i mine indberetninger herom til cancelliet tilføie rubrikker for skolebesøg og kirkecatechisationer, der kunne vise, hvor ofte disse have været holdte.

Og paa en indstilling: Om ikke en modification i den seeneste indskjærpede anordning om præsternes visitats i hver skole een gang hver 14de dag maatte kunne ventes, da saadan visitats ikke lader sig opfylde allevegne, gav biskoppen følgende svar:

Deres højærværdigheds yttrede ønske om en modificeret forordning i cancelie circulaire af 12 juli 1828 angl. skolevisitatser tør jeg ikke andrage for cancelliet aldeles forvissat, at herved ikke er noget at udrette og sagen ei heller daa forskrækkelig at overkomme selv i de enkelte pastorater som have mange skoler. Nørup og Randbøl har 8 skoler, deraf kan 4 godt visiteres paa een dag. Een time til hver skole, hvilket ere mere end tilstrækkeligt, og det øvrige af dagen til reiserne mellem skolerne maae ligeledes være tilstrækkeligt. Det blev da for dette pastorat som det vidtløftigste 1 dag om ugen og herover kan ingen embedsmand beklage sig. Der kan vel træffe tider paa aaret, naar megen snee er falden, der kan hindre skolebesøgene, men saa nøie regnes det heller ikke, naar kun anordningen følges i almindelighed.

De her. præster af Tørrild Jerlef herred ville af ovenstaaende erfare, hvorledes vor biskop betragter den seneste skjærpede anordning om præsternes besøg i skolerne og katechisation i kirkerne. Videre at berøre denne gjenstand antroer jeg for overflødig. Men dette haaber jeg: at ovengivne erindring vil for fremtiden blive af vedkommende taget til eftertanke, og det forskrevne i bemeldte henseende af dem vorde saa enkelt som mueligt.

Gaverslund den 8de marts 1828. N.G. Blicher.

Gjenpart.

Det kongelige danske cancellie har under 3 d.m. tilskrevet mig saaledes:

Deres højærværdighed har med erklæring af 7de f.m. tilstillet cancelliet en skrivelse, hvor amtsprovsten over Vejle amt har indstillet:

1. At Jerlev herred, der ikkun indbefatter 2 pastorater, Egtved og Ødsted, samt Høien og Jerlev, i henseende til vacante præsteembeders besørgelse og embedsbrevens omsendelse for fremtiden maae forenes med Brusik herred.

2. At de østlige pastorater i Nørvangs herred, nemlig a, Vejle og Hornstrup, b, Grejs og Sindberg, samt c, Øster Snede i samme hensigt maatte forenes med Tørrild herred.

3. At præsterne i de 7 pastorater af Nørvangs herred, nemlig a, Uldum og Langskov, b, Hvejsel og Givskud, c, Nykirke og Give, d, Tyregod og Vester, e, Brande, f, Sønder Omme og Hoven, samt g, Ringive, Linneballe og Gadbjerg, ene maae besørge de vacante præsteembeder i disse pastorater, saavel som embedsbrevens omsendelse.

I denne anledning skulle cancelliet tjenstligt tilmelde deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre bekendtgørelse, at det saaledes indstillede herved biefaldes.

Hvilket tjenstligt kommunikeres deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre bekendtgørelse for vedkommende. Ribe den 7 marts 1829. Koefod.

S.T. hr amtsprovst Blicher, ridder af dannebrogen.

Ved at communicere de hrr. sognepræster i Tørrild herred forestaaende cancellieresolution i ligelydende gjenpart, undlader jeg ikke at tilføje, at den af mig desangaaende indstilling blev foranlediget dels af en forestilling fra nogle af Nørvangs herreds præster om at dette herred formedelst dets vidtløftighed maatte blive deelt i henseende til vacante præste embeders

besørgelse, og deels af den kongelige resolution af 8 november sidst, ifølge hvilken Vejle amt, forsaavidt det henhører under Ribe stift, i sin tid skal deeles i følgende provstier:

1. Provstiet for Elbo, Holmans, Brusk og Jerlev herreder.

2. Provstiet for Børvangs og Tørrild herreder.

Tørrild og Jerlev herreder, som hidtil have været forenede, vil saaledes komme under forskellige provster, og i den foranstaaende cancellie skrivelse biefaldte forandrede inddeling ansaaes derfor hensigtssvarende. Gaverslund Præstegård den 12 marts 1829. N.G. Blicher.

Kongelig resolution af 15 juli 1829 som befaler at de beskikkede personelle capellaner endog efter præstens død skulle vedblive af forrette embedet og ingen vacancetour paalægges herredets præster i naadens aaret, men at besørg det hele indtil successor er ankommen til embedet, med mindre den personelle capellan imidlertid af biskoppen gives en anden bestemmelse. Han skal deruden tage deel med herredets præster i at besørg andre vacancer.

Gjenpart.

1829 d. 2den juli blev syn taget over Nørup Præstegård. Denne befandtes i antagelig god stand. Bygningerne havde ikkun modtaget den sædvanlige aarlige reparation. Loftet over gangen var siden sidste syn omlagt og forbedret med 15 fjelle fagstykker og over gjæstekammeret er lagt nyt loft, hvortil forbrugt 21 stk. fjel. Paa loftet er mod nord i qvistbygningen indsat et fag nye vinduer. Haven dyrkes godt efter egnens beskaffenhed. Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund den 4 september 1829. N.G. Blicher.

Gjenpart.

1829 d. 2den juli blev syn taget over Randbøl kirke. Kirken mangler den aarlige reparation med udspækning og kalkning. En blytavle paa kirkens søndre side fandtes at have brister. Siden sidste syn er blyet paa chorets søndre side omstøbt og amlagt, ligeledes over vaabehuset paa begge sider. Deruden er ved den vestre side af vaabehuset opført indvendig $\frac{1}{2}$ steens muur eller saakaldede flekmuur fra grunden til taget. Hegn og lukkelse forsvarlig. Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund den 26 august 1829. N.G. Blicher.

Gjenpart. Circulaire.

Directionen for Garnisonsskolevæsenet i København har under 28. sidst tilstillet mig følgende:

Deres høiærværdighed anmodes herved om gunstigen at befordre vedlagte beretning om det Thistrupske legat bekendtgjort blandt geistligheden i deres højærværdigheds embedskreds. Den mig tilstillede bekjendtgjørelse, som findes indrykket i no. 50 af adresseamtsavisets efterretninger for Kjøbenhavn lyder saaledes: Ifølge testamentets litra CXI ansee vi det for pligt herved tjenstligt at anmode dhrr.gejstlige, i hvis sogne afkom af pastor Thistrups faster Kirstine Christensdatter maatte opholde sig om at gjøre de berettigede opmærksomme paa, at ved indeværende aars slutning 3 portioner blive ledige, og at leveattest skal fremsendes, hvisaarsag vi ikke ved uddelingen kunne tage hensyn paa noget barn, hverken til fremdeles at faae legatet eller til at indsættes i een af de ledigblivende pladser, for hvilket vi ikke modtage leveattest, udstædt i foregaaende december maaned. Dette ville deres højærværdighed ved circulaire behage at bekjendtgjøre for geistligheden i deres provstie. Ribe Bispegård d. 24 marts 1830. Koefod.

S.T. hr. amtsprovst Blicher, ridder af dannebrogen.

Foranstaaende i ligelydende gjenpart communiceres herved dhrr. sognepræster i Tørrild Herred og den østlige deel af Nørvangs herred til fornøden efterretning for vedkommende. Gaverslund Præstegård d. 27 marts 1830. N.G. Blicher.

Gjenpart. Circulaire.

Da cancelliet har erfaret, at den indbyrdes undervisning, uagtet de foranstaltninger, som i denne henseende er føiede og de erindringer, som ofte desangaaende herfra ere givne, dog ikke endnu allevegne udføres nøiagtigen i den orden og paa den maade som ved allernaadigst resolution af 21 august 1822 og rescript af 19 maj 1824 er fastsat, sa skulde man tjenstligt tilmelde hr. stiftsamtmænd og deres høiærværdighed til behagelig efterretning og bekjendtgjørelse for vedkommende.

1. At den almindelige bestemmelse, som indeholdes i anordningen om almueskolevæsenet paa landet af 29 juli 1814 og anordningen af samme dato for borger og almueskolevæsenet i kjøbstæderne, i regler til iagttagelse for sognenes skolecommissioner, § 3 litra a ogsaa aldeles er gjldende med hensyn til den indbyrdes undervisning, saa at sognepræsten flittigen bør vejlede skolelæreren, hvor denne maatte feile i methodens anvendelse paa den befalede maade og deri undervise ham naar hans kundskab herom maatte befindes endnu ikke at være fuldstændig. Det er heraf en selvfølge, at vedkommende præster, naar denne metode ikke i et og alt nøiagtigen anvendes efter de foreskrevne regler, kunne vente at blive dragen til ansvar.

2. At, naar nogen af de før placaten af 26 februar 1828 ansatte præster i hvis embeder den indbyrdes undervisning er indført, imod formodning maatte finde, at han ikke tilfulde er bekjendt med methodens rigtige anvendelse, og ikke selv maatte vide at forskaffe sig den manglende kundskab, bør han henvende sig til sin provst, for, med dennes raad eller veiledning, at erholde denne kundskab inden aarets udgang.

2. At dersom nogen skolelærer viser sig uvillig eller efterladet i at følge sognepræstens veiledning og undervisning, angaaende den ommeldte metode, eller der møde andre saadanne hindringer, som sognepræsten, med hjælp af skolecommissionens andre medlemmer ikke seer sig i stand til at hæve, bør vedkommende skolecommission strax anmelde saadant for skoledirectionen, som uopholdeligen skal undersøge sagen, og bør man da gaae frem imod en saadan skolelærer efter reglerne for skolecommissionerne § 3 litra a, saa at han endog, efter de der foreskrevne regler, kan tiltales til embedets fortabelse, ligesom ogsaa skoledirectionen bør søge at hæve de iøvrigt mødende hindringer, og, naar derved møde vanskeligheder, indberette saadant til cancelliet.

4. At præsterne ved deres aarlige skolevisitationer, nøiagtigen bør undersøge, om de vedkommende overholde de ovenanførte forskrifter angaaende den indbyrdes undervisning, og, hvor mindste afvigelse derfra finder sted, eller denne metode ikke i alle dele udføres aldeles tilbørlig, og dette ikke strax kunne rettes, indberette dette til cancelliet paa det at det af dette collegium kan tages i nærmere overveielse hvorledes i henseende til den paagjældende sognepræst og skolelærer, eller andre vedkommende, vil blive at forholde og bliver det i særdeleshed at indberette, dersom nogen seminaristisk dannet skolelærer maatte findes ikke at maatte være fuldkommen øvet i methodens anvendelse paa det, at aarsagen dertil nærmere kan undersøges.

Det kongelige danske cancellie den 10 august 1830.

Stemann. Monrad. Ørsted. Larsen. Kjerulf. Lange. Hansen. Moltke. Toft.

Til skoledirectionen for Vejle amt.

Til fornøden efterretning og iagttagelse for de hrr. sognepræster, skolecommissioner og skolelærere communiceres forestaaende i ligelydende gjenpart.

Gaverslund 18 august 1830. Paa hr. stiftamtmandens og egne vegne. N.G. Blicher.

Gjenpart.

Synsforretning holdt over Nørup Præstegård d. 16 juni 1830.

Nørup Præstegård har bekommet den aarlige reparation og i folkestuen er loftet omlagt og forbedret med 16 stk. nye fyrfjæl. I dagligstuen ved den søndre side, for 3 fag, er indenfor

bindingsværket opført en ½ steens muur af brændte steen og oppudset med kalk. Haven er i tilbørlig stand, saavidt den magre jordbund tillader det. Afskriftens rigtighed bekræftes. Gaverslund Præstegård d. 17 august 1830. N.G. Blicher.

Ved cancellieskrivelse af 24 juli 1830 er befalet, at der skal catheciseres i kirkerne hver søndag i den kirke hvor der holdes sidst tjeneste hele aaret igjennem, med undtagelse af maanederne december og januar; og at ungdommen fra 12 aars alder bør møde i kirken ved denne undervisning og i tilfælde af udeblivelse 2de gange, bør forældre eller husbonde dicteres mulcter ligesom er befalet for skoleforsømmelser.

Det kongelige danske cancellie har under 23 november 1830 i anledning af en indstilling fra biskop Koefod i almindelighed indskjærpet, at den ene præst ikke maae antage til confirmation børn af en andens pastorat, uden dennes udtrykkelige tilladelse.

Schema.

Fortegnelse over de børn af NN skoledistrict, der have erholdt skolemateriale paa skolecassens bekostning i aaret XX.

Forældrenes navne og opholdssted. Anmærkning.	Børnenes navne.	Deres alder.
NN, leiehuusmand i NN.	NN	
		NN
NN, dagleier i NN	NN	NN

At de anførte forældre formedelst fattigdom intet er paalignet til sognets skole og fattigvæsen, attesteres herved, ligesom ogsaa anmærkes, at antallet af de børn, der skriver med pen og blæk i NN skole er i alt XX.

NN sogns skolecommission d. XX

Schema

Fortegnelse hvor den confirmerede ungdom i XX sogne, xx herred, Vejle amt i aaret 1830 ifølge den ved cancelliets circulaire af 27 januar 1810 meddelte kongelige resolution.

Den confirmeredes navn.	Fødested.	Alder.	Kundskab.	Opførsel.
-------------------------	-----------	--------	-----------	-----------

Det kongelige danske cancellie har erklæret, at de anordnede almindelige aarlige kirkecollecter til udløsning af christne slaver i Tyrkiet for fremtiden skulle være ophævede.

Da adskillige af dhrr præster i stiftet i deres indberetninger for hold: om catechisationer og skolebesøg, i stedet for bestemt at angive hvor mange gange der i aarets løb er catechiseret i hver kirke, og hvorofte hver af pastoratets skoler er besøgt, har angivet dette enten under et samlet tal eller paa andre ubestemte maader, maa jeg tjenstligt anmode Deres højjærværdighed om at tilholde dhrr geistlige i deres provstie, i deres fremtidige indberetninger bestemt at anføre ovennævnte angivelser saaledes, at det tydelig kan sees, hvorofte catechisation er holdet i hver kirke og hvor mange gange hver af pastoratets skoler er bleven besøgt, samt tillige vedføie, hver gang hindring har fundet sted, og hvori denne har bestaaet, alt efter de

over catechisationer og skolebesøg i hvert pastorat holdende bøger. Ribe Bispegård den 16 marts 1831. Koefod.

S.T. hr. amtsprovst Blicher, ridder af dannebrogen.

Forestaaende i ligelydende gjenpart, herved communiceret, beder jeg meget, at vedkommende hrr. præster i Tørrild Nørvangs herred ville have i behagelig erindring til iagttagelse for fremtiden ved Deres indberetninger om skolebesøg og kirkecatechisationer.

Gaverslund Præstegård d. 22 marts 1831. N.G. Blicher.

Det kongelige danske cancellie har under 25de f.m. tilskrevet mig saaledes:

Efterat cancelliet, som af dette collegie skrivelse af 23 november f.a. vil være Deres højærværdighed bekjendt, havde anmodet det kongelige Slesvis-Holsten-Lauenborgske cancellie om, at lade vedkommende præster indskjærpe den nøiagtigste overholdelse af de, for hertugdømmerne med hensyn til forebyggelsen af saadanne børns confirmation, der af præsten paa det stæd, hvor de høre hjemme, ikke findes modne til confirmation, allernaadigst givne befalinger, har man nu fra bemelte cancellie modtaget en skrivelse, som melder, at hans majestæt kongen under 24 f.m. har behaget at resolve at der, ved indskjærpelsen af de med hensyn paa børns confirmation udenfor det sogn, hvori forældrene opholde sig, under 6te juli 1781 og 21 februar 1786 for hertugdømmet Slesvig givne bestemmelser, hvilke herved ere udvidede til Holsten, udtrykkeligen skulle fastsættes, at de, ifølge samme for kommunerne i hertugdømmerne indbyrdes gjeldende bestemmelser ogsaa med hensyn til de danske districter skulde bringes i anvendelse, og saaledes ligesom i Danmark intet i hertugdømmerne hjemmehørende barn, uden vedkommende præstes attest om at han intet har derimod bliver antaget til confirmation, saaledes ogsaa intet i Danmark hjemmehørende barn under straf af de fastsatte mulfter paa 3 1/5, 6 2/5 indtil 8 rbd. samt erstatning for de vedkommende kirkebetjentes berøvede accidentser, maatte confirmeres af præsterne i hertugdømmerne, uden samtykke af vedkommende geistlige i Danmark.

Hvorhos det kongelige Slesvig Holsten Lauenborgske cancellie tillige har meldt, at overconsistorierne i hertugdømmerne ere paalagte at bringe det fornødne til offentligt kundskab i de dem underlagte districter.

Hvilket herved tjenstligt communiceres deres højærværdighed til behagelig underretning og videre fornødne bekjendtgørelse. Ribe Bispegård d. 12 februar 1831. Koefod.

S.T. hr. amtsprovst Blicher, ridder af dannebrogen.

Forestaaende i ligelydende gjenpart communiceres herved dhrr præster i Tørrild Nørvangs herred til behagelig efterretning og iagttagelse. Gaverslund d. 22 marts 1831. Blicher.

Gjenpart.

Ved herhos at tilstille deres velærværdighed et exemplar af forordningen af 19 f.m. angaaende Cholera sygdommen, skulle jeg tjenstlig underrette Dem om at amtet, ifølge dens 7 § under 5te dennes har udnævnt her generalkrigskommissair Petersen til Engelsholm, her skovrider Bruel samt sognefogden Mads Pedersen af Store Lime til i forening med deres velærværdighed at indtræde som medlemmer af sundhedscommissionen for Nørup og Randbøl, samt her inspecteur Faaborg, forsaavidt colonisterne betræffe. Herom anmodes deres velærværdighed behagelig at ville underrette bemeldte medlemmer. Herredscontoiret i Vejle den 7 juni 1831. Hersleb.

1831 den 14 juli visiterede jeg paa biskoppens vegne i Nørup Randbøl pastorats skoler, nemlig i Nørup hovedskole, Lime fastskole, Limskov fastskole, Tørrild Nørup omgangsskoler, Randbøl hovedskole, Frederikshåb fastskole og Almstok biskole.

Fremgangen befindes saaledes i øverste klasse:

I samtlige skoler var fremgangen i bogtræning god i sproglære temmelig god. I udenadslæring god, forsaavidt religion og bibelhistorie angaar, men forsaavidt forstandig christendoms kundskab angaar, kun temmelig god i Nørup, Limskov, Tørrild Nørup og Frederikshåb skoler, god derimod i Randbøl og Lime skoler. I skrivning god i alle skoler og i Randbøl hovedskole meget god. Tavleregning god undtagen i Limskov skole. I hovedregning god i Randbøl hovedskole, men kun temmelig god i de øvrige skoler. Geografiundervisning er ikke nogen fast læresicplin i skolerne, derimod øver øverste klasse i sang i de fleste skoler.

B, nederste klasse.

Indbyrdes undervisning er indført i Nørup, Lime, Randbøl og Frederikshåb skoler, men ei i Limskov, Tørrild Nørup og Almstok skoler.

Fremgangen i Nørup og Randbøl hovedskoler var i det hele taget god, især forsaavidt læse- og skrivedelen angaar, men i regneskolen i Lime skole kun maadelig. Kun faae børn i skolerne vare komne i regnebogs klassen. Bihjelperne vare ikke heller tilbørligt instruerede om deres functioner. Apperaterne vare almindeligvis i god stand, dog mangler navnebog og karakterbog for Lime skole. Geografiundervisning finder i almindelighed ikke sted. Forstands øvelser fordres med religions undervisning. I Limskov, Tørrild Nørup og Almstok skoler læste børnene upaaklagelig i bog, men i skrivning og regning var fremgangen kun ubetydelig.

C, gymnastikundervisning for begge klassers drenge.

Undervisningen i 3die grad er begyndt undtagen i Tørrild Mørup skole, men den indskrænker sig endnu for det meste til et første øvelser, dog havde enkelte børn bragt det temmelig vidt i springskolen. Frost.

NB. Ved circulairt fra amtsprovsten af 11 juli 1831 fulgte blandt flere sager: cancellie circulaire, at svømmeøvelserne ved skolerne ophører.

Circulaire angaaende der Stistrupske legat: at afkom af pastor Stistrups faster Kirstine Christensdatter skulle af vedkommende præst opmærksom paa, at ved aarets slutning een portion blive ledig og leveattest skal for den søgende skal indsendes i den foregaaende december maaned.

Cancellie circuklaire af 5te december befaler: At de i den 40 § af forordningen af 8 februar 1805 ommeldte stykker af denne anordning indtil videre oplæses en gang maanedlg paa kirkestævne af kirkesangeren.

Aar 1831 den 30 august var sundhedscommissionen for Randbøl og Nørup sogn forsamlet i Nørup Præstegård, hvor da blev forhandlet som følger.

1. blev Christen Mikkelsens gaard paa Sødover mark og Peder Poulsens gaard paa Dallover mark udseet og bestemt til sygehuus, den første for Nørup og den sidste for Randbøl sogn, for det tilfælde at Cholera Mortus skulde udbryde eller indsnige sig i disse sogne.

2. blev det vedtaget, at som inventarium til bemeldte sygehuse strax anskaffes ialt 15 stk. sengestæder af størrelse og beskaffenhed som de der findes paa Amtssygehuset i Vejle, og et lidet antal puder og hoved lærredsmadratter stoppede med høe eller hakkelse, dog saaledes at stopningen beror indtil brugen af madratterne bliver nødvendig. De fornødne lagener, nemlig 2 par til hver seng og overlapper formenes at kunne i paakommende tilfælde erholdes leveret in natura af beboerne imod passende godtgjørelse. Ligeledes bliver at anskaffe et natskriin og 2 stikbekkener til hvert sygehus, de sidste formenes paa samme maade at kunne erholdes leverede af beboerne in natura. Af foranførte senge med tilbehør bestemmes i forhold til sognenes omfang og folkemængden 10 stk. for Nørup sogn og de øvrige 5 for Randbøl sogn.

Udgivterne for anskaffelsen af foranmeldte requisiter blive forskudsvis at afholdes af sognets fattigvæsen.

3. Til sygevogtere i bemeldte sygehuse blev det besluttet at udsee dertil skikkede personer i særdeleshed blandt dem, som nyde understøttelse eller hjælp af fattigvæsenet og som formenes godvilligen at ville paatage sig saadan imod en passende betaling. Til ethvert sygehus bliver naar fornødent gøres, at antage 2 sygevogtere af forskjelligt kjøen.

4. Blev det overdraget sognefogderne at have et vaagent øie med sundhedstilstanden i sognene og paasee renligheds overholdelse, samt at gjøre beboerne opmærksomme paa, hvor nødvendigt det er, at vedligeholde frisk luft i husene, til hvilken ende, vinduer jevnlig maae oplukkes. Til at gaae sognefogderne til haande hermed, have de for enhver bye i sognet at tiltage en eller to mænd, som til dem har at gjøre anmeldelse om hvis noget maatte opdages stridende enten imod det fra høiere steder gjorte anordninger til forebyggelse imod sygdommens udbredelse, eller imod hvad her af commissionen er vedtaget.

Videre var i dag ikke at omventilere, og blev da forhandlingen hævet og det passerede med underskrift bekræftet.

Sveistrup. Herucb. Christens. M. Bruel. Faaborg. M. Pedersen. Jes Ibsen.

Den 4 juli 1831 blev syn taget over Nørup Præstegård. Den befandtes vel vedligeholdet. 8 fag vinduer og 4 døre ere malede med oliefarve og loftet i dagligstuen med liimfarve. Gaarden fandtes forresten i sædvanlig stand. Haven var vel vedligeholdet.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund den 14 august 1831. Blicher.

Aar 1831 den 22 september var sundhedscommissionen forsamlet i Nørup Præstegård for at see iværksat de bestemmelser, som bleve tagne den 30 august forhen. Det blev da i dag vedtaget at sognefogderne for Nørup og Randbøl med 2de tiltagne mænd af hvert sogn skulle drage til Vejle og der indkjøbe 10 tylvter 5 alen granfjeller tilligemed 750 stk. 3 tommer søm og tillige 200 alen grovt lærred af det slags, som kan faaes for den allerringeste priis. Disse materialer ere idag ansatte til 43 rdl. H. courant, hvilke bliver at reparere paa sognene, tilligemed fattigvæsenets andre udgifter, men da disse penge ikke strax ere ved haanden, saa bliver sognefogderne forsynede med fuldmagt underskrevet af præsten paa fattigcommissionens vegne, for at disse materialer snarest muligt kunde blive anskaffede. Sognefogderne have da at medtage følgende mænd til hjælp ved at udtage materialerne, nemlig af Nørup sogn Christen Iversen af Lime og Thomas Christensen af Tørrild og af Randbøl sogn Erik Hansen af Vandel og Niels Buhl af Guldbergsminde, og have disse mænd at paasee i forening at prisen bliver saa moderat som muligt. Det blev tillige bestemt, at denne reise til indkjøb af materialerne brædder og søm skal skee næstfølgende torsdag den 29 september og have sognefogderne da tillige at tilsige de fornødne vogne til at befordre dem selv og ovennævnte mænd, samt materialerne. Men det blev tillige vedtaget, at sognefogderne skulle accordere med haandværksmænd, som for en billig priis ville paatage sig at forfærdige disse meldte senge til syge, saaledes disse haandværkere uden aller mindste henstand paa sundhedscommissionens forlangende skulle begynde at forarbeide disse sengesteder til de syge, indtil den tid henlægges fjellerne i kirkernes taarne, 2/3 dele deraf i Nørup og 1/3 del i Randbøl. Da nu Jes Ibsen i Randbøl er udnævnt af amtmanden til ordentlig medlem af sundhedscommissionen, saa bliver i hans sted, da han forhen var udnævnt til overordentlig medlem af bemeldte commission, udnævnt Hans Madsen af Daldover til at føre det specielle tilsyn med sundhedsvæsenet i bemeldte bye. Da intet videre fandtes at tilføie bleve disse forhandlinger sluttede og underskrevne.

Sveistrup. W. Bruel. Faaborg. Jes Ibsen. M. Pedersen. C. Pedersen.

Tabellarisk udsigt over tilstanden i Nørup og Randbøl sogn.

No. 1. Sognets navn: Nørup. Antal af bye: 12. Hovedgaarde og dissers eieres navne: Engelsholm, generalkrigscommissair Petersen. Avlsgårde: Ladegård. Bøndergårde: Selveiere 65, arvefæstere ingen, fæstebønder ingen, boelsstæder 69, huse med jord 245, huse uden jord 19. Møller: Gødding Mølle. Hartkorn 183 tdr. ufri og 56½ tdr. frie. Største lodseiere: generalkrigscommissair Petersen til Engelsholm. Folkemængde: 1046. Antal af håndværkere: 30. Antal af skoler: 5. Skolesøgende børn: 217. Skoleskat: 2 rbd. r.s. a tønne hartkorn og circa 1½ alb. rug. Af pengene er den største deel medgaaet til skolebygningernes opførelse. Antal af fattige: 62 hvoraf nogle familier have (troegoracs) understøttelse. Fattigskat: 3 fjk. rug og 1 mk. courant pr. tønne hartkorn. Sognet har i lignet renter 104 rbsk. sølv. Hospitaler: ingen. Anmærkninger: Gøddinggård, en skovridergård. Samtlige stæder med jord under 1 tdr. hartkorn ere indbefattede under rubrikken boelsstæder. De øvrige huse med jord haver ingen hartkorn.

No. 2. Sognets navn: Randbøl. Antal af bye: 8. Hovedgårde: ingen. Avlsgårde: ingen. Bøndergårde, selveiere 28, arvefæstere 18 colonister, fæstebønder ingen, boelsstæder 11, huse med jord 7, huse uden jord 4. Møller: Engelsholm Papirfabrik. Hartkorn: 122 3/4 tdr. ufri. Største lodseiere: hr. Valther i Engelsholm Papirfabrik. Folkemængde: 484. Antal af håndværkere: 19 deraf 12 papirmagere. Antal af skoler: 3. Skolesøgende børn: 102. Skoleskat: 2 rbd. r.s. a tønne hartkorn gives for tiden af Randbøl skoledistrict, hvortil størstedelen til at afbetale et laan, der blev givet 1828 til skolens opbyggelse, end videre 6 tdr. rug og 10 tdr. byg in natura, samt fourage og brændsel. Af Frederikshåb ½ skp. rug og 1 skp. kartofler pr. td. hartkorn. Af Almstok ialt 1 tdr. rug og 10 rbd. rede sølv. Antal af fattige: 4. Fattigskat: 3 fjk. rug og 1 mk. courant pr. tønne hartkorn. Hospitaler: ingen.

Nørup Præstegård den 31 aug. 1831. Sveistrup.

Cholera.

Det sikreste middel mod cholera. Hr. dr. Leo opstiller i de Warschrueer blade den anskuelse, at cholera egentlig ikke er andet end en modificeret rheumatisk dirrehoe. Maar man forstaaer at standse denne strax i dens første oprindelse, saa kommer de frygtelige følger af den, krampefaldene, kulde over hele legemet, som pleier at medføre døden, næsten aldrig til udbrud. Han slutter sin afhandling med følgende ord. Har diarrheen allerede vist sig, saa bør man strax, saa bør man strax ved dens første symptomer lægge sig til sengs, drikke rigtig varm hyldethe, indtil sveden indfinder sig, vedligeholde denne sved ved varme drikke en 10 til 12 timer, og bedække hele underlivet, hvis denne diarrhoe er ledsaget af bugsmerter, med en giennemhedet sennepsdeig. Det er godt at holde sengen et par dage og dernæst at vogte sig omhyggeligere end sædvanligt mod forkølelse, at afholde sig fra kolde drikke, især øl. Enhver som følger denne forskrift er sikkert mod cholera.

Mangen, som nu lider af en bilinus fæmorrhoidalsk diarrhoe vil maaske lade sig forlede af denne almindelige forskrift til at lægge sig til sengs og til at bruge svedemidler, men heraf vil ingen skadelig virkning opstaae, da den nytte, som øiensynlig er forbunden med denne forskrifts overholdelse, er uberegnelig. I de lande, hvor et medicinsk politie virkelig existerer og kraftig griber ind i livet, kan man paa denne maade bevirke choleraepidemiernes indskrænkning, ja maaske dens fuldkomne tilintetgjørelse.

Cholera. Gjenpart. Circulaire.

I det cancelliet indsluttet tilstaaer Vejle amts fattigcommission nogle exemplarer af en af det kongelige Sundske collegium forfatter veiledning til at anvende (partie) de midler mod cholera syge indtil lægehjælp kan faaes, hvilken veiledning med pakkeposten er afsendt til samtlige overøvrigheder i riget for af dem at besørges omdeelt - skulle man tienstligt anmode

velbemeldte direction, at tilkjendegive samtlige fattigcommissioner paa landet i amtet i, at de naar sygdommen ytrer sig i districtet, bemyndiges til for fattigkassens regning, at requirere de i veiledningen nævnte midler, deels fra apothekerne forsaavidt de allene der kunne erholdes, deels fra andre handlende, saafremt de hos dem kunne faaes ligesaa gode og til billigere priis, hvorved dog - efter mulighed bør søges tilveiebragt forening med sælgerne om, at de kvantiteter af bemeldte midler, der ikke forbruges, bliver tagne tilbage imod godtgjørelse af den derfor beregnede betaling i alt fald med passende rabat.

Af de i veiledningen nævnte midler vil saaledes blive at requirere fra apothekerne: Camfer draaber, Camfer spiritus, den hvide tykke camfer olie, Igler, Rabasbara draaber, Hofmans draaber, Amerikansk laxeer olie, pulver til mineralsyre røgelses, Tørret Krusemynte, hjortensfloyd, Fornikelfrøe og saa hylde- og kameelsblomster, ifald disse urter ei lettere maatte kunne anskaffes, ved at søges indsamlede af almuen selv, da de dog ere bekjendte og brugte af almuefolk.

Fra andre handlende derimod.

Æddike, Senep, Terpentiniolie, Svovlsyre, snarere almindelig bekjendt under navnet Victrololie, og meelkalk.

Hvad Chlorkalk angaaer, da, ligesom samme her i staden udsælges fra den polytechniske læreanstalt for 2 mk. 8 sk. pr. pd. er cancelliet betænkt paa, at søge bevirket, at denne artikel ogsaa paa andre steder bliver at erholde under den i apothekertaxten fastsatte priis.

Det kongelige danske cancellie den 3 september 1831. Steeman. Monrad. Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Knutzen, cancellist.

Til Vejle amts fattigdirection.

Forestaaende cancellie circulaire i ligelydende gjenpart communiceres herved dhrr sognepræster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvangs herred til egen og øvrige sundhedscommissions medlemmers efterretning og iagttagelse. Den ovenmeldte veiledning om passende midlers anvendelse imod cholera er, som formodes, fra amtet vedkommende tilstillet. Gaverslund Præstegård den 24 september 1831. N.G. Blicher.

Aar 1831 den 5te october var sundhedscommissionen forsamlet i Nørup Præstegaard fornemmelig i anledning af en skrivelse fra herredsfogden af 22de september, som meddelt i amtets skrivelse af 20de forhen. Og denne amtsskrivelse indeholdt 24 spørgsmaale til besvarelse af commissionen.

1ste spørgsmaal. Af hvilke medlemmer bestaaer commissionen?

Svar: Af præsten, skovrider Bruel, inspecteur Faaborg for colonien, sognefoged Mads Pedersen og sognefoged Christen Pedersen, samt gaardmand Jes Ibsen af Randbøl.

2. Har den antaget nogle medhjælpere og opsynsmænd?

Svar: Ja, i Nørup sogn er antaget 12 medhjælpere og opsynsmænd, og i Randbøl sogn 6, og disse opsynsmænd ere meddelte de fornødne sundhedsregler i afskrift til bekjendtgørelse for beboerne, samt anmodet om at opmuntre beboerne til at iagttage disse regler.

3. Hvor stort er ethvert sogns omtrentlige befolkning?

Svar: 1046 i Nørup sogn og 484 i Randbøl sogn.

4. Hvilke huse ere udseete til lazaretter, og hvilke til quarentainehuuse?

Svar. Til lazaretter ere udseete for Nørup sogn Christen Mikkelsens gaard paa Sødover mark og for Randbøl sogn Peder Poulsens gaard i Dallover, men til quarentaine huuse ere ingen udseete, hvilke ei heller ansees nødvendige.

5. Hvor mange værelser er der i hver bygning?

Svar: Ikkun 2 værelser i hver beboet bygning af de omhandlede gaarde.

6. Hvor mange fritstaaende senge kunne hensættes i hver bygning?

Svar: I hver af de omhandlede bygninger kan anbringes i den ene stue 7 til 8 fritstaaende senge.

7. Er der sundt drikkevand ved hvert sted?

Svar: Ja.

8. Er der paatænkt det nødvendige lufttræk?

Svar: Ja.

9. Er der plads til oecanomen og sygevogtere?

Svar: Hiddtil er intet foretaget til indretning af sygehusene, og altsaa heller ikke nogen indretning til oecanomen og sygevogtere, dog antager man at den ene stue, som forefindes i de udseete bygninger, kan give plads saavel for oecanomen som for sygevogtere.

10. Er der et værelse til rensning af de personer der besøge stedet?

Svar: Til saadant værelse er ingen plads i stuehuset, men formodes at kunne faaes i et af udhusene.

11. Er der leilighed til madlavning og vask?

Svar: Ja, i det samme værelse hvor oecanomen og sygevogterne skulle boe.

12. Er der nogen særdeles indretning, saasom skillerums nedbrydelse eller opførelse at foretage?

Svar: det er at formode, at noget saadant vil blive at foretage.

13. Har man udseet nogen til, inden lægens ankomst, at behandle syge, hvem da?

Svar: Ingen, da man ikke veed nogen person, som dertil kunne være skikket og tillige var villig til at paatage sig saadan forretning.

14. Har man forsikret sig oecanomen og hvor mange sygevogtere til hvert sted?

Svar: ingen af disse ere endnu udseete, da man troer faren endnu langt borte, desuden vides ikke, om nogen kan tvinges til at paatage sig deslige forretninger.

15. Har man forsikret sig syge og liigbærere med kudsk og befordring?

Svar: Nei, endnu ikke.

16. Hvor mange fritstaaende og høie sengesteder har man til hvert sted?

Svar: Endnu ere ingen sengesteder forfærdiget, men materialerne dertil haves og med første vil blive foranstaltning gjort til deres forfærdigelse, saasart de maatte behøves.

17. Er der til hver seng en halmadrasse, 2 hovedpuder, 1 overdyne, 2 par lagner og et uldent dække, 1 haandklæde?

Svar: Disse materialer ere endnu ikke anskaffede, især da man ikke har kunnet faae lærred til fals og tillige ikke har penge til at indkjøbe disse varer for, men ligning af fattigcommissionen vil med første blive forfattet og penge derefter indkrævede, men samme vil blive meget vanskelige at erholde.

18. Ligeledes de fornødne skjorter til omskiftning?

Svar: Ingen af disse haves, men det dormodes at de syge selv kunne have fornødent linned med.

19. Ligeledes gammelt linned til omslag?

Svar: Nei.

20. Har man lærreds kjoler til sygevogtere, liigbærere og andre?

Svar: Nei, hidtil ikke.

21. Ligeledes de fornødne stik og bækkener samt et stort kar til badning?

Svar: Man mener at saadanne redskaber kunne leies hos beboerne, med undtagelse af karret som da i fornøden fald bliver at anskaffe.

22. Er der det fornødne køkken og vadske inventarium med kjedel og kar osv?

Svar: Da endnu ingen sygehuse ere antagne eller indrettede, saa er ei heller paatænkt anskaffelsen af køkken og vadske inventarium.

23. De fornødne victualier, især havregryn og hvormeget af sidste sort?

Svar: Ingen victualier ere anskaffede.

24. Er der kirkegaarde som ei bør benyttes?

Svar: Commissionen anseer det ikke for passende, at hverken Nørup eller Randbøl kirkegaarde afbenyttes til begravelse for dem som dør af pesten, da begge kirkegaarde ligge i byer hvorigjennem gaar landeveien, men man vil let kunne udsee et afsides sted paa en hede til begravelse for saadanne.

Efterat disse spørgsmaal vare besvarede, examinerede man de 2de hidkaldte mænd, hvis gaarde vare udseete til lazaretter om de vare villige til at overlade for det første hovedbygningen til saadant brug, men begge svarede, at de aldeles ikke paa noget vilkaar ville overlade deres vaaninger dertil. Det maatte altsaa behage vor høie øvrighed at give os underretning om hvorledes vi i denne henseende har at forholde os.

Da intet videre fandtes fornødent at tilføie, blev forhandlingen sluttet og underskrevet. Sveistrup. W. Bruel. Faaborg. M. Petersen. C. Pedersen. Jes Ibsen.

Ved skrivelse af det kongelige danske cancellie af 7de januar er iblandt flere ting følgende foreskrevne.

Sundhedscommissionerne paa landet, nemlig under 3die post i bemeldte skrivelse, lyder skrivelsen saaledes.

Hvad forordningens § 21 foreskriver angaaende indretning af farlige hospitaler for Cholera patienter i forbindelse med den i § 12 givne almindelige tilhold om at forberede de foranstaltninger, der i tilfælde af sygdommens udbrud maatte være fornødne, bliver for landdistricternes vedkommende modificeret derhen, at sammesteds ingen bolig forud skal bestemmes til Cholera hospitaler, undtagen hvor dette kan skee med vedkommende eieres eegret samtykke og uden nogen foreløbig byrde for det offentlige, hvorimod det skal være pligt for vedkommende sundhedscommission, saafremt epidemien skulle yttre sig paa et eller andet sted indenfor dens respective virkekreds, da ufortøvet efter bedste indsigt at drage omsorg for patienternes afsondring og behandling i henhold til forordningen af 17 april 1782 § 3 og i overensstemmelse med de af sundhedscollegiet udstædte anvisninger til de syges cuur, hvor lægehjælp ikke øieblikkelig kan have, hvorfor det da er overladt vedkommende locale autoriteter, efter et hvert steds leilighed, at bedømme, hvorvidt det maatte være fornødent og uopsætteligt, i nærheden at indrette noget hospital eller nogen sygestue til modtagelse af de individer, der ikke kunne finde den fornødne pleie i deres hjem, samt at afbenytte de inventariestykker, der hidtil ere anskaffede til brug i de paatænkte hospitaler, naar omstændighederne fordrer det, paa det enkelte sted hvor sygdommen maatte yttre sig. Deruden vare i første post politimestere og læger fritagne for at møde i sundhedscommissionerne paa landet undtagen, naar deres andre embedsreiser gav dem anledning dertil. Modtaget forestaaende skrivelse den 19 januar og bortsendt den 20 fra Sveistrup.

Gjenparter.

Gjenpart af synsforretningen over Nørup Præstegaard 1832.

Paa øster huses vestre side er oplagt 7 fag straa og lyng tag, samme huus er for en deel ude af retning, som forhen er bemærket. Gulvet i dagligstuen er for en stor deel held og nyere. Et fag nyt vinduesramme er indsat i den østre fløi. Haven er i god stand.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund Præstegård den 31 juli 1832. N.G. Blicher.

Gjenpart af synsforretningen over Nørup kirke 1832.

Den befandtes i fortrinlig god stand og særdeles vel vedligeholdt.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund Præstegård den 31 juli 1832. N.G. Blicher.

Gjenpart af synsforretningen over Randbøl kirke 1832.

Den behøver udspækning og kalkning. Steendiget om kirkegaarden mangler tilsyn et par steder. Stolperne, hvori port og laage hænge ved den søndre side, ere afraadnede. Iøvrigt er saavel kirken som hegnet i god stand.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Gaverslund Præstegård den 31 juli 1832. N.G. Blicher.

Cancellie resolution af 27 april 1832.

Naar jordemødre begaar saadan forseelse, i hvis følge de skulle afskediges, da bliver saadan afskedigelse at iværksætte af vedkommende amtmand.

Ifølge circulaire af 30 juni fra biskop Fogtmann maae brudevielsen ifølge forordningen af 30 april 1824 §§ 15 og 16 ikke foretages hjemme i huset, medmindre bevilling dertil er meddelt, og sygdomstilfælde gjøre ikke nogen forandring i denne bestemmelse, medmindre sygdommen skulle være af den beskaffenhed, at den lovbefalede bevilling ikke kan oppebies, hvilket da vilde være at forklare i den befalede indberetning, men casus legis kan i andre tilfælde ikke antages at være tilstæde.

Ifølge skrivelse fra amtsprovsten af 24de august har sognepræsten i Nørup at forrette i vacancen i Østersnede 2 gange tjeneste paa 16de og 22de søndag efter trinitatis, og at forrette alle i disse samme uger forekommende ministerialia, saasom brudevielser, gravtaler, jordpaakastelser mm.

Gjenpart.

At det af dhrr præster her i amtet, som maatte interessere sig for udbredelsen af træfrugtavl i deres sogne, herfra kunne erholde gratis udleverede en deel forædlede træer af forskellige sorter, har jeg ikke villet forbiegaae hermed tjenstligt at meddele deres højærværdighed til behagelig efterretning og forgodtbefindende videre bekjendtgørelse.

Vejle amtshus den 16 november 1832. Hoppe.

Afskriftens rigtighed bekræftes. N.G. Blicher.

Attest.

Da det fra manden fra bord og seng fraskilte fruentimmer Susanne Olesdatter har begjert mit vidnesbyrd i henseende til hendes forhold under separationstiden her i menigheden, saa bliver det herved bevidnet, 1. at jeg har søgt at formane hende til igjen at indtræde i ægteskabeligt forhold med hendes fraskilte mand Niels Christensen, men alle mine bestræbelser i den henseende har været forgjæves. 2. bevidner jeg, at hendes opførsel her i menigheden har været aldeles sædelig og anstændig, og at hun fortjener særdeles berømmelse for den omhu hun udviser for sine børns undervisning og sædelige opdragelse; hvorfor jeg tør anbefale hende til at erholde den ansøgte bevilling til at indtræde i nyt ægteskab. Nørup Præstegård den 10 december 1832. Sveistrup.

Cancellieplacat angaaende den sognemændende ifølge loven og anordningen paaliggende trangspligt, at yde hjælp med kjørseler og arbeide til afbrændte bøndergaarde og huses gjenopførelse af 22 november 1832.

Paa cancelliets allernaadigste forestilling har det, under 14de d.m. behaget hans majestæt kongen allernaadigst at resolve:

Ligesom den eieren af afbrændte bøndergaarde eller huse, ifølge lovens 3die bogs 13de kapitel 10de artikel og forordningen af 28 januar 1682 § 13, samt forordningen af 29de juli 1778, tilkommende hjælp af sognemændene til deres bygningers gjenopførelse skal, i det tilfælde, at bygningerne have været forsikrede i landets brandkasse, efter den allernaadigste resolution af 17 december 1802, der er bekendtgjort ved cancellieplacat af 24de f.m., ikke

kunne fordres uden med billig betaling, for de kjørsler og det arbeide som af sognemændene blive at yde, saaledes skal det samme for fremtiden ogsaa gjælde med hensyn til eiere, der haver efterladt at lade deres bygninger forsikre i bemeldte kasse. Iøvrigt bliver betalingen at bestemme af amtmanden efter egnens leilighed, men i henseende til kjørslerne bliver det at iagttage, at hvor betalingen efter disses beskaffenhed, kan bestemmes i forhold til miletallet, bør den ikke overstige $\frac{2}{3}$ af den betaling, som vognmandstaxten fastsætter under behørigt hensyn paa forskjellen mellem den vægt, som den kjørepligtige sognebeboer fremføre, og den som en vognmand er forbunden at tage til læs; og i andre tilfælde bliver betalingen at fastsætte i forhold til foranførte regel. Hvilket hermed bekjendtgjøres for alle vedkommende til fornøden efterretning og allerunderdanigst efterlevelse.

Det kongelige danske cancellie den 22 november 1832. Stemann. Monrad. Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Bentsen.

Placat af 19 december 1832.

For Danmark, indeholdende en tillægsbestemmelse til den under 1 juli 1799 kundgjorte plan for Københavns fattigvæsen, og placaten af 14 december 1810 §§ 21 og 22, herved bestemmes:

At fornævnte lovbestemmelser om de disciplinair-straffe, som for brud paa den orden, der bør iagttages af fattiglemmer, ere fastsatte og skulle anvendes paa de almisselemmer, der forlade det dem af fattigvæsenet anviste arbeide, eller det dem anviste opholdssted, uden om saadant deres forehavende at have gjort saa betimelig anmeldelse for fattigvæsenets bestyrelse, at denne derved er sat i stand til at forvisse sig om, at de paagjældende virkeligen ved de af dem opgivne erhvervskilder ville kunne finde udkomme. Naar fattigvæsenets bestyrelse ikke finder det opgivne erhverv antageligt, men de paagjældende ikke destomindre vedblive deres forlangende, om at udgaae fra fattigvæsenets forsorg, bliver spørgsmaalet at overlade til til politiovrighedens afgjørelse efter anordningerne, og de paagjældende maae under straf som foranført ikke unddrage dem fattigvæsenets forsorg og tilsyn, førend en afgjørelse finder sted, som dertil berettiger dem. Iligemaade bør de fattige, der ved at forlade fattigvæsenets arbeide eller det dem af fattigvæsenet anviste opholdssted, uden dertil erholdt tilladelse medtage klædningsstykker eller andet, der har været overladt dem til brug, ansees skyldige i den i ovenmeldte anordninger omhandlede brøde at forvanske hvad dem af fattigvæsenet har været betroet, hvilket, som en skjærpende omstændighed skal komme i betragtning ved straffens bestemmelse for dem, der paa ovenanførte ulovlige maade ere gaaede ud fra fattigvæsenets forsorg.

Hvorefter alle vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

København den 19de december 1832. Fr. R.

Stemann osv.

Circulaire.

Med paa en af den kongelige generalpostdirection derom vedlagt allerunderdanigst forestilling under 24 august d.a. allernaadigst at resolve, at den ved foregaaende allerhøieste resolution af 3die juni 1811, som under 20de juli s.a. næstefter herfra er bleven samtlige overøvrigheder communiceret, givne tilladelse til kongelige tjenestebrevs forsegling med oblat for fremtiden skal ophøre og saadanne breve i dets sted forsegles med lak, har hans majestæt kongen tillige allernaadigst befale, at de til portofrie forsendelser af breve berettigede auctoriteter og embedsmænd skulle være forsynede med et embedssegel, der tjenstligen betegner sammes offentlige stilling og hvoraf de fornødne aftryk skulle meddeles postvæsenet til fordeling imellem de kongelige postcomptoirer, samt at intet brev fra disse embedsmænd til de kongelige collegier eller andre skal antages at være den kongelige tjeneste angaaende, medmindre det, foruden de foreskrevne attester, hvor disse ere anordnede, tillige

er forsynede med det forommeldte embedssegl. Ved, efter den kongelige generalpostdirections begjæring at meddele denne allerhøieste resolution til egen behagelig efterretning og andres foranstaltende kundgjørelse for de under deres resort henhørende og til postfrie brevveksling berettigede embedsmænd, skulle man tjenstlig have dem anmodet om at ville paalægge bemeldte embedsmænd, forsaavidt de ikke allerede maatte være i besiddelse af et saadant embedssegl, som forommeldt, da snarest muligt at forsyne sig med samme, og, naar dette er sket, til generalpostdirectionen at indsende et antal af i det mindste 60 aftryk af det saaledes anskaffede segl til videre fordeling iblandt de kongelige postcomptoirer.

Det kongelige danske cancellie den 18de december 1832.

Stemann. Monrad. Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Bentzen. Feddersen, cancellist.

Til biskoppen over Ribe stift.

Forestaaende meddeles tjenstligt deres velærværdighed til behagelig efterretning. Ribe

Bispegård 20/12 32. Fogtmann.

Til herr pastor Thnne i Taulov, const. provst under vacancen i Vejle amts provstie meddeles herved dhrr præster til ..... Nørup. Taulov d. 5 januar 1833. J. Thnne.

Afskrift af synsforretningen over Nørup kirke den 17 juni 1833.

Denne smukke og gode kirke, som ved sidste syn var uden mangler, fandtes ogsaa nu i fortrinlig velvedligeholdt stand. Man var ifærd med at give samme den aarlige reparation, hvorved nogle ved dette syn bemærkede smaa mangler paa rækværket om alteret, paa vinduer og et par af de nederste stole blive afhjulpen. Messeklæder fandtes ikke.

Gjenpartens rigtighed bevidner. Balle d. 19 juli 1833. J. Laurberg.

Attest.

Sognepræsten for Nørup og Randbøl menigheder, Poul Sveistrup, blev 1803 allernaadigst kaldet til sognepræst for Malt og Folding menigheder i Ribe amt, et af stiftets mindst indbringende præstekald. Her tilbragte han 17 trange aar med en voxende børneflokk, til hvis underholdning embedets alt for indskrænkede indkomster vare utilstrækkelige. For at tjene noget til livets ophold for sig og sine greb han til det af saa mange præster, der mangle udkomme, benyttede hjælpemiddel, og modtog børn for betaling i undervisning, som vare bestemte til studeringer. Kjendt og agtet som en duelig, virksom og retsindig embedsmand, valgtes hr. Sveistrup til forligelsescommissair, en bestilling han til vedkommendes tilfredshed forestod i flere aar. Ogsaa blev han af biskoppen beskikket til at give gamle skolelærere seminaristisk dannelse, hvilket hverv han ligeledes hæderligen udførte. Ikke mindre har han gjort sig fortjent ved at modtage, uden hensyn til fordeel, døvstumme i sit huus til undervisning. Da han selv har en døvstum datter, gav dette ham anledning til nøie at eftertænke, hvorledes disse ulykkeligens forstand og hjerte bedst kunne udvikles og dannes, især med hensyn til religion og sædelighed, samt, hvorledes deres øvrige evner kunde sikkert øves og duelliggøres til gavnlige sysler for livet. I hvilket hensigt han forenede sig med den agtværdige paa det kongelige døvstummeinstitut i København fortrinlig oplærte og uddannede pige Botilla Christiansdatter, der nu tillige med supplicantens egen døvstumme datter under faderens tilsyn og bistand fortsætter flere døvstummes undervisning. Supplicantens befordring til Nørup og Randbøl gav ham vel nogen forbedring i indkomster, der dog ikke er i stand til at skaffe ham det fornødne til en talrig uforsørget børnefloks ophold. Kaldets hele tiende indtægt er kun 46 tdr. rug. Offer og accidentser ere høist ubetydelige, da beboernes sandrige og skarpe jorder næppe give dem til det tørre brød, som derfor næsten alle ere yderst fattige, ligesom ei heller præstegaardens jorder, der ere af samme beskaffenhed, kan yde noget udbytte. Under en saadan ublid forfatning og trykkende næringsssorger svækkedes dog ikke suplicantens iver for at gavne. Kæmpende mod store vanskeligheder bevirkede han en total forbedring i pastoratets skolevæsen. I sogne hvor armoden er stor, hvilke beboere vist er langt fra

hverandre, hvor ikke mindre end 8te skoler behøvedes, hvor flere nye skoler vare nødvendige og ingen fandtes i tilbørlig stand, der hørte mod og kraft til at modarbejde og overvinde de mødende hindringer. Saadanne vare omstændighederne i bemeldte sogne, da planen lagdes til en definitiv anordningssvarende organisation af dette pastorats skolevæsen. Efter megen møisommelig slid blev den færdig og af cancelliet approberet. I sidste 5 aar har pastoratet nu faaet 3 nye rummelige, lyse og beqvemt indrettede af grundmuur opførte skolebygninger, forsynede i skolestuerne med fornødne apparater. De øvrige ere udvidede og forbedrede. 2de fortrinlig duelige skolelærere ere anskaffede. I 4 skoler er indbyrdes undervisning indført og anvendes med held konform med bestemmelserne. Denne værdige suplicant har nu saaledes i 29 aar med samvittighedsfuld troskab uden bram fyldestgjort sit embede og hædret samme ved en exemplarisk vandel. Af disse grunde vover jeg allerunderdanigst at anbefale suplicantens ansøgninger til et bedre præsteembede. Allerunderdanigst. N.G. Blicher. Gaverslund Præstegård den 27 marts 1832.

Attest.

Den 17de denne maaned bivaanede jeg de døvstummes confirmation i Nørup kirke. Det er mig en kjær pligt i denne anledning herved at meddele hr. pastor Sveistrup følgende vidnesbyrd. Han viste hvor vel han forstod at give denne handling en høitidelighed, der gjorde et stærkt og varigt indtryk paa den talrige tilstædeværende forsamling, hvoriblandt fandtes ikke faae af omegnens honoratiores, som alle følte sig opbyggede, saavel ved den fyndige tale, der indledede confirmationen, som og ved de prøver confirmanderne aflagde paa deres erhvervede religionskundskab. Tilfredsheden hermed gik over til forundring. Den hele handling vidnede om, hvilken ualmindelig flid hr. pastor Sveistrup har anvendt for at komme efter den rette fremgangsmaade med at bibringe de døvstumme fornøden kundskab i christendommen og tillige vække religiøse følelser og fortsætter i deres hjerter. Gaverslund Præstegård den 25 juli 1822. N.G. Blicher.

1833. Ved skrivelse fra Tørrild og Nørvangs herreds fattig og skoledirection af 7 marts 1833 er det paalagt at indsende fattig og skoleregnskaber inden hvert aars januar maanedes udgang. Saaledes (entente passeret) af Hoppe. Lomborg.

1833 amtets skrivelse af 23 april, bekjendtgjort under 27 april fra provsten, kundgjort at man om skudsmaalsbogen alene har at henvende sig til amtet, ei til cancelliet. 20/5 33.

Gjenpart af synsforretningen over Randbøl kirke den 17de juni 1833.

Den ved sidste syn udsatte mangel, at kirken trængte til udspækning og kalkning var ved dette aars syn endnu ikke afhjulpen, derimod vare murede stolper til at hænge kirkelaagerne i anbragte, i stedet for de gamle, som ved sidste syn bemærkedes at være raadne.

adskillige stole i kirken fandtes løse og trænge til eftersyn. Alle vinduerne vare gamle, skrøbelige og utætte, hvorfor nye maae anskaffes, saaledes at i det mindste 1 fag nye vinduer indsættes aarlig, der tager sin begyndelse denne sommer. Døbefadet er hullet og trænger til forbedring. Skammelen ved alteret er for lav og trænger til udstopning. Alterdugen er alt for smal og kan ikke nær bedække alterbordet. Messeklæder fandtes ikke.

Gjenpartens rigtighed bevidner J. Laurberg. Balle Præstegård i juli 1833.

Gjenpart af synsforretningen over Nørup Præstegård den 17de juni 1833.

Denne præstegaard var, ved synet, under reparation. Den ved sidste syn udsatte mangel paa gulvet i dagligstuen var endnu ikke afhjulpen, derimod var den søndre side paa dette huus eller stuehuset tækket med nyt tag. Den flere gange udsatte mangel paa det øster huus, at det for en deel var ude af retning, var nu afhjulpen, dog ikke tilstrækkeligt. Samme huus trænger

til 16 a 17 fag nyt tag, og er i det hele gammelt og skrøbeligt. Det søndre huus fandtes i forsvarlig stand. Det vester huus trænger til forbedring paa nogle nedfaldne vægge. Et lidet huus paa samme side, der bruges som bryggers, var forsynet med nyt tag. Porten i samme længde huus trænger til reparation. Haven var i gandske god tilstand.

Balle Præstegård i juli 1833. Gjenpartens rigtighed bevidner J. Laurberg.

Aar 1833 den 23 august mødte undertegnede forlovede, som under 24de marts havde ladet os indtegne til forehavende ægteskab og erklærede for præsten i 2de vidners overværelse, at vi var enige om at ophæve al forbindelse i henseende til ægteskab, saa at jeg enkemand Nicolaus Lager drager tilbage til Egtved sogn hvorfra jeg hidkom, og giver jeg hermed tillige tilstaaelse for at ville betale inden 5 uger til skovrider Bruel de skyldige 2 rdl. courant, og til Hans Sørensen paa Limskov mark 5 mk., og til Jacob Thomsen 4 mk. Denne forening blev bekræftet med hænders underskrift.

Nicolaus Lager. Maren Pedersdatter. mfp. Til vitterlighed underskriver vi, M. Pedersen. Jacob Thomsen. In eodem Sveistrup.

Ifølge provstens circulaire af 2 september forlanges: Indberetning angelangende hvorvidt de ved sidste syn udsatte mangler ved præstegaarden ere afhjulpen, forventes mig tilstillet fra dhrr præster inden denne maaned udgang. Dionysii landemodes expencer maa jeg ogsaa udbede mig tilstillede i indeværende maaned. Til hvert pastorat har jeg modtaget fra Ribe, 2de nye testamenter anskaffede for det Braschiske legat, hvilke dhrr præster ville lade afhente imod slutningen af denne maaned hos bogbinder Christensen i Vejle. Angelangende uddelingen og bemærkningen i ethvert exemplar forholdes ganske som forhen er bestemt. Balle den 2 september 1833. Laurberg. Alt expederet.

Gjenpart. Cirvulaire.

De i rescript af 28 december 1804 § 2 befalede indberetninger, nemlig:

a. Om kirkernes tilstand, paategnet tillige af kirkeværgerne, samt anmeldelse om, hvem der ere kirkeiere.

Nota. Præstens beretning skal blot være en paa egen undersøgelse grundet erklæring om eller hvorvidt de ved kirkesynet udsatte mangler ere afhjulpne. Har kirken været under reparation, da synet blev taget, da maae præstens forklaring vise, hvorvidt reparationen virkelig blev fuldført.

b. Om degneboligens tilstand.

Nota. Da ingen degneboliger nu existere i disse herreder, saa maae denne indberetning ene og alene angaae kirkesangerens og skolelærerens vaaningslocaler med tilhørende udhuse.

c. Om skolehusenes beskaffenhed.

Nota. Denne indberetning kommer altsaa blot til at angaae undervisningslocalet.

Indberetningen under b. og c. maae afgives saaledes, at enhver skole bliver nævnt.

d. Om skolelærerens og kirkesangerens eller degnens flid i embede, fremgang med deres undervisning og sædelighed i opførsel.

Nota. Enhver af disse embedsmænds navn anføres.

e. Om catechisationer i kirkerne af præst, degn eller kirkesanger og skolelærer efter derover holden bog.

Nota. Indberetningen affattes saaledes, at det kan sees hvorefter enhver af nævnte embedsmænd har catechiseret.

f. Om skolebesøg og hvorofte, efter derover holden bog.

Nota. Ved affattelsen af beretningen under litra e. og f. maae behageligen have i erindring hvad cancelliets skrivelser af 12 juli 1828 og 24 juli 1830 byde.

g. Om theologiske studentere, som opholde sig i pastoratet, deres øvelse i at prædike og catechisere, samt øvrige forhold.

h. Om embedsbøger hos præst, degn eller kirkesanger og skolelærer holdes i tilbørlig orden. Forventer jeg mig tilstillede fra dhrr præster inden næstkommende 10de januar.

Enhver af disse 8 forskellige slags indberetninger afgives saaledes særskildte, saaledes at kun een indberetning haves paa et og samme stk. papir.

Balle Præstegård den 12 december 1833. J. Laurberg.

Til dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige deel af Nørvangs herred.

Ifølge biskop Tage Müllers skrivelse af 7de december, communiceret gjennem provsten under 12 december, maa ansøgninger om venia ætatio ikke indsendes til biskoppen uden at have præstens og provstens erklæring, ligesom og venia ætatio for fremtiden saare vabskelig vil kunne erholdes. (for confirmander).

Ved at afgive beretninger paa hoslagte blanqvetter, om copulerede, fødte og døde, behageligen iagttages:

1. I det tilfælde, at vielse er foretaget ifølge dertil erhvervet bevilling af vedkommende præst, da bliver de copulerede ikke at anføre paa beretningen af den præst som det egentligen tilkommer at forrette vielsen.

2. Med hensyn til de børn der fødes levende uden at opleve deres daab, da bemærkes at disse, naar vedkommende præst i anledning af deres begravelse erfarer deres tilværelse, bør anmærkes blandt fødslerne og indberettes under listerne, uden hensyn til om de ere fødte i det aar hvor deres tilværelse kommer til kundskab eller det foregaaende.

Üagtet disse 2de poster ere dhrr sognepræster communiceret i forbindelse med cancellie skrivelse af 9 oktober 1827, saa har jeg dog ikke villet undlade at bringe samme herved i behagelig erindring.

Endvidere bedes erindret:

3. For de personer, der opleve over 100 aar tilføjes alderen i anmærkningsrubrikken.

Balle Præstegård den 26 december 1833. J. Laurberg.

Til dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige del af Nørvang herred.

Gjenpart.

Det kongelige danske cancellie har under 11 d.m. tilskrevet mig saaledes:

Foranlediget ved en fra provst for Nørvang og Tørrild herreder Laurberg, hertil indkommet forespørgsel angaaende hvorvidt messeklæder bør anskaffes til kirken og bruges af gejstligheden, hvorover deres højærværdighed har afgivet betænkning af 20 f.m., skulle man tjenstligt tilmelde deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre bekendtgjørelse, at messeklæder bør findes ved enhver kirke og bruges i overensstemmelse med ritualet, og at provsterne have ved kirkesynene at paase det fornødne i denne henseende.

Hvilket tjenstligt communiceres deres højærværdighed til behagelig efterretning.

Ribe Bispegård den 15 januar 1834. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Ved herved at meddele dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige del af Nørvang herred, til egen behagelig efterretning, foregaaende det kongelige danske cancellies svar paa det af mig fremsatte spørgsmaal, tillader jeg mig tillige at anmode Dem samtlige om, behageligst at ville tilkjendegive vedkommende kirkeeiere samme, og derhos paalægge dem, uden ophold, at anskaffe messeklæder til deres kirker, hvor disse enten mangler ganske, eller er i maadelig og ubrugelig stand. Balle den 19 januar 1834. J. Laurberg.

Til dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige deel af Nørvangs herred.

Frederik den Sjette, af Guds naade konge til Danmark, de Venders og Gothers, hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg.

Vor gunst. Da en række af aar er forløben, siden sidste folketælling i vort rige Danmark i aaret 1801 fandt sted, saa have vi, for at erfare nøjagtig kundskab om folketallet i bemeldte vort rige saavel som befolkningens forskjellige dele behandlede i henseende til alder, køn, næringsvej osv., allernaadigst besluttet, at der skal iværksættes en ny almindelig folketælling, som skal begynde den 18de februar indeværende aar 1834 under overbestyrelse under en af os til at lægge planen til et statistisk tabelværk over de danske provinser og besørge dens iværksættelse allernaadigst anordnet commission bestaaende af os elskelig hr. dovtor junio Anders Sandøe Ørsted, commandeur af dannebrogen og dannebrogsmænd, vor conferentsraad, generalprocurator og deputeret i vort danske cancellie, hr. Jonas Collin, ridder af dannebrogen og dannebrogsmænd, vor conferentsraad, deputeret i vort rentekammer og for finantserne, Vilhelm Ferdinand Johnsen, vor statsraad og medlem af vor direction for skatopgjelden og det synkende fond, Hermann Bech, vor etatsraad og committeret i vort general toldkammer og commerce collegium og Terkild Olsen, vor justitsraad, samt chef i hoved og contra bogholder comptoiret under de deputerede for finantserne. Ligesom vi i denne henseende for kjøbstædernes vedkommende have tillagt vor amtmænd fornødne ordre, saaledes er hermed vor allernaadigste villie og befaling, at den besluttede folketælling paa landet i vort rige Danmark skal iværksættes saaledes, at sognepresterne sammesteds for hvert landsbysogn, især ved de i samme ansatte skolelærere, lade optælle samtlige beboere, der til ovennævnte tidspunkt den 18 februar 1834 sig i hvert sogn opholde, og efter disse optællingslister forfatte 2de summariske tabeller over sognets folkemængde, den ene med hensyn til alder, køn og ægteskabelig stilling, den anden med hensyn til næringsvej, alt under iagttagelse af de bemærkninger og regler, som af fornævnte commission nærmere ville blive dem meddelte, hvilke tabeller dernæst, tilligemed optællingslisterne, bliver at tilstille den herredsfoged eller birkedommer, der har justits- og politijurisdiction i sognet, for at derefter af ham kan forfattes en generaltabel for det hele herreds eller birks vedkommende.

Thi haver de i overensstemmelse hermed til allerunderdanigst efterretning og efterlevelse at tilkjendegive samtlige sogneprester paa landet saavel som de kjøbstædsprester, under hvis sogn noget landdistrict hører i det dig anbetroede stift det fornødne til egen iagttagelse og kundgjørelse for vedkommende skolelærere, hvorved dog med hensyn til de saakaldede blandede districter, som i gejstlig henseende ere dig underlagte, men i det verdslige henhører under vort hertugdømme Slesvig, bliver at iagttage, at ikke de sogne eller de dele af et sogn medtages, der i det verdslige sortere under Ribe amt.

Derefter di dig allerunderdanigst haver at rette, befalende dig Gud.

Skrevet i vort kongelige residensstad Kjøbenhavn den 3 januar 1834 efter hans kongelige majestæts allernaadigste befaling. Stemmann. Ørsted. Lange. Hansen.

Til biskoppen over Ribe stift.

Denne med det allerhøjeste resorisk ligelydende gjenpart communiceres herved deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre fornøden bekjendtgjørelse.

Ribe Bispegård den 12 januar 1834. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Til Nørup og Randbøl sogne.

7 exemplarer af de regler, der bliver at iagttage ved optællingen paa landet med vedtrykt schema til optællingslisternes forfattelse over folkemængden i landsbysognene.

1 Schema hvorefter sognepresterne har at forfatte de 2de summariske tabeller over folkemængden i hvert landsbysogn.

I tilfælde at snee eller regnveir skulle indtræffe under dette circulaires befordring, da anmodes dhrr sognepræster om behageligt at ville paalægge vedkommende kirkesangere, nøie at paasee at samme med indpakning sikres mod enhver beskadigelse.

De til ethvert pastorat befalede schematere sammenbundne og paa det yderste ark paategnet hovedsognets navn med blyant der kan udslettes ifald brugen af bemeldte ark skulle blive nødvendig. J. Laurberg.

Tabel over folkemængden efter næringsveien i Nørup sogn Tørrils herred Vejle amt den 18. februar 1834.

Antallet af dem, der enten som hovedpersoner, eller som fuldmægtige comptoirbetjente, svende eller drenge hører til hver classe.

Koner og børn, tyende, avlsfolk og andre, der forsørges af hver classe uden at henhøre under den første rubrik.

1. Gejstlige embedsmænd, kirkebetjente og lærerstanden.	5, 31
2. Civile embedsmænd og betjente	3, 16
3. Private svende, videnskabsmænd, litterati, egentlige kunstnere, studenter eller andre som forbereder sig til en videnskabelig examen, og de som leve af time informationer.	
	1, 0
8. De som leve af jordbrug.	145, 571
10. De som leve af jordudleie, forædling eller forarbeidning, eller den indestemlle klasse.	
	43, 80.
11. De som leve af handel og vares omsætning.	5, 18.
12. Pensionister, kapitalister og de som leve af deres midler.	52, 34.
13. Dagleiere.	29, 70.
14. Almissenydende.	21, 45.
16. Andre, som ikke driver bestemt næring.	6, 7.

(Under no. 4, 5, 6, 7, 15, ifølge schema No. 2, er ingen at opføre i Nørup sogn.

Summa. 310, 872.

Saaledes er denne tabel forfattet med muligste nøiagtighed ifølge hoslagde optællingsliste over Nørup sogn.

Nørup Præstegård den 10 marts 1834. Sv3eistrup.

Velbaarne hr. justitsraad Hersleb.

Mandkjøn.	Qvindekjøn.
Gift.	219, 225.
Ugifte.	338, 341.
Enkemænd, enker.	12, 47.
	569, 613.
Summa.	1182.

Ifølge cancelliets circulaire af 4/3 34 er det hans majestæts allernaadigste villie, at større arbejder, der for offentlig regning skulle udføres af det slags som ved kanonstøberiet paa Frederiksværk forfærdiges, fortrinsvis skulle skulle søges paa værket, naar saadanne arbejder derfra kunne leveres af samme godhed og til samme priser som fra private og forsaavidt

anskaffelsen ikke skeer efter licitation, eller særdeles omstændigheder skulle gjøre anskaffelsen andetsteds fra tilraadelig.

Gjenpart.

Det kongelige danske cancellie har under 26 d.mm tilskrevet mig saaledes.

I overensstemmelse med den cancelliet ved hs. majestæts allerhøieste resolution af 22 d.m. givne bemyndigelse skulle man herved tjenstligt anmode deres højærværdighed behageligen at ville indhente motiverede erklæringer fra gejstligheden i det dem anbetroede stift angaaende om og hvorvidt de maatte ansee det tilraadeligt, at der foretages forandringer i ritualet og den tilhørende alterbog, og hvilke forandringer de i saadant tilfælde maatte vide at bringe i forslag, hvilke erklæringer ledsagede med deres højærværdigheds egen behagelige betænkning saavel over spørgsmaalet i det hele, som over hvad i de forommeldte erklæringer maatte være yttret, Deres højærværdighed derefter vilde behage at indsende til dette collegium.

I denne anledning anmodes deres højærværdighed tjenstligt om behagelig at ville indhente og tilstille mig dhrr sognepræsters ovennævnte erklæringer, hvori, efter de forudskikkede bemærkninger, ritualets og alterbogens orden maatte følge for deslettere at oversees. Og udbeder jeg mig deres højærværdigheds egen betænkning over sagen meddeelte.

Ribe Bispegaard d. 30 april 1834. Tage Müller.

Ved herved at communicere dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige deel af Nørvangs herreder foranstaaende, maa jeg tillige udbede mig for enhver især, den forlangte erklæring snarest muligt tilstillet. Balle den 8 maj 1834. J. Laurberg.

Med samme circulaire fulgte følgende skrivelse fra Vejle amtsstue den 12 observationspost i det af Vejle amtstue for aaret 1832 aflagte amtsfattigcasse regnskab er saalydende:

Foruden de i forrige post anførte ved forordningen af 24 september 1808 § 13 befalede bidrag fra personer af den egentlige bondestand er det med videre, saavel ved fornævnte anordning, som ved rescript af 28 marts 1732 bestemt, at der af propritærer, Præster, Forpagtere og andre ogsaa skulle gives noget aarligt til herredscassen. Dette er vel i overensstemmelse med cancelliets af 20 september 1831 iagttaget forsaavidt godsbesidderne angaar, men derimod ikke indkommet noget fra præster, forpagtere eller andre uden for den egentlige bondestand. Som følge heraf maa revisionen anmode om, at der for fremtiden bliver forfattet og fremlagt med regnskabet firtegnelser over slige afgivtpligtige personer med anførsel for hver især af det passende bidrag, hvorfor han enten godvillig har tegnet sig, eller hvortil han af amtsdirectionen i medhold af rescriptet af 9 september 1746 er ansat, og vil beløbet derefter blive at indkræve og beregnes i regnskabet, hvilket hermed tjenstligt meddeles deres højærværdighed til behagelig efterretning.

Vejle amtsstue den 21 april 1834. Vorsaae.

Ligesom jeg paa grund af foranstaaende forventer, at enhver af dhrr sognepræster i Tørrild og den østlige deel af Nørvangs herreder godvilligen ville tegne sig for et lidet aarligt bidrag, var det end kun et par mark, til amtsfattigcassen, saaledes haaber jeg og at enhver af dhrr brødre behagelist vil opmuntre andre til uden for bondestanden i pastoraterne boende til at yde passende bidrage, hvilke samtlige tilligemed en fortegnelse jeg beder mig (læstet)stillede i forbindelse med de expencer, der indbetales hvert efteraar.

Balle den 8 maj 1834. Laurberg. Copieret af Sveistrup.

Fortegnelse over hartkornet i Nørup sogn, saaledes som samme findes anført i Vejle amtsstues hovedbog den 16 januar 1834.

Ager og Eng, Skov og Mølleskyld

Trollerup

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Niels Chr. Andersen	2-1-2-0	
Peder Pedersen	0-6-2-½	
Hans Christensen	3-0-0-½	
Tørrild		
Søren Pedersen	2-0-3-2	
Mads Nielsen		0-2-1-2
Christen Pedersen	2-2-0-1/5	
Jens Pedersen		0-4-3-2 3/10
Niels Christensen	0-3-2-1½	
Kaaberbøl		
Anders Mikkelsen	2-7-1-0	
Nørup		
Hans Pedersen		1-1-2-½
Nørup skoledistrict	0-7-0-2½	
Organist Johnsen	0-2-3-1/4	
Poul Augustinus	1-2-3-2	
Mads Sørensen		0-2-0-½
Laue Jensen	0-4-0-2½	
Christen Caspersen	1-1-1-½	
Peder Olesen	1-2-3-3/4	
Laurids Hansen		0-2-2-½
Søren Nielsen		0-3-0-1
Niels Sørensen		0-2-3-1 3/4
Niels Nielsen	0-0-2-2 1/4	
Store Lime		
Mads Pedersen		3-3-2-5/16, 0-1-0-1
Peder Eising	2-1-2-1 1/8, 0-0-2-1	
Laurids Jensen		1-5-1-7/16, 0-0-2-0
Mads Jørgensen	2-2-3-1/9, 0-1-0-1	
Hans Olesen	0-7-3-2 5/16	
Jens Hansen	1-2-1-1 13/16, 0-0-2-1	
Jens Hansen	2-1-0-1½, 0-0-2-0	
Christen Iversen	3-3-2-5/16, 0-1-0-1	
Rasmus Hansen Møller	3-3-2-5/16, 0-1-0-1	
Niels Nielsen	1-3-2-5/16, 0-0-2-2 3/4	
Veber Christensen	2-0-0-0, 0-0-1-1 1/4	
Frederik Madsen	3-3-2-5/16, 0-1-0-1	
Jens Hansen	2-6-3-3/4, 0-1-0-1	
Søren Christensen Smed	0-4-0-2 7/8	
Niels Thomsen		1-6-3-2, 0-1-0-1
Terkild Jørgensen	0-2-0-5/16	
Hans Chr. Lindorff	0-3-3-2 3/4	
Christen Sørensen	0-2-2-1 7/16	
Christen Nielsen	0-4-1-7/8	
Peder Sørensen	0-3-3-2 1/8	
Niels Laursen		0-4-0-0
Christen Christensen	3-3-2-5/165, 0-1-0-1	
Jacob Pedersen	1-5-1-5/16	
Stephan Jensen	0-1-2-1 3/8	
Christen Jørgensen	3-3-2-5/16, 0-1-0-1	

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

John Hansen	3-1-2-15/16, 0-1-0-1
Peder Madsen	3-3-2-5/16, 0-1-0-1
Hans Jensen	0-6-2-2½
Jens Sørensen	0-3-1-1 1/3
Jacob Hansen	0-0-3-8/9
Peder Jørgensen	2-1-3-2 1/4, 0-1-0-1
Søren Christensen	1-4-2-1 5/8, 0-1-0-1
Johannes Monrad	0-0-0-2 3/4
Sødoover	
Christen Mikkelsen	3-5-2-1 49/72
Mads Jørgensen	1-0-0-11/18
Hans Christensen	0-1-2-1 3/8
Christen Pedersen	3-1-2-1
Niels Andersen	0-4-2-0
Hans Jensen	0-1-3-2
Jens Hansen	0-6-2-2 1/12
Jacob Villadsen	0-3-1-6/7
Niels Pedersen Knudsen	2-2-0-1
Anders Pedersen	1-2-1-2 3/4
Morten Sørensen	0-0-0-1 1/6
Ejler Christensen	0-5-0-2 3/4
Rasmus Hansen	3-1-0-2½
Hans Nielsen Lønborg	1-6-2-2 1/3
Peder Sørensen m.fl.	0-1-1-5/6
Mathias Jensen	0-3-1-2 4/5
Hans Sørensen	2-4-1-4/5
Jens Skeksen	0-1-1-9/10
Adam Pedersen	0-1-2-7/8
Chr. A. Bagger	0-1-1-½
Morten Sørensen	0-4-0-1½
Peder Madsen	2-5-3-1
Jørgen Madsen	0-3-1-6/7
Jens Hansen	0-3-1-6/7
Anders Knudsen	1-6-3-2 1/3
Christen Andersen	0-0-3-2 3/4
Enevold Nielsen	0-3-1-6/7
Søren Sørensen	1-0-3-5/6
Peder Chr. Munk	1-0-0-6/7
Iver Nielsen	0-3-1-6/7
Knud Nielsen	0-6-2-2 1/12
Mads Pedersen	0-3-2-1 3/4
Lars Frederiksen	0-2-2-3/8
Jens Mikkelsen	0-0-1-2½
Christen Hansen	0-0-2-2½
Mogens Jensen	0-0-2-2½
Hans Nielsen	0-3-1-6/7
Skjefshuus	
Peder Olesen	0-0-0-0, 0-0-0-5/6
Søegaard	
Niels Jeppesen	1-3-1-0, 0-2-0-1/4

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Jeppe Pedersen	1-6-1-½, 0-1-0-2 11/16
Rasmus Hansen	0-2-2-1/4, 0-0-0-7/8
Erik Jensen	1-7-1-2, 0-0-1-3/4
Niels Mikkelsen	0-2-2-1 3/4
Johan Andersen	0-6-0-0
Jens Knudsen	1-2-3-1, 0-0-1-1
Førstballe	
Peder Christensen	0-1-3-2 1/4
Thue Madsens enke	0-2-1-5/8
Stephan Christensen	0-4-0-2½
Søren Pedersen m.fl.	0-0-3-2½
Diderik Pedersen	0-7-2-1/3
Peder Jensen	0-3-3-1 1/4
Peder Caspersen	0-5-1-2½
Peder Pedersen	0-6-3-13/24
Anders Christensen	0-7-2-1 1/4
Iver Nielsen	1-0-3-1½
Gyde Hansen	0-1-1-1
Jens Christensen	0-7-0-7/8
Niels Jensen	0-2-0-1
Hans Johansen	0-7-3-2 7/8
Sandberg	
Niels Nielsen m.fl.	0-0-0-0, 0-0-0-2 5/18
Jens Mikkelsen	0-0-0-0, 0-0-0-11/18
Lille Lime	
Henrik Christensen	0-5-2-2 3/4
Hans Knudsen	3-5-3-2, 0-1-1-2 1/3
Peder Christensen	0-6-2-1 2/15, 0-0-1-1 1/5
Hans Olesen	2-7-1-2 13/16, 0-0-1-8/15
Mikkel Nielsen	1-4-1-3/4
Jens Mogensen	0-5-0-2 1/4
Niels Mikkelsen	0-2-3-1 3/4, 0-1-1-2 1/3
Niels Nielsen	0-0-1-2 3/4
Limskov	
Hans Jessen	4-1-1-5/6, 0-1-1-5/6
Christen Jørgensen	2-0-2-1 11/12, 0-0-2-1 7/12
Anders Christensen	2-7-0-2 1/12, 0-1-0-0
Hans Sørensen	0-5--0-1 1/8
Niels Sørensen	0-5-0-1 1/8
Ole Iversen	4-2-0-2, 0-1-2-1/3
Mads Poulsen	0-2-0-1 1/3
Hans Christensen	4-1-1-5/6, 0-1-2-1/3
Simon Thomsen	4-1-1-5/6, 0-1-1-1/6
Mads Poulsen	1-3-0-0
Mikkel Pedersen	2-0-2-1 11/16, 0-0-2-1 7/12
Tingkjærhus	
Hans Henriksen	0-3-0-0
Rasmus Hansen	0-0-0-0, 0-0-0-5/9
Mørup	
Hans Pedersen	2-2-3-2 1/4

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Laurs Eriksen	0-6-0-2 1/6
Frederik Olesen	2-2-2-1½
Jens Pedersen	0-2-3-0
Søren Pedersen	1-2-3-2 5/24
Peder Mathiasen Tofthøj	0-6-1-2 1/3
Iver Larsen	2-2-1-½
Peder Caspersen	2-2-1-½
Morten Stokholm	0-2-3-1½
Gyde Thomsen	1-1-2-2 1/4
Johannes Engelhart Iversen	0-3-1-0
Engelsholm	
generalkrigskommissair Petersen	15-4-1-2 11/16, 0-5-3-½
Engelsholm ladegård	
proprietair Riisbrinch	9-5-0-1/4, 0-3-3-1 7/16
Engelsholm Parcellister	
Peder Nielsen	0-7-0-2 3/4
Hans Nielsen	0-0-2-2 5/8
Christen Pedersen (Sillehus)	0-7-2-2 1/8
Johannes Lorentsen	0-1-3-2 3/4
Bened Christensen	1-6-0-11/16
Mads Sørensen	0-1-1-3/16
Niels Nielsen	0-2-2-2 3/8
Christen Hansen	0-6-1-1 5/8
Niels Eriksen	0-5-2-2 5/8
Generalkrigskommissair Petersen	1-2-1-1 5/8
Christen Hansen	0-5-3-7/8
Generalkrigskommissair Petersen	0-5-3-2 3/4
Hans Knudsen	0-5-3-3/4
Generalkrigskommissair Petersen	0-4-1-1/4
Hans Madsen	0-7-1-2
Jens Hansen Skrædder	0-2-3-2 7/8
Hans Chr. Jensen	0-2-3-2
Hans Chr. Jensen	0-1-2-3/8
Peder Jensen Ejsing	0-1-0-1½
Johan Sørensen Smed	0-1-1-1
Herman Iversen	0-2-3-2 17/24
Søren Jacobsen	0-1-1-2 1/8
Hans Johansen Tang	0-4-1-1 7/8
Hans Christensen	0-4-3-2 5/6
Generalkrigskommissair Petersen	0-2-3-½
Caul Sørensen	0-1-2-0
Jens Mikkelsen	0-1-3-1/3
Ejlert Christensen	0-2-3-3/8
Anders Jensen	0-0-3-1 7/8
Jens Hansen Rostrup	0-6-2-2½
Generalkrigskommissair Petersen	0-3-2-2
Else Marie Laursdatter	0-1-3-1 3/4
Peder Jensen Ejsing	1-2-3-2 1/4
Niels Nielsen	0-5-0-1 1/8
Nørup og Randbøl sogns hjordemoderdistrict	0-0-3-0

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Jens Jørgensen 1-4-0-15/16
 Gøddinggård
 hs. majestæt kongen 2-7-0-1 7/24
 hs. majestæt kongen af Nørup præstegaard 3-1-0-2½
 Gøddinggårds parcellister
 Madame Marianne Schmidt 0-4-1-2½
 Mads Christensen 0-3-1-2 1/3
 Engelsholm parcellister
 Henrik Vilhelm Fahnøe 0-1-0-2 7/8
 Jens Christensen Søegaard 0-1-0-2 7/8
 Johannes Monrad 1-0-3-2 7/8, 8-4-0-0 (mølleskyld)
 Fri taxt af forhen umatrikuleret jord
 Nørup
 Thomas Sørensen 0-3-0-2
 Sillehus
 Søren Thomsen 0-0-2-0
 Vejle amtstue den 10 maj 1834. Worsaae.

Fortegnelse over hartkornet i Tørskind bye udi Bræsten sogn samt over en deel af Jelling sogns beboeres hartkorn saaledes som samme findes anført i Vejle Amtstues hovedbøger den 1ste januar 1834.

Bræsten sogn Tørskind bye

Ole Sørensen 3-3-0-1, 0-0-0-2
 Christen Jensen 3-3-0-1, 0-0-0-2
 Mads Sørensen 3-1-0-1 11/14, 0-0-0-1 6/7
 Mads Sørensen 0-1-3-2 3/19, 0-0-0-1/7
 Hans Hansen 3-3-0-1, 0-0-0-2
 Jelling sogn, Kiddegård
 Landmaaler Kidde 3-5-1-½
 Peder Pedersen Bucj 0-3-3-½
 Jens Jespersen 0-0-2-2½
 Christen Andersen 0-0-1-½
 Faarupgaard parcellister
 Peder Bøjesen 1-0-2-0
 Peder Carlsen 1-0-2-0
 Poul Pedersen 1-7-1-1 3/4
 Niels Hansen 0-2-1-1 1/4
 Peder Jacobsen Nørskov 0-3-2-2 5/8
 Peder Knudsen 0-3-3-1 3/8

Vejle amtstue den 10 maj 1834. Vorsaae.

Afskriftens rigtighed bevidnes Nørup Præstegård den 21 maj 1834.

18 april 1834 cancellieplacat agl. gjensidig arveret uden afgift mellem mexicaner og danske.

23 april 1834 ligesaa agl. en yderligere nedsættelse af brandcontingent i kjøbstæder.

Gjenpart.

Ifølge det kongelige danske cancellies skrivelse af 6te d.m. skulde vi, da der ved følgende sognekald findes præsteskovene i Vejle amt.

Nykirke og Give. Brande. Nørup og Randbøl. Bredsten og Skibet. Jelling og Hover. Kollerup og Vindelev.

tjenstligt anmode deres højærværdighed om at ville tilstille de vedkommende præster i ovenanførte kald hver et exemplar af medfølgende schemata, med paalæg om at udfylde samme, hvorhos deres højærværdighed behageligen ville anmode dem om i rubrikken om skoven er indhegnet at anføre med hvad hegn dette er skeet og om der i skoven finder græsning sted, og i næste eller sidste rubrik at opgive de tilstødende grundeieres navne. De udfyldte schemata udbede vi os derefter tilsendte.

Ribe den 24 maj 1834. Paa egne og biskoppens vegne. Spanneck.
Højærværdige hr. provst Laurberg.

Forestaaende i ligelydende gjenpart communiceres dhrr sognepræster Sveistrup i Nørup, Zahle i Jelling, Brøchner i Kollerup med tjenstlig anmodning om, at afgive den affordrede beretning snarest muligt. 3 stk. blanqvetter findes hoslagt hvoraf enhver af nævnte hrr. præster ville udtage eet. Circulairet maae ikke opholdes efter indberetningen. Paa sidste sted maae dette circulaire sendes mig over Vejle postcomptoir.

Balle Præstegård den 4 juni 1834. J. Laurberg.

Circulaire.

Da jeg saavel i forrige som indeværende sommer har, ved at foretage det befalede syn over kirkerne men i Nørvang Tørrild herreder lagt mærke til, at kirkegaardene ikke overalt vedbørligen fredes for kreaturer, saa anmodes dhrr sognepræster om, at ville tilkjendegive kirkeejerne, i det de vedlagte synsforretninger overleveres dem, at saafremt det for eftertiden erfares, at nogen som helst usæd finder sted paa kirkegaardene, da vil samme vorde paatalt og vedkommende blive draget til ansvar i overensstemmelse med anordningerne.

Balle den 10 august 1834. J. Laurberg.

S.T. dhrr sognepræster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvang herred.

Circulaire.

For i fremtiden med større sikkerhed og beqvemhed at sætte kapitelstaxten skulle jeg tjenstligt anmode deres højærværdighed om behageligen at ville tilstille enhver af dhrr sognepræster i Deres provstie et exemplar af vedlagte schema, med tilkjendegivende, at de have at udfylde samme, og at tilskikke Deres højærværdighed det ved nytaar.

Naar Deres højærværdighed fra samtlige præster i deres provstie har modtaget disse schemata. behørig udfyldte, forventes de hertil indsendt i midten af hvert aars januar maaned. Ribe Bispegård den 11 august 1834. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Schema til capitelstaxten for aaret nn for nn sogn, efter de der stedfundne priser.

Maaned. Rug 1 td. Byg 1 td. Havre 1 td. Boghvede 1 td. Tør flesk 1 lpd. Smør 1 lpd. Honning 1 potte. (I rbd. og skl.)

September, Oktober, November og December. Middeltallet.

Udskrivt af synsforretningen over Nørup kirke afholdt den 12 juli 1834.

De smaa mangler, som ved sidste syn blev bemærkede ved denne kirke og som bestod i, at rækværkets laage ved knæfaldet om alteret manglede hasper eller skaader til at lukke dem med, og at nogle af de nederste stole i kirken vare i stykker, fandtes ikke endnu afhjulpne, dog vil dette snarest mueligt skee, ligesom de endnu manglende messeklæder vorde anskaffede. kirken har faaet reparation paa taarnet og vestre side af vaabehuuset med udspækning og

kalkning, den øvrige saavel indvendige som udvendige deel af kirken har ikke i dette aar modtaget saadan reparation, hvortil den ei heller trængte.
Udskriftens rigtighed bekræfter J. Laurberg.

Udskrift af synsforretningen over Randbøl kirke den 12 juli 1834.

Følgende mangler udsatte ved sidste syn vare afhjulpne. Alterdugen er gjort bedre og skammelen for alteret udstoppet og betrukken. Døbefadet var repareret noget, men er skrøbelig, og synes upassende til sin bestemmelse. Et nyt vindue var indsat i kirkens sønderside ved prækestolen.

Endnu fandtes følgende forhen bemærkede mangler: Nogle stole vare løse og een itu, det vindue som i aaret 1834 skulle indsættes var endnu ikke indmuret, messeklæderne manglede ogsaa gandske, kirken har hverken ind- eller udvendig modtaget den aarlige reparation. Endvidere bemærkes at gulvet paa pulpituret trænger til eftersyn, døren mellem vaabenhuset og kirken slutter ikke tæt til muren foroven og maa dessaarsag istandsættes for at forekomme tæt.

Udskriftens rigtighed bekræftes. J. Laurberg.

Udskrift af synsforretningen over Nørup Præstegård den 12 juli 1834.

Den ved sidste og flere syn udsatte mangel paa stuehusets gulv er nu afhjulpen, idet baade bemeldte gulv samt loft var omlagt, tildeels med nye fjel, hvortil kommer at loftet er forsynet med maling.

Det ved huses mangel paa tækket var ogsaa afhjulpen, idet nyt tag paa 16 af 17 fag var oplagt. Sammes huses vester side var forsynet med 7 fag nyt stenlede. Ligesaa et nyt skillerum opført. Den nordre ende paa samme hus har faaet nyt stenlede, og enden halv er omsat. Det lille hus ved samme side, hvilket bruges til skole har faaet ganske nyt tække.

Det søndre huus havde hverken i forrige eller dette aar nogen mangel. Manglerne ved det vestre huus fandtes afhjulpen og 12 fag nyt tag oplagt af rug og lyng. Haven var i god stand og gaarden havde modtaget den aarlige reparation.

Udskriftens rigtighed bekræftes af J. Laurberg.

Aar 1834 den 17 october mødte første gang til mægling ægtefolkene Søren Nielsen Smed af Bindeballe. I dag den 23 mødte de 2den gang og konen som var tilstæde ville ingenlunde - konens navn Mette Marie Nielsdatter fra Neder Molktenberg, hos faderen - beqvemme sig til at drage fra forældrene, da hun er meget svag og ikke kan nyde hos manden den pleie hun nødvendigen behøver. Her blev nu meglet paa at udsætte sagen i 4re uger, naar manden ville udlevere hendes seng og betale for hende og hendes barn hos hendes forældre ½ specie, 1 rbdlr. rede sølv i 1 maaned fra dato. Til det sidste ville han ikke beqvemme sig og altsaa kunne ingen forlig finde sted. Sagen blev da henvist til mægling ved amtet. Sveistrup.

Udtag af biskop Tage Müllers skrivelse af 3 april d.a. communiceret under 3die november.

Af forordningens 23 marts 1827 § 1 er det klart, at naar *venia ætatis* af biskoppen skal bevilges, er den første betingelse at barnet skal tilfulde besidde alle lovbefalede kundskaber, dernæst at der bør være nogen særdeles grund hentet fra forældrenes kaar eller barnets bestemmelse som gjør den attraede dispensation til en gjenstand af vigtighed. Endelig at disse omstændigheder bør findes i saa meget høiere grad, som barnet mangler meere i den lovbefalede alder. Til nærmere prøvelse fremsætter jeg nu følgende forslag til regler for at tilstaae confirmation under lovbefalede alder, i overensstemmelse med dette lovbud.

Som en *conditio vine quæ non* for en saadan bevilling maa det af præsten være attesteret at barnet er i besiddelse af alle de lovbefalede kundskaber i den grad, at det anordningsmæssigt kan udskrives af skolen.

Tages grunden til ansøgningen af forældrenes kaar, maa:

1. I det tilfælde at barnet fylder sit 14de aar inden 1ste maj, det bevidnes at forældrene er i saa høj grad trængende, at det ikke erkjendes for en tilstrækkelig lettelse for dem, at barnet udskrives af skolen. (Godt var det, om 1ste maj istedetfor 1. s. e. paaske var terminer ad qvem).

2. Naar barnet fylder sit 14de aar før midt i juni, men det bevidnes, at uden dispensationen maatte communen bidrage til barnets underholdning, og at communen allerede var nok betyngtet.

3. Fylder barnet 14 aar inden 31 juli, men at det høre til almisselemmerne.

Er barnet yngre, antages grunden fra forældrenes kaar ei som gyldig. Sees grunden til ansøgningen af barnets bestemmelse og ikke af forældrenes kaar, er en god tjeneste ei en tilstrækkelig grund. At barnet kan blive godt anbragt i haandværkslære, ved hindelerordet, er gyldigere grund, men at bevises og det er udenfor forældrenes huus, de ere fattige og barnet 14 aar før 31 maj. Er barnet yngre, 14 aar før 31 juli, men specielle omstændigheder oplyses med hensyn til barnets fremtidige bestemmelse, der gjøre det sandsynligt, at denne bestemmelse mindre heldigt ville opnaaes, om en saadan concession ei fandt sted.

Er barnet end yngre, bør venia ætatis kun tilstedes under de meest anbefalende omstændigheder, som gjøre det høist vigtigt for barnets tilkommende jordiske lykke og til de specielle bestemmelser i verden, at dets confirmation ei udsættes.

Disse regler anvendes ei paa dem som beviselig skulle paa lange sørejser, da de maae confirmeres yngre end 14 aar.

Hvor confirmationen holdes 1ste søndag i marts eller efter michaelis, anvendes de foregaaende regler metatis metanbis.

Ansøgningerne indsendes tidligt, det bør kun være børn, der ere fuldkomment moden af kundskaber til confirmation.

Ribe bispegård den 3 april 1834. Tage Müller.

Foranstaende forslag er ifølge landemodes lista for 1834 vedtaget som regel for fremtiden. Et fuldstændigt udtog af samme, er det som er indført her i Liber Daticus. Nørup Præstegård den 24 november 1834.

Da det er bragt i erfaring at skoleanordningen af 29 juli 1814 ikke alene savnes ved flere skoler, men at ogsaa adskillige skolecommissioners medlemmer, som burde have den, mangle samme, saa anmodes dhrr sogneprester om, at indberette til undertegnede inden medio december, hvilke skoler, hvilke skoler, der have anordningen og i hvilke den savnes, samt hvo af skolecommissionernes medlemmer, der har den, og hvo der mangler samme. Skulde end noget præsteembede mangle nogen forordning af særdeles vigtighed, da bedes saadant indberettet til samme tid.

Forordningen af 30 maj 1828 angl. daaben mangler sandsynlig ved flere skoler, uagtet den ogsaa vedkommer skolelærerne, in specio de der føre det ene exemplar af ministerialbogen. Det ønskes derfor tillige indberettet ved hvilke skoler denne forordning mangler. Naar jeg har modtaget disse indberetninger, saa vil jeg gjøre forsøg paa, at erholde det manglende fra vedkommende sted. Balle den 29 november 1834. J. Laurberg.

Indberetning fra sognepresten for nn menigheder for aaret 1834 ifølge det kongelige rescript af 28 december 1804.

Om kirkernes tilstand, paategnet tillige af værgerne med efterretning om hvo kirkeeeierne ere. Om degneboligernes, kirkesangernes og skolelærernes vaaningshuuses og udhuuses beskaffenhed.

Om Skolehuusenes /: skolestuernes :/ beskaffenhed.

Om kirkesangernes og skolelærernes flid i embedet, fremgang ved deres undervisning og sædelighed i opførsel.

Om catechisationer i kirkerne af præst eller kirkesanger, derover holden bog.

Om skolebesøg efter derover holden bog.

Om theologiske studenter opgode i pastoratet, hvorledes de leve, om de øver sig i at prædike og catechisere.

Om embedsbøgerne hos præsten, kirkesangere og skolelærere holdes i vedbørlig orden.

NN præstegaard den ?? 183?

NN. sognepræst.

Indberetning om den i aaret 183 confirmerede ungdom af NN menigheder i NN herred Vejle amt.

Menighedernes navne: N og N.

Hvor mange confirmeret. Af drenge = 10. Af piger = 14. Tilsammen = 24.

Hvorledes a, af kundskab 2 vare udmærket gode, 7 meget gode, 10 gode, 5 temmelig gode. b, af opførsel alle vare sædelige eller og 22 vare sædelige, 2 vare maadelige.

Havde alle opnaaet den befalede alder: Ja! eller og af anførte 24 confirmander havde 23

opnaaet den befalede alder, hvorimod 1 pige navnlig NN ikkun 13 3/4 aar, men blev confirmeret med venia ætatis ifølge biskoppens skrivelse af dato ?? 183.

Havde alle opnaaet de befalede kundskaber: Ja! undtagen drengen NN som paa grund af sine svage forstandevner, sine forældres yderlige fattigdom osv. blev confirmeret med cancelliets tilladelse af dato ?? 183..

Anmærkninger.

Circulaire.

I anledning af at knæfaldet omkring alteret i mangfoldige kirker er højst ubeqvem indrettet, har det kongelige danske cancellie i skrivelse af 30 september sidstleden paabudt, at det ved synet bør paasees at knæfaldet har en passende bredde og er udstoppet og overtrukken med læder. Deres højærværdighed anmodes derfor tjenstligst ere behageligen at ville ved synet af kirkerne iagttage det fornødne i saa henseende.

Ribe Bispegård den 15 oktober 1834. Tage Müller.

Højærværdige her provst Laurberg.

Forestaaende circulaire bedes dhrr præster snarest muligt at communicere kirkeejerne til efterretning og iagttagelse med tilføiende, at jeg haaber vedkommende afhjælpe manglerne inden næste aars syn. Balle den 29 november 1834. J. Laurberg.

S.T. dhrr præster i Tørrild herred etc.

Circulaire.

Under 11te d.m. har det kongelige danske cancellie resolveret saaledes.

At naar ved syn over en præstegaard mangler ved samme befindes, bør disse speciater udhæves og provsten i overensstemmelse med rescript af 21 maj 1817 § 3 og 4, fastsætte hand og hvormeget præsten bør istandsætte til næste aar, hvilket alt bør tilføres synsforretningen.

Ved det derpaa følgende aars syn bør anføres, om alle de af provsten paalagde er udført eller ikke, og i sidste fald bør provsten strict gaae frem efter rescriptet af 21 maj 1817 § 5 og den af provsten tegende bestemmelse indføres i synsforretningen.

Hvilket herved tjenstligt tilmeldes deres højærværdighed til behagelig iagttagelse.

Ribe Bispegård den 19 november 1834. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Dette circulaire meddeles herved dhrr præster til fornøden efterretning. Balle den 29 november 1834. J. Laurberg.

Størrelsen af gymnastikpladsen ved Nørup og Randbøl sogns skoler er i indberetning af 1 december 1834 anmeldt saaledes.

Lime og Randbøl skoler 1800 kvadrat alen og alle de øvrige skoler 800 kvadrat alen. Svømmesteder haves til Nørup, Lime, Tørrild og Randbøl skoler.

Schema til capitelstaxten for aaret 1834 for Nørup og Randbøl sogne, efter de der stedfundne priser.

Maaned	Rug 1 td. byg 1 td. havre 1 td. boghvede 1 td. tør flesk 1 lpd. smør 1 lpd. honning 1 potte. (Rbd. Skl.)
September	3-44 4/5, 2-0, 1-64, 2-0, 0-88, 2-12 4/5, 0-24
Oktober	3-44 4/5, 2-0, 1-64, 2-0, 0-88, 2-12 4/5, 0-24
November	3-19 1/5, 2-0, 1-64, 2-0, 0-88, 1-83 1/5, 0-24
December	3-19 1/5, 2-0, 1-64, 2-16, 0-88, 1-83 1/5, 0-24
Middeltallet	3-32, 2-0, 1-64, 2-4, 0-88, 2-0, 0-24

Circulaire.

Da den tid er nu snart forhaanden at skoleligninger affattes, saa bringes i behagelig erindring, at skolefundatserne ikke maae tages i betragtning, undtagen forsaavidt de indeholde virkelige gaver, som af nogen er skjenket udenfor anordningernes bydende, thi iøvrigt ere de hævede ved skoleanordningen af 29 juli 1814 og senere derpaa grundede bestemmelser. At omhandlede gaver maae opkræves i overensstemmelse med skolefundatserne er en selvfølge, men ethvert andet opkrav efter samme er anordningsstødende og vorder som saadan herved aldeles forbuden. Det anførte maae behageligt offentligt kundgjøres for alle vedkommende, og forventes at samtlige skolecommissioner vil nøie overholde, at intetsomhelst ulovligt opkrav finder sted. Skoledirectionen for Nørup og Tørrild herreder den 6 februar 1835. Paa hr. stiftamtmand, ridder, hoppes og egne vegne. J. Laurberg.

Circulaire om gymnastik.

Cancelliet har af de indkomne beretninger angaaende den gymnastiske undervisning ved skolerne, erfaret, at den vel er i fremgang, men dog i almindelighed endnu er bleven staaende ved den i den allernaadigst approberede lærebog 2den § ommeldte ringeste gendalion. I denne anledning skulle cancelliet, da en mere udbredt gymnastisk færdighed er ønskelig, end den, som forommeldte grædalion af undervisning kan meddele, og da det, hvor omstændighederne ikke for tiden tilstæde fuldstændigen at indføre en højere undervisningsgrad, dog for det meste vil være gjørligt med høie ringen grad at forene enkelte af de øvelser, som ere henførte til den høiere undervisningsgrad, tjenstligt anmode hr. stiftamtmand og deres højærværdighed om, behageligen at ville drage omsorg for, at paa de stæder, hvor omstændighederne tillade det og lærerne have den dertil fornødne duelighed, ogsaa undervisning meddeles i hvad der læres i 4de afdeling om klavresteder, 5te afdeling om svømmesteder og 6te afdeling om de militaire øvelser, saaledes som i 2den undervisningsgrad er bestemt, alt i overensstemmelse med den nævnte lærebogs anførte 2den grad in finece. Endelig anseer cancelliet det ogsaa ønskeligt til den gymnastiske undervisnings fremme at vedkommende gjøres opmærksom paa, at selv de yngste børn i skolernes nederste classe kunne deltage i de lettere gymnastiske øvelser, samt at den for disse øvelser ved skoleanordningen for Kjøbenhavn og landet af 29 juli 1814 respective § 30 og § 23 foreskrevne tid nøiagtigen bør anvendes.

Det kongelige danske cancellie den 20 januar 1835. Stemann. Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Bentzen. Foss.

Til skoledirectionen for Nørvang og Tørrild herreder under Vejle amt in siifidern. Hoppe.

Dette circulaire meddeles herved skolecommissionerne i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvangs herred til behagelig efterretning og videre fornøden foranstaltning. Balle den 7 februar 1835. J. Laurberg.

Circulaire.

af 17 januar 1835 fra bispen angaaende at fuldmægtig i generalpostcassecomptoiret Peder Nissen er udnævnt til controlleur ved generalpostcassen mm.

Ved hr. proust Laurbergs circulaire af 7 februar 1835 har han bekjendtgjort for præsteskabet, at samtlige pigebørn skulle herefter døbes med endelsen sen, i stedet for endelsen datter, om de endog tilforn have haft døttre, der er døbt med tillægget til faderens navn datter, f. eks. Hansdatter i stedet for Hansen, som nu bør bruges ogsaa om samtlige pigebørn.

Ved cancellieskrivelse af 4de oktober 1828, er bestemt at det i de familier, som intet fast familienavn endnu have antaget, maa bero paa faderen om han vil lade sit barn kalde med det samme tilnavn han selv har baaret eller lade dette tilnavn danne af sit fornavn paa den hidtil brugelige maade, eller tillægge det et fast navn efter det sted hvortil han hører, dog at dette valg bortfalder, naar han har ældre levende børn, da de yngre børn bør gives samme tilnavn som de ældre allerede have, og at det, et barn af faderen eengang bestemte tilnavn ogsaa bør være regel for hans tilkommende børn, samt at dette navn bliver at vedligeholde i familien hvis ingen bevilling til afvigelse erhverves.

At det uægte barn ikke uden den opgivne barnefaders samtykke maa døbes med hans familienavn, men at det bør have navn efter moderen, hvilket denne dog kan lade danne enten efter et af hendes fornavne eller af dets fødselssted.

Cancelliet har i skrivelse af 22 oktober 1829 bestemt følgende:

Præsten kan ikke nægte at døbe et barn med det tilnavn som vedkommende fader eller moder begjære naar dette tilnavn baade i sig selv er passende og tillige dermed efter de sædvanlige regler, hvorved cancelliet dog maa bemærke, at et pigebarns tilnavn ikke herefter kan gives ved datter, men bør være det samme, som er givet eller vil blive givet hendes brødre.

Ved uægte børns daab er det af vigtighed, at den angivne barnefader ei udpeges ved at barnet døbes med hans familienavn, noget der saameget mindre bør tilstedes, som det dels ikke altid er vist, at den af moderen opgivne fader er den rette, dels at ville stride imod familienavnets hensigt, om dette skulle deles med personer, der, skjønt fysisk hørende til familien, dog ikke have i borgerlig forbindelse med samme enten i henseende til arv eller i andre maader. Men da ogsaa under visse omstændigheder den angivne fader kunne paa en krænkende maade udpeges ved benyttelsen af hans fornavn, til deraf at danne et tilnavn for barnet, er det rettest, at dette heller ikke bliver brugt uden hans samtykke. det er moderens sag, som ønsker barnet givet den angivne faders navn, at forskaffe hans samtykke, som helst bør gives skriftligt. Døer et uægte barns moder førend barnet døbes, eller hun gaar fra samling, og der ingen af hendes frænder forefindes, som kan eller vil bestemme dets navn, maatte den, som traadte barnet i forældrenes sted, i al fald fattigcommissionen bestemme navnet efter de antagne regler. Herved bemærkes kun et upassende navn, ingenlunde kan tilstådes.

Iøvrigt tilføier cancelliet, at en saadan sag, som den ovenhandlede, ikke lader sig nøiagtig ordne, men kan betroes præsternes konduite.

Ifølge skrivelse fra biskoppen af 7de januar 1835, skal der hvert aar til aarets udgang gjøres indberetning om de forandringer, see maatte foregaae i aarets løb med tiender tilhørende præsteembeder, forsaavidt disse forandringer ere bestandige og confirmerede.

Ifølge cancellieskrivelse af 7 marts 1835 kan formedelst underbalance i Nørvang Tørrild herreders kabelkasse, klining og pegning indtil videre, ikke i bemeldte provstie betales af kabelkassen, men bliver at afholde paa samme maade som før kabelkassens oprettelse.

Efter anmodning af Viborg stiftsøvrighed tilstilles herved deres højærværdighed medfølgende exemplar af den fra bemeldte autoritet udstedte og allernaadigst approberede indbydelse, til at oplive mindet om en mands standhaftige virksomhed for evangelisk christendom, hvem man, sikkert ikke mindst i Ribe stift, vil søge at vedligeholde erindringen om.

Til afbenyttelse medfølger et exemplar af denne indbydelse til enhver af de herrer præster i deres provstie, ligesom enhver af disse anmodes om at modtage, og til deres højærværdighed at indsende, de bidrag, der fra pastoratet maatte indkomme, saa beder jeg ogsaa deres højærværdighed selv i sin tid at tilstille mig det, saaledes fra hele provstiet indkomne bidrag. Ribe Bispegaard den 6te maj 1835. Tage Müller.

Indbydelsesplanen saavel som det indkomne bidrag tilstilles hr. provst Laurberg inden 20de juni næst.

Det kongelige danske cancellie har under 28de f.m. tilskrevet mig saaledes:

I behagelig skrivelse af 4de f.m. har deres højærværdighed, foranlediget ved et andragende fra provst Laurberg om førelsen af de befalede ministerialbøger, forespurgt:

1. om der, hvor hjemmedaab har fundet sted, bør anføres i ministerialbogens rubrik for faddere de vidner der ved hjemmedaaben have været tilstæde, og om det da er nødvendigt at indføre for samme barn, vidnerne eller fadderne ved daabens publikation i kirken.
2. om ikke altid forældrenes navne bør anføres i den rubrik paa schemaen for de confirmerede, der har til overskrift forældrenes eller hosbondens etc. navne.
3. Naar en brud er enke, om det da ikke paa copulationslisten bør anføres efter hvem hun er enke og ikke blot enken N.N.
4. om vedkommende som bestille vielsen eller begravelsen, eller melde sig som ankomne til eller bortflyttende fra sognet, bør henvende sig til den kirkebetjent, der fører det andet exemplar af ministerialbogen, med alle de oplysninger som bør tilføres denne bog, ligesaavel som til sognepræsten.
5. om særegne vaccinationsprotocoller for fremtiden behøver at føres af sognepræsten, eller forevist disse endnu maa ansees paabudte eller tilladte.
6. om ikke alle personer, som ankommer til et sogn, uden undtagelse ere forpligtede til at melde sig? om hvor grænsen er for samme, der bør producere skudsmaalsbog? samt om præsten har lov til at lade skudsmaalet beroe hos sig, indtil eierens afreise, og endelig
7. om hvo der skal anskaffe communionsbogen, og hos hvem den skal beroe.

I denne anledning skulle cancelliet tjenstligt tilmelde deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre bekjendtgjørelse:

Ad. 1, med hensyn til de børn, der, efterat være hjemmedøbte, siden føres til kirken, for at daaben der paa anordnet maade kan stadfæstes, ere det de, der ved denne stadfæstelsesact, i overensstemmelse med kirkeritualet, fungere som faddere, der bliver at navngive i den for faddere indrettede rubrik i ministerialbogen. Da det ikke er foreskrevet, at der ved hjemmedaab skulle bruges egentlige faddere, hvorimod det er overladt til præsten, hvorvidt han, naar et barn opgives at være hjemmedøbt af en uordineret person, anseer det fornødent til forvisning om dette opgivende, at fremkalde dem, der som vidner have været til stede /: see forordningen af 30te maj 1828 § 7 :/ saa kunne ikke de ved sædvanlig hjemmedaab tilstædeværende være at anføre i den forommeldte rubrik, og det bliver heller ikke ubetinget nødvendigt, at der andetsteds om dem gjøres bemærkning. Dog findes det rettest, at der i den for daabens datum indrettede rubrik for schemata over fødte, bemærkes hvem der har forrettet hjemmedaaben, og hvilke beviser der, hvis præsten har fundet anledning til at fordre

saadanne, ere førte for daaben. I de enkelte tilfælde, hvor efter dertil erholdt allernaadigst bevilling, daabens stadfæstelse i kirken bortfalder, og i hvilke hjemmedaaben er forrettet med samme væsentlige højtideligheder som kirkedaaben, bør de derved brugte faddere anmærkes i den for faddere festemte rubrik.

Ad. 2. man kan ikke andet end bifalde deres højærværdigheds yttring at forældrenes navne altid bør anføres, om end personen fremholdes til confirmationen af andre, som til den tid træde i forældrenes sted. Iøvrigt kan i saadanne tilfælde forældrenes navne, efter forgodtbefindende, enten anføres i den rubrik, hvori huusbonden eller plejeforældre nævnes, eller og i den rubrik, som er bestemt til at indeholde barnets navn.

Ad. 3. Det hører upaatvivlelig i det omspurgte tilfælde til den forklaring, der i den dertil bestemte rubrik bør gjøres om brudens personlige stilling, at det anføres efter hvem hun er enke.

Ad. 4. Det kan ansees tilstrækkeligt, at de omspurgte oplysninger meddeles præsten, hvilket bestyrkes ved forordningen af 24 juli 1822, 30 april 1824 §§ 5 og 14 og 30 maj 1828 § 3. Kirkesangeren bør siden, til fuldstændiggørelse af sin protokol, i samme indføre, hvad der i foranførte henseende er tilføjet den som holdes af præsten, hvilken embedsmand det efter rescript af 1ste december 1812 paaligger at have tilsyn med førstnævnte protocol, hvis hovedhensigt er af afhjælpe den ulempe der ellers ville flyde af en kirkebogs tilfældige tilintetgørelse.

Ad. 5. naar i overensstemmelse med cancelliets circularskrivelse af 27 august 1833, oplysning om vaccinationen indføres i kirkebogen, er det efter placaten af 19 marts 1811 § 6 ikke nødvendigt, at der tillige derom holdes særdeles protocol.

Ad. 6, 1. Skjønt lovens 3-19-8, hvoraf forordningen af 24 juli 1822 indeholder en indskjærpelse og nærmere bestemmelse, fornemmelig har hensyn til almuen, hvilket saavel artiklens indhold, som stedet hvor den findes giver tilkende, saa har dog forordningen foreskrevet anmeldelsen som en almindelig pligt, hvilket og for god ordens skyld og med hensyn til de vanskeligheder, som det ville have at overholde lovbudet, naar det var forenet med frie indskrænkning, maatte være nødvendigt.

Ad. 6, 2. Alle til tyendeclassen hørende personer bør for fremtiden istedet for de løse skudsmaal, som forhen fandt sted, forsyne sig med skudsmaalsbøger, dog med den undtagelse, som indeholdes i forordningen af 5 september 1832 § 4.

Ad. 6,3. Eieren maa have ret til at forlange sit skudsmaal tilbage efter forevisningen, vil han indtil videre lade det beroe hos sognepræsten, maa dette ansees som en privat overenskomst.

Ad. 7. Communionbogen bør anskaffes af den kirkebetjent, som har at føre samme, og af ham opbevares.

Hvilket herved tjenstligt communiceres deres højærværdighed til behagelig efterretning.

Ribe Bispegård den 4de maj 1835. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Foranstaaende besvarelse paa de af mig fremsatte spørgsmaal angaaende ministerialbogens førelse, communiceres herved i ligelydende gjenpart dhr. sognepræster til behagelig efterretning og efterfølgelse.

Balle den 9 maj 1835. Laurberg.

Ifølge kongelig forordning af 1 maj 1835 ere de i forordningen 3 april 1810 § 13 givne bestemmelser, der paabyder qvarantainemæssig behandling af koppesygdommen fra nu af ophævede. Derimod forventes, at børn endog i tidligst alder bliver vaccinerede, uden at oppebie det tidspunkt, hvori det bliver en borgerlig tvangspligt. Ligeledes forventes, at vaccinationerne gjentages, om lægen finder det tilraadeligt. Og huusfaderlig pligt vil det være, at afværge alt overflødigt samvere mellem de smittede og andre, samp iøvrigt iagttage enhver

forsigtighedsregel mod smitten. Det forventes af lægen og præsten, at de befordre vaccinnens benyttelse og den forsigtigste fremgangsmaade under koppesygdomme i huusene, hvor koppesygdommen ytrer sig.

Gjenpart.

Det kongelige danske cancellie har i circulareskrivelse af 30te f.m. tilskrevet mig saaledes. Da cancelliet har bragt i erfaring, at paa adskillige steder præsten ved daaben blot tiltaler barnet med dets fornavn, uanset bestemmelserne i forordningen af 30 maj 1828 § 18, i hvis følge barnet ved selve daabshandlingen skal benævnes, ei blot alene med fornavn, men og med det familie eller stamnavn, som det i fremtiden bør bære, samt at bestemmelserne i dette collegie circulareskrivelse af 4 oktober 1828 ei allevegne overholdes hvorefter præsten forsaavidt ikke allerede et fast familienavn er indført i barnets familie, forud bør indhente faderens bestemmelse for hvad stam eller familienavn, der ved daaben skal tillægges barnet og at ligeledes med hensyn til uægte børn, moderen har at bestemme deres navn, dog under iagttagelse af hvad circulairet desangaaende har bestemt. Saa skulle man tjenstligt anmode dhr om behagelig at ville indskjærpe præsterne i det dem underliggende stift, at de nøiagtig holde sig foranførte bestemmelser efterrettelige.

Hvilket jeg ikke undlader at underrette deres højærværdighed om, med tjenstlig anmodning, at de behageligen vil indskjærpe præsterne i deres provstie dette circulares indhold til iagttagelse. Ribe Bispegaard den 6te juli 1835. Tage Müller.
Højærværdige hr. provst Laurberg.

Forestaaende communiceres herved. Balle den 14 juli 1835. J. Laurberg.

Gjenpart.

Udskrift af synsforretningen over Nørup kirke den 13 juli 1835.

Med hensyn til de ved sidste og forrige aars syn anførte mangler bemærkes, at messeklæderne ere anskaffede og laagerne ved alteret forsynede med hasper. Derimod vare de 2de nederste stole i kirken endnu ikke istandsatte. Alterbogen trænger til reparation paa bindet. Kirken har modtaget reparation med udspækning og hvidtning baade ud og indvendig, samt fandtes i god stand.

Udskriftens rigtighed bekræftes. Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

Gjenpart.

Udskrift af synsforretningen over Randbøl kirke den 13 juli 1835. De sidste aars udsatte mangler, af hvilke nogle endog vare bemærket i aaret 1833 fandtes nu afhjulpen, paa 2de nær, nemlig at døbefondet findes endnu i samme maadelige forfatning som ifjor, og et par stole ere løse, hvilke dog ufortøvede bleve fæstede. Knæfaldet om alteret var forsynet med læder og udstoppet saaledes, at det fandtes nogenlunde antageligt. Til næste sommer bliver 2de vinduer at anskaffe, nemlig i vestre og østre ende af kirken. Alterbogen trænger til reparation paa bindet. Kirken har modtaget den aarlige reparation og fandtes baade ind- og udvendig i god stand.

Udskriftens rigtighed bekræftes. Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

Ifølge rentekammerskrivelse af 1 august 1835, communiceret gjennem biskoppen den 6 august og provsten den 21 august, skulle præsterne, forsaavidt i deres sogn maatte opholde sig grever og baroner, der ere lehnsbesiddere, paa de fortegnelser, som af dem maanedlig gives over rangspersoner, gjøre forklaring om, hvorvidt nogen af disse lehnsbesiddere, og da hvilke, ere uconfirmerede.

Gjenpart Circulaire.

Da det tilfælde er indtruffet, at et hospitalslem har giftet sig uden at stiftet derom er bleven underrettet, skulle vi tjenstlige bede deres højærværdighed at anmode dhrr præster i deres provstie om, at de i de til hospitalsforstanderne udstædende attester angaaende lemmer af et hospital udtryggeligen indføre ei alene at den paagjeldende er i live og er trængende og værdig til understøttelse, men tillige at den ikke har forandret sin stilling ved at indgaae ægteskab, da pensionen, hvis attesten ei saaledes indrettes, ikke vil blive udbetalt.

Ribe den 3 august 1835. Sponneck. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Dette circulaire meddeles herved dhrr præster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvangs herred til efterretning og iagttagelse.

Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

Gjenpart Circulaire.

Et specielt tilfælde har foranlediget mig til at udbede mig det kongelige danske cancellies resolution paa:

1. om det, naar det saavel det af sognepræsten, som det af kirkesangeren førte exemplar af ministerialbogen stemmer overens i at angive en persons fødselsdag, kan tillades at modbevis føres mod dette vidnesbyrd, hvis vedkommende dog erklære dette overensstemmende vidnesbyrd feilende.
2. hvis modbevis i ovenstaaende tilfælde tillades ført, eller kirkebogen er uefterrettelig, om tingsvidne angaaende alderen da bør føres, eller om en under eeds tilbud afgiven attest af 2de mænd, hvis troværdighed sognepræsten erkjender, er tilstrækkelig.

Cancelliet har resolveret.

Ad 1. at modbevis maa føres, da kirkebogen vel, hvad daabshandlingen saavelsom daabsdagen angaar, har sides publica, men hvad fødselsdagen angaaer, alene er grundet paa vedkommendes opgivelse, der vel har formodning for sig at være rigtig, men hvor dog en irring let kan have indsneget sig.

Ad 2. at modbeviset ordentligvis bør føres ved tingsvidner, der bliver at optage paa dens bekostning, der vil modbevise den i kirkebogen opgivne fødselsdag. Om den hjemmel der saaledes haves til at antage an anden fødselsdag end den der oprindeligen er indført i kirkebogen, bør det fornødne bemærkes ved siden af tilførselen om personens daab, og, naar attest af kirkebogen udstedes, bør den indeholde baade den oprindelige angivelse og den senere berigtigelse. Hvis spørgsmaalet om en persons rigtige alder blot opstaar med hensyn til et barns antagelse til confirmation overlades det til biskopperne om de ville antage en af troværdige mænd under eeds tilbud afgiven erklæring i henseende til alderen.

I ethvert tilfælde, hvor enten samme findes i kirkebogen eller uoverensstemmelser mellem sognepræstens og kirkesangerens exemplar af samme, bør saaledes indberettes til cancelliet til nærmere resolution.

Herom har jeg ei villet undlade at underrette deres højærværdighed til egen behagelig efterretning og videre bekendtgørelse hos præsterne i deres provstie.

Ribe Bispegaard den 4 august 1835. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

Dette circulaire meddeles herved dhrr præster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvangs herred til fornøden efterretning og iagttagelse.

Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

Circulaire.

Det kongelige danske cancellie har tilmeldt mig, at det for collegiet er forebragt, at ogsaa her i stiftet skulle være præster som enten i almindelighed lagde Pontoppidans forklaring til grund for confirmationsundervisningen, istedetfor den authoriserede lærebog, eller dog i særdeleshed gjorde det for de børn, hvis forældre nærrede saadant ønske, ja at det endog skulle være let for sidstnævnte forældre, naar de boede i sogne, hvor Balles lærebog brugtes i skoler og ved confirmationsundervisning, at faa deres børn confirmerede af nogle andre præster, som gjerne brugte den Pontoppidanske.

Endskjønt jeg aldeles ingen grund har til at antage sandheden af hvad der saaledes skal være collegiet opgivet, maa jeg dog herved tjenstligst anmode deres højærværdighed om desangaaende at anstille den fornødne undersøgelse i det dem anbetroede provstie, og at tilmelde mig resultatet af samme.

Ribe Bispegaard den 8. august 1845. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Laurberg.

I anledning af omstaaende, som herved meddeles dhr præster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvangs herred, anmodes om, at enhver for sit vedkommende ville snarest muligt ved særskildt skrivelse underrette mig angaaende: om, og da hvorvidt nogen af dem havde handlet saaledes som er cancelliet forebragt. Skulde i særdeleshed nogen af dhr herredsbrødre vide med vished, at nogen præst afbenytter, i omhandlede øjemed, Pontoppidans forklaring istedetfor Balles lærebog eller at forældre har, paa grund af at deres rette sognepræst ikke har villet confirmere deres børn efter Pontoppidans forklaring, sendt børnene til et andet sogn, og da hvilket, hvor de ere blevne confirmerede, da bedes saadant opgivet.

Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

med provstens circulaire af 21 august 1835 er tilkjendegivet bl.a., at et exemplar kan tildeles ethvert pastorat af det nye testamente, hvilket maa afhentes i Balle den 31 august formiddag kl. 10. de ere anskaffede for det Braschiske legat. De bliver af præsterne at uddele til værdige personer.

Directionen for det danske missionselskab ønsker, at bidrag maa tilstilles provsterne og derfra biskoppen, hvilket præsterne ere anmodede om at bekendtgjøre, ligesom og betalingen for det danske missionsblad, om denne maade vælges, bedes tilstillet provsterne, ifølge biskoppens skrivelse 19 august 1835, meddelt af provsten 21 august.

Gjenpart Circulaire.

Jeg giver mig den ære, vedlagt at tilstille deres højærværdighed et exemplar af det schema som ved sidste landemode vedtoges at skulle bruges ved de aarlige indberetninger om de her i stiftet confirmerede unge mennesker, hvorfor jeg maa bede deres højærværdighed, at tilstille præsterne i det dem overdragne provstie dette schema til fornøden efterretning, og for fremtiden at tilbagesende de lister, som ei ere indrettede efter dette schema, til behørig forandring. Ribe Bispegård den 19 august 1835. Tage Müller.

Dette circulaire med schema communiceres herved dhr præster i Tørrild herred og den østlige del af Nørvangs herred til fornøden efterretning og iagttagelse.

Balle den 21 august 1835. J. Laurberg.

Indberetning om confirmerede i NN pastorat aar 1835.

Confirmationsdagens datum: Naar confirmationen er faldet paa en anden tid end den lovbefaede, anføres alligevel datum af confirmationsdagen, ogsaa bevillingens.

Confirmandernes navne:

Confirmandernes fødselsdag (eller daabsdag) og fødesogn: Er confirmanden født udenfor pastoratet anføres det sogns navn af hvis kirkebog den fornødne attest er meddelt.

Hvis nogen er confirmerede under lovbefalet alder - dispensationens datum.

Dom over confirmandens kundskab og opførsel.

Hvis nogen er confirmeret uden lovbefalet kundskab - bevillingens datum.

Anmærkninger: Naar nogen af fremmed pastorat er confirmeret, skal i anmærkning anføres, at resolution af 25 juni 1842 er iagttaget. (Biskop 29/11 55)

Gjenpart.

Extract af det passerede ved amtsfattigdirectionsmødet paa Vejle amtscomptoir den 27 april 1835.

Fra justitsraad Worsaae var indkommen en indstilling, med bilage angaaende opkrævning af bidragene til amtets fattigcasse i henseende til det kongelige danske cancellies skrivelse af 23 august 1834. I denne anledning vedtog directionen, at for aarene 1834 og 1835 erhverve vedkommende vedkommende provster fra de i deres provstie værende præster de i den citerede cancellies skrivelse ommeldte oplysninger og medbringer samme til et directionsmøde, som nærmere vil blive berammet, til afholdelse de første dage i oktober maaned, hvor da de personer ville blive satte til bidrag, som ikke maatte have tegnet sig til noget passende contingent. For fremtiden derimod ville disse oplysninger blive medbragte af de respective præster til hvert foraarsmøde. Naar listerne ere gjennemgaaede af directionen tilstilles de amtstuen, der i overensstemmelse med cancelliets skrivelse besørger opkrævningen. Med hensyn til en fra provst Plesner modtagen skrivelse vedtog directionen, at alle fattigligninger og regnskaber, efter foregaaende bekjendtgjørelse, bør henlægges til eftersyn til for de contribuerende paa et passende sted i 8 dage og berørte ligninger og regnskaber derom forsynes med behørig attest. Extractens rigtighed bevidnes. Vejle amtskontor den 1 maj 1835. Hoppe.

Omstaaende meddeles herved dhrr præster i Tørrild herred og den østlige del af Nørvangs herred til efterretning og iagttagelse. De fordrede oplysninger angaaende bidrag til amtsfattigcassen for 1834 og 1835 maae behageligen meddeles mig i det allerseeneste inden udgangen af indeværende september maaned. For 1836, og fremdeles aarlig, meddeles mig oplysningerne inden udgangen af februar maaned.

Oplysningerne afgives i schematisk form saaledes som modstaaende side udviser. Saafremt nogen har erlagt sit bidrag pro 1834, da maae tilføies i anmærkningsrubrikken, naar og til hvem beløbet er indbetalt.

Fortegnelsen afgives sognevis og maae indeholde navnet paa enhver, der bør bidrage. Balle Præstegård den 10 september 1836. J. Laurberg.

Forevist i october 1835. J. Laurberg.

Fortegnelse til bidrag til amtsfattiggassen ifølge cancelliets circulaire af 23 august 1834 af personer uden for bondestanden i N. sogn.

Bopæl eller opholdssted.

De bidragendes navne.

Bidraget pro 1834
Sølv Rbd. Mk. Skl.

Sedl og £. Rbd. Mk. Skl.

Bidraget pro 1835
Sølv Rbd. Mk. Skl.

Sedl og £. Rbd. Mk. Skl.

Anmærkning.

Det ansattes rigtighed bevidner. N. præstegaard d. xxxx 18xx. NN sognepræst.

Udskrift af synsforretningen over Nørup Præstegård den 13 juli 1835.

Denne Præstegård, som ved sidste syn ingen mangler havde, befandtes atter i god stand og havde modtaget den aarlige reparation. Det søndre huuses søndre side havde modtaget 9 fag nyt tække af tag og lyng. Haven og brønden befandtes i god stand. Rækværket om sidste var forbedret.

Udskriftens rigtighed bekræftes. Balle den 28 august 1835. J. Laurberg.

Ifølge cancellieskrivelse af 12 september skal anføres paa synsforretningen, om nogen forandring med hensyn til bygningernes omfang eller formindskelse af fag har fundet sted, eller ikke, og hvori den da bestaaer. (Meddelt med biskoppens skrivelse af 17 september 1835 og fra provsten under 23 november 1835).

Ifølge cancelliecirculaire af 17 oktober 1835 maa ingen forandring finde sted ved de af hans majestæt ved rescript af 11 december 1812 befalede schemata til ministerialbøgernes førelse, og efter bispens skrivelse af 21. oktober 1835, maa man nøie holde sig cancellieskrivelsen af 27 august efterrettelig.

Ifølge biskoppens skrivelse af 3 december 1835 skal, frempliet af de ved sidste landemode vedtagne bestemmelser for en frivillig understøttelsesforening for skolelærerenker i Ribe stift strax forevist de faste skolelærere i pastoratet. Anmeldelse efter § 2 fra de skolelærere, der agter at være interessenter i foreningen maa indsendes til provsten inden medio januar 1836.

Ifølge biskoppens skrivelse af 12 december 1835 skulle ingen indberetninger om ægteviede, fødte og døde gjøres, førend nye schemata kommer.

Stamme til capitelstaxten for aaret 1835 for Nørup og Randbøl sogne for de der stedfundne priser.

Maaned   Rug 1 td. byg 1 td. havre 1 td. boghvede 1 td. tør flesk 1 lpd. smør 1 lpd.
honning 1 potte. (Rbd. Skl.)

September 5-32, 3-20, 2-16, 3-20, 0-88, 2-13, 0-20

Oktober 5-32, 3-20, 2-16, 3-20, 0-88, 2-13, 0-20

November 4-76, 3-72, 2-16, 3-20, 0-88, 2-13, 0-20

December 4-76, 3-72, 2-16, 3-20, 0-88, 2-13, 0-20

Middeltallet 5-6, 3-46, 2-16, 3-20, 0-88, 2-13, 0-20

1836

Med circulairet af 15de januar kom hertil den 21 følgende sager.

Gjenpart Circulaire.

Under 12 december f.a. har jeg foreløbigen underrettet deres højærværdighed om, at det kongelige danske cancellie ved circulairenskrivelse af 8 f.m. havde tilkjendegiver biskoppen, at de efterretninger om ægteviiede, fødte og døde, som hidtil af geisteligheden ved hvert aars udgang havde været indgivne i overensstemmelse med cancelliecirculaire af 9 oktober 1827 herefter skulle affattes i forandret form. Da jeg nu fra collegiet har modtaget de schemata, efter hvilke disse indberetninger for fremtiden skulle skee, saa tilsendes dem herved tjenstligt et behørigt antal exemplarer, for at enhver sognepræst i det dem allernaadigst anbetroede provsti kan modtage et exemplar til efterretning og opbevaring.

Lige tjenstligst tilmeldes dhrr til behagelig efterretning og videre bekjendtgørelse, saavidt præsterne vedkommer, at collegiet har i fornævnte circulairenskrivelse fastsat følgende bestemmelser til nøiagtig iagttagelse:

1. enhver sognepræst saavel paa landet som i kjøbstæderne bør i de første dage efter aarets udløb og i det seneste inden januar maanedes udgang indsende til vedkommende provst de schematiske forklaringer, der kunne affattes paa et ark.
2. provsterne skulle derefter samle disse pastoratvis afgivne forklaringer i tabeller for hvert herred især, indberettede efter ovenmeldte schema saaledes at ethvert landpastorat for sig med de samme vedkommende rækker af tal opføres paa herredstabellen, hvorefter tallene for hele herredet opsummeres, - og at hver kjøbstad, hvor en saadan hører under herredet, derefter særskilt opføres, hvorved dog bemærkes, at tabellen litra C ikke lade sig i herredstabellen fremstille pastoratvis, men maa under et vise det sammenlagte beløb i hver rubrik for hele herredet, dog i en særskilt tabel for landdistriktet og for hver kjøbstad.
3. I de enkelte tilfælde, hvor eet herred hører under forskjellige provstier, forfatter hver provst for sig tabellerne over den under ham hørende deel af herredet.
4. dersom ved herredstabellernes forfattelse, skulle opdages nogen feil, der havde indsneget sig i pastoratabellerne, maa disse fra provsterne tilbagesendes de vedkommende sognepræster til snarest muligt berigtigelse, saa at herredstabelleerne kunne, om muligt, være indsendt til biskoppen inden hvert aars februar maanedes udgang. Med disse herredstabeller, hvilke forresten kunne for hvert herred og for hver kjøbstad især affattes fortløbende for det hele provstie paa et par sammenheftet papir, maa tillige de originale pastoratstabeller medfølge som bilag.
5. Da man formoder, at det i ministerialbogen ikke altid findes aftegnet, hvorofte den enkemand eller enke, som indtræder i nyt ægteskab, tidligere har været gift, saa forlanges det ikke paa tabellen litra A angivet for aaret 1835, hvorimod det for den følgende tid, forsaavidt det hidtil ikke maatte være sket, stedse bliver at tilføje i ministerialbogen, dog alene efter vedkommendes opgivende, uden at autentiske beviser eller forløfter derfor forlanges. Ligesom det er en selvfølge, at deres højærværdighed nøie paaser at intet under deres provsti hørende pastorat forbigaas paa herredstabelleerne, saa er jeg ogsaa forvissat om, at De med omhyggelighed vil vaage over, at det øvrige befalede nøie iagttages forat ikke ulejligheden for

os alle skal forøges, og jeg forhindres fra at faae stiftstabelen affattet og cancelliet tilstillet i den befalede tid, som er inden udgangen af hvert aars marti maaned.

Ribe Bispegaard den 2 januar 1836. Tage Müller.

Højærværdige hr provst Laurberg.

Forestaaende i rigtig gjenpart meddeles herved dhrr præster i Tørrild herred og den østlige deel af Nørvang herred til behagelig efterretning og iagttagelse, forsaavidt dem vedkommer. Til hvert sognekald lader jeg vedfølge eet exemplar af det omhandlede schema.

Balle den 15 januar 1838. J. Laurberg.

Gjenpart Circulaire.

Det kongelige danske cancellie har under 1ste d.m. tilskrevet mig følgende:

Da det ved allerhøieste rescript af 6te februar 1789 § 3 er bestemt, at den præsteenke, som har erholdt bevilling til naadensaarets udsættelse indtil eftermandens kaldsbrevs datum imidlertid skal besørge embedet tilbørlig forsynet ved en af herredspræsterne, som hun dertil kan formaae, imod en betaling af 2 rbd. ugentligt, uden at der her er skeet forandring ved det allerhøieste rescript af 14 februar 1812, og det deels undertiden møder, at enken har vanskelighed ved at formaae præsterne i nærheden til at paatage sig dette hverv, deels disse, om de endog er villige dertil, ikke sjældnen har megen betænkelighed derved, naar det ei er dem paalagt, fordi gudstjenesten om søndagen maae lide afbræk, hvor de præster, der ville paatage sig det omtalte hverv, haver flere end een kirke, har deres højærværdighed i behagelig forestilling af 14de f.m. forespurgt om biskopperne i dette tilfælde maae i analogi med hvad bemeldte rescript af 14de februar 1812 fastsætter, hvis enken ønsker det, udnævne een eller to af herredets præster til at besørge det vaccante embedes forretninger, samt bestemme hvad enken derfor har at betale, efter at have indhentet vedkommende provstes forslag. Foranlediget heraf skulde man tjenstligt tilmelde deres højærværdighed til behagelig efterretning, at det af dem foreslaaede biefaldes, naar enken ikke kan formaae nogen af herredets præster dertil.

Hvilket tjenstligt communiceres deres højhed til behagelig efterretning og videre bekendtgjørelse. Ribe Bispegård den 17 december 1835. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst LAurberg.

Forestaaende communiceres herved dhrr præster til fornøden efterretning.

Balle den 15 januar 1836. J. Laurberg.

Gjenpart circulaire.

Det kongelige danske cancellie har under 12te d.m. tilskrevet mig følgende:

Da cancelliet af forskjellige hertil indkomne ansøgninger og de i anledning af samme indhentede oplysninger er blevet overbevist om, at især i nogle af rigets stifter, afholdes talrige saakaldte gudelige forsamlinger, tildeels foranlediget ved een eller anden tilreisende, og sigtende til at samle det størst mulige antal underskrifter paa begieringer om forandring i henseende til de bøger, der ere authoriserede ved religionsundervisningen, og i den bestaaende kirkelige orden, saa skulde cancelliet herved tjenstligt have deres højærværdighed anmodet om behageligen at ville indskærpe dhrr geistlige i det dem anbetroede stift nøie at overholde de i forordning af 13 januar 1741 om gudelige forsamlinger allernaadigst givne forskrifter, i hvis følge slige forsamlinger ikke maa være talrige og heller ikke afholdes af omflakkende personer eller uden vedkommende geistliges nærværelse eller forevidende. I særdeleshed bør det paasees, at ikke nogen reiser omkring, under foregivende i at ville styrke og opvække andre, samt anstille andagtsøvelser eller samlinger, hvori gjenstande, religionen og kirkevæsenet vedkommende, bliver forhandlede. Hvormed samtlige amtmænd, ved

circulair skrivelse af dags dato, ligeledes herfra ere anmodede om at tilholde vedkommende justitsembedsmænd, nøie at have tilsyn.

Hvilket deres højærværdighed behageligen ville bekjendtgjøre vedkommende til fornøden efterretning og iagttagelse. Ribe Bispegård den 17 december 1835. Tage Müller.
Højærværdige hr. provst Laurberg.

Forestaaende communiceres herved dhrr præster til fornøden efterretning og iagttagelse.
Balle den 15 januar 1836. J. Laurberg.

Gjenpart.

Det sees af collegialtidenden for dette aar no. 19, at cancelliet billiger de anordnede ministerialbøgers deeling saaledes, at der haves een protocol med schemata over fødte af begge kjøen, en over confirmerede og copulerede, en over døde af begge kjøen, en over af og tilgang, og een over jævnførelsesregisteret. Collegiet formoder ikke, at kirkeejerne vil have noget imod den større bekostning, som de flere bind ville medføre, da det siden volder besparelse. Cancelliet har tillige yttret, at det finder det nødvendigt, at jævnførelsesregisteret indrettes alfabatisk med fortløbende med fortløbende nummere for hvert bogstav for sig, og at det behandles som en fortløbende afdeeling, der ikke afbrydes, om end ministerialbøgernes øvrige afdelinger faae nye protokoller, samt at man finder det rigtigst, at jævnførelsesregisteret altid indbindes for sig selv, og faaer en saadan størrelse, at det kan bruges tro til en mængde ministerialbøger. Da jeg anseer det ikke urigtigt, at alle de herrer embedsbrødre i stiftet kjende ovenanførte cancelliets yttringer, anmoder jeg tjenstligt deres højærværdighed, behageligen desangaaende at underrette samtlige præster i det dem anbettede provsti.

Ribe Bispegård den 30 december 1835. Tage Müller.

Forestaaende meddeles herved dhrr præster til fornøden efterretning.
Balle den 15 januar 1836. J. Laurberg.

Gjenpart over synsforretningen over Nørup Præstegård den 26 juli 1836.

Denne Præstegård, som ved sidste syn fandtes i god stand, var ogsaa nu uden mangler og vel vedligeholdt i alle henseender. Paa den søndre længde var oplagt tag af rughalm over 16 fag. Haven fandtes i pyntelig orden.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Jelling Præstegård den 11 august 1836. Zahle.

Gjenpart over synsforretningen over Nørup kirke den 26 juli 1836.

Den ved sidste syn bemærkede ubetydelige mangel ved de 2 nederste stole var afhjulpen. Man var ifærd med at foretage udspækning og hvidtning. Naar porten paa den vestre side af ringmuren bliver repareret eller erstattet med en ny, findes intet at udsætte ved denne provstiets skjønneste og vel vedligeholdte kirke.

Gjenpartens rigtighed bekræftes. Jelling præstegård den 11 august 1836. Zahle.

I skrivelse af 4 september 1836 har biskop Tage Müller opfordret præsterne til at anmode deres menigheder om bidrag til bibelselskaberne og indsende de indkomne bidrag til provsten.

Ved skrivelse fra hr. provst Zahle af 27 september 1836, anmeldes, at til Nørup og Randbøl sogne er bestemt 14 eksemplarer af bogen "Underretning om den danske kirkes reformation", samt at disse bøger skulle uddeles til skolerne og paategnes at de ere disse tilhørende, som skjænkede ved reformationsfesten 1836.

Gjenpart circulaire.

Paa min forespørgsel om præsterne ere berettigede til at tilstede at enkelte medlemmer communicere for sig selv paa kirke, da ingen offentlig gudstjeneste holdes og adgang til communionen ei tilstedes enkelte medlemmer af menigheden, har det kongelige danske cancellie under 1ste d.m. tilkjendegivet mig, at præsterne ere uberettigede til at tilstede slig særskildt communion for enkelte medlemmer uden paa de dage paa hvilken gudstjenesten falder.

Hvilket tjenstligt meddeles deres højærværdighed til videre behagelig bekjendtgjørelse. Ribe Bispegård den 6 oktober 1836. Tage Müller.

Ifølge cancellieskrivelse af 1ste oktober, communiceret af biskoppen under 6te tillades det at uskriverne børn af skolen selv i marts og september maaneder for at de næste confirmationsdag kunne confirmeres.

Cancelliet har under 29de f.m. paalagt biskoppen at indskjærpe præsterne at afholde sig fra at antage nogen til confirmation, der ikke ved skoleundervisning og forberedelse til confirmation have lært den autoriserede lærebog. Communiceret af biskoppen den 5 november.

Gjenpart.

Bindeballe den 7de november 1836.

Efter den af deres velærværdighed givne paalæg, ved at sørge for at ingen legestuer maatte være om løverdag aftener, og da jeg for en tid siden havde hørt at Erik Hansen i Vandel havde bestemt et saadant, tilkjendegav jeg ham nogle dage i forveien, at præsten havde paalagt mig at sørge for at saadant ikke mere fandt sted, hvilket skeete i 2de vidners nærværelse, men uagtet, blev han ved sin bestemmelse, og udførte samme sidste løverdags nat, ved svir og dans. Da jeg nu ikke antager at saadanne advarsler ville nytte noget for at aflægge deres svir og leeg om løverdagsaftener, saa haaber jeg, saasom jeg antager, at det var deres velærværdigheds fulde mening, at saadant skulle afskaffes, at de da vilde sørge derfor paa anden maade. Ærbødigst Peder Jensen.

Høivelbaarne hr. stiftamtmand v. Hoppe.

I anledning af indlagde skrivelse fra sognefoged Peder Jensen i Bindeballe, Randbøl sogn, tillader jeg mig at sende deres høivelbaarenhed følgende erklæring: Jeg har i mange aar baade offentligt og privat advaret mine sognefolk i begge sogne imod den uskik og anstødelige fremfærd, at holde legestuer, svir og drikkelag natten imellem løverdag og søndag, men det har ikke virket tilstrækkelig. Derved forfandtes unge og gamle tilbringe natten i uordentlig levnet, den paafølgende søndag soves rusen ud og gudstjenesten forsømmes. Jeg havde nu anmodet sognefogden Peder Jensen om at bidrage sit til at denne uskik blev hævet, men jeg seer af hans skrivelse, at Erik Hansen af Vandel har vist ham trodsig modstand, og ikke agtet paa hans advarsel, det var derfor ønskeligt, at denne sag nærmere blev undersøgt, og den skyldige vedbørligen afstraffet. Her er det ogsaa mit ønske, at en skrivelse fra vedkommende politimester maatte udfærdiges og tilstilles sognefogderne til bekjendtgjørelse ved kirkestævne flere søndage i led, hvorved vedkommende skulde advares for den omtalte lovstridige fremfærd. Jeg haaber, at saadan foranstaltning ville fremme det tilsigtede øjemed. Underskrevet Nørup Præstegård den 10 november 1836. Sveistrup.

Velbaarne hr. justitsraad Hersleb.

I skrivelse af 3die november d.a. er jeg fra deres velbaarenhed anmodet om at foreslaae 3 mænd af Nørup sogn, hvoraf een kunne vælges som duelig og værdig til at forestaae sognefoged tjenesten i den afdøde Peder Madsens sted.

I denne anledning tillader jeg mig ærbødigst at foreslaae, at det vidtløftige Nørup sogn maatte forsynes med 2de sognefogder, da der forefalde saa mangfoldige forretninger ved

udpantninger i særdeleshed, da hverken kongelige skatter eller de øvrige commune afgifter betales prompte, men hos en stor mængde af beboerne maae inddrives ved udpantning. Der gives sogne af mindre omfang en dette, der have 2de sognefogder, til eksempel Skibet sogn. I saa fald, at der maatte beskikkes 2de fogder, hvilket jeg for mit vedkommende meget ønskede, da vil jeg foreslaae for det søndre lægd gaardmand Mads Pedersen i Store Lime, gaardmand Simon Thomsen i Limskov og gaardmand Christen Jørgensen i Smaakjær, og for det nordre lægd gaardmand og lægdsmand Hans Pedersen i Mørup, gaardmand Søren Nielsen Møller i Trollerup og gaardmand Peder Madsen i Sødover. Disse 6 mænd anses jeg at være saavel duelige som værdige til at kunne forestaae sognefoged tjenesten, især naar der beskikkes 2de.

Nørup præstegård den 10 november 1836. Sveistrup.

Stamme til kapitelstaxten for aar 1836 for Nørup og Randbøl sogne, efter de der stedfundne priser.

Maaned	Rug 1 td. byg 1 td. havre 1 td. boghvede 1 td. tør flesk 1 lpd. smør 1 lpd. honning 1 potte. (Rbd. Skl.)
September	4-0, 3-32, 1-80, 3-32, 1-48, 2-64, 0-20
Oktober	4-0, 3-32, 1-80, 3-32, 1-48, 2-64, 0-20
November	3-80, 3-32, 2-0, 3-32, 1-48, 3-32, 0-20
December	3-80, 3-32, 2-0, 3-32, 1-48, 3-32, 0-20
Middeltallet	3-88, 3-32, 1-88, 3-32, 1-48, 3-0, 0-20

Indberetning om samtlige døvstumme i Nørup og Randbøl pastorat er indgivet den 27de december 1836.

Vi undertegnede, som vare til sinds at søge om ophævelse af vor ægteskabelige forbindelse ere nu blevne enige om, at saadan ophævelse ikke skal finde sted men vi love derimod gjensidigen hinanden saaledes:

Jeg, Jens Henrichsen forpligter mig herved til at lade min husbond udbetale hele min løn til min kone hvor imod

Jeg, Mette Marie Nielsdatter lover og forpligter mig til at anvende den modtagne løn til at skaffe min mand anstændige klæder og linned til fornødenhed, og kunne vi ved fælleds bestræbelse sammenspare noget lidet, da vilde det være godt at opbevare saadant for de gamle dage. Dette blev bekræftet med underskrift.

Nørup Præstegård den 7 januar 1837. Jens Henrichsen. M. Marie Ndat. Indgaaet i min nærværelse. Sveistrup.

Gjenpart.

Det kongelige danske cancellie har under 17de denne maaned tilskrevet mig saaledes: At cancelliet tillader indtil videre, at gudstjenestens tid i Nørup og Randbøl kirker efter beboernes ønske forandres derhen, at førsttjenesten holdes i vinterhalvaaret fra oktober maanedes begyndelse til udgangen af marts klokken 10 i stedet for klokken 9, det skulle man i anledning af det fra sognepræsten for bemeldte menigheder, sveistrup, med deres højærværdigheds behagelige betænkning af 21de f.m. derom indkomne andragende til behagelig efterretning og videre bekendtgjørelse tjenstligt melde.

Hvilket tjenstligt communicers deres højærværdighed til behagelig efterretning og videre bekendtgjørelse, Ribe Bispegård den 21 januar 1837. Tage Müller.

Højærværdige hr. proust Zahle.

Forestaaende communiceres herved hr. pastor Sveistrup i ligelydende gjenpart til behagelig efterretning og fornøden bekjendtgjørelse.

Jelling præstegård den 26 januar 1837. Zahle.

Til velærværdige hr. pastor Sveistrup.

Circulaire.

Med hensyn paa en fra mig indgiven indstilling til det kongelige danske cancellie angaaende de geistlige embedsforretningers besørgelse under en præsts langvarige sygdom, naar der dog ei er tilstrækkelig anledning til at paalægge ham at holde capellan eller at resignere, har cancelliet under 14de d.m. blandt andet tilkjendegivet mig at hvor omstændighederne aldeles ikke tilstæde at skaffe vedkommende menigheder gudstjeneste til alle sædvanlige tider, bør der dog sørges for at i alt fald ikke 2 søn søn eller helligdage hengaar efter hverandre uden prædiken.

Foranlediget heraf maae jeg tjenstligt anmelde d. h. om behageligen at ville naar en præst i det dem anbetroede provstie ved længere sygdom forhindres fra, selv at besørge sit embede med prædiken paa de almindelige søndage og helligdage, underrette mig om hvad foranstaltning han i denne henseende med sine nabopræster eller andre har truffet. Skulde han ikke selv paa denne maade kunne forskaffe sig den fornødne hjælp, da vil det paaligge mig at træffe saa hensigtssvarende foranstaltninger, som omstændighederne tillade, og udbeder jeg mig i dette tilfælde tilligemed d.g. indberetning ogsaa deres behagelige betænkning om, hvorledes hjælpen bedst lader sig forskaffe af flere embedsbrødre, hvem da ogsaa hvis de forlange det betaling vil blive at tilstaae efter rescript af 14 februar 1812.

I analogen hermed bør da ogsaa præster, der ønsker at reise bort i flere uger godtgjøre, at de have sørget for, at i al fald ikke to søn- eller helligdage efter hinanden hengaar uden at der ved den offentlige gudstjeneste bliver prædikedet, hvor locale omstændigheder gjøre det umuligt for dem, under deres fraværelse at skaffe menighederne hver søndag og helligdag den prædiken der altid, saavidt muligt bør holdes i kirkerne, og stedet for hvilken læring af kirkesangeren kun i nødsfald maa substitueres. Hvilket herved tjenstligt meddeles d. h. til behagelig efterretning og videre fornøden bekjendtgjørelse.

Ribe bispegård den 28 januar 1837. Tage Müller.

Capitelstaxt for Ribe stift i aaret 1836.

Amterne   Rug 1 td. byg 1 td. havre 1 td. boghvede 1 td. tør flesk 1 lpd. smør 1 lpd.

hønning 1 potte. (Rbd. Skl.) Sølv

Ribe   4-16, 2-55, 1-94, 2-53, 2-3, 2-81, 0-22

Vejle   3-66, 2-83, 1-93, 3-1, 2-17, 3-26, 0-24

Ringkøbing 4-32, 2-64, 2-10, 2-86, 2-7, 2-65, 0-15

Saaledes sat udi Ribe den februar 1837. Sponneck. Tage Müller.

Visitatstour i den vestlige deel af Nørvang Tørrild herreders provsti.

Løverdags den 22 april ved middagstid haaber jeg at komme fra Aastrup til Randbøl skole, hvor børnene fra dette, saavel som Frederikshåb og Almstok skoledistrikter møde til visitats kl. 1 eftermiddag. Derfra til Nørup Præstegård 4. s.e.p. den 23 april. Kirkevisitats i Nørup kirke for pastoratets confirmerede ungdom. Mandag den 24 s.m. formiddag kl. 7, skolevisitats i Nørup skole for børnene af Nørup, Mørup og Tørrild districter. Eftermiddag kl. 2 skolevisitats i Lime skole for børnene af Lime og Limskov districter. (Overnatter i Nørup Præstegård).

Fra Nørup til Gadbjerg osv.

Almindelige bemærkninger.

I henseende til kirkevisitatserne. Paa søn- og helligdage iagttages den sædvanlige orden med collect og messen før prædiken, saavel som psalmers afsyngen, og begynder gudstjenesten kl. 9, der prædikes over evangeliet og da visitatsen angaaer hele pastoratet, kan naturligvis ingen kirketjeneste blive i annexet. Paa de andre dage paa hvilke tjenesten begynder til samme klokkeslæt, synges efter at der er læst i chordøren, een eller to af præsten valgte psalmer, og prædikes over selvvalgt text. Naar prædiken er endt træder ungdommen ud paa kirkegulvet, medens en psalme afsynges. Ved ungdommen forstaaes de ugifte, saavel af annexet som af hovedsognet, forsaavidt disse enten der eller andetsteds ere confirmerede i de sidste 5 aar. Efterat have holdt en bøn, examinerer jeg selv ungdommen, hvorpaa præsten anmodes om at catechisere over et selvvalgt stykke af lærebogen. Til slutning holder jeg en liden tale og lyser velsignelsen, hvorpaa tjenesten ender med at en psalme afsynges og den sædvanlige bøn læses i chordøren.

I henseende til skolevisitatserne: Forældre og husbonden indskjærpes at lade deres børn og tyende, saavidt de ere skolepligtige, møde, da de ellers maae vente, at den i § 26 af skoleanordningen for landet d.d. 29 juli 1814 bestemte mulct anvendes, saafremt ingen gyldig grund taler for fritagelsen. Skolecommissionens medlemmer anmodes om at være tilstæde. Enhver skolelærer har, naar hans skole visiteres, at levere mig en nøiagtig fortegnelse over de skolepligtige børn i districtet, efter classeinddeeling og med angivelse af alderen. Samtlige børns skrivebøger fremlægges, og desuden leveres mig en prøveskrift på 1/4 ark af de børn, som ere i øverste classe over 12 aar gamle. Ethvert barn i denne classe bør desuden have paa tavle eller papir et af dem selv regnet stykke, hvoraf det kan sees hvorvidt de angiver at være kommen i regningen, da det derefter prøves, hvorvidt de ere anførte til at regne med forstand. Da ogsaa embedsbøgerne skulle eftersees, have kirkebyernes skolelærere at fremlægge de bøger, de, qva saadanne, bør føre i præstegården, for at jeg ved min ankomst dertil kan eftersee og paategne den tilligemed sognepræsternes. De journaler derimod, hvilke skolelæreren føre alene skolerne angaaende, blive ogsaa i skolerne at fremlægge. Ribe Bispegård den 29 marts 1837. Tage Müller.

Idet jeg tillader mig herved at bringe dem af de herrer brødre som ikke allerede have indsendt beretning om de sidstafvigte til avasimodogeniti confirmerede i behagelig erindring, at saadan beretning skal være indgivet hertil inden den 14 maj næstkommende, finder jeg mig foranlediget til at gjøre opmærksom paa at confirmationsacten bør indføres i enhver af de confirmeredes skudsmaalsbøger strax efterat vedkommende confirmand har nydt nadveren første gang efter confirmationen, hvad enten den confirmerede forlader menigheden eller forbliver i samme.

Jelling Præstegård den 13 april 1837. Zahle.

Cancelliet har ved flere leiligheder nægtet deels at seminarister der ei fra seminariet have vidnesbyrd om at kunne præstere kirkesang, maae ansættes som kirkesangere imod at lade sangen bestyre ved en anden, deels at det akn ansees tilstrækkeligt at andre mænd bevidne at vedkommende efter dimissionen fra seminariet have erhvervet sig fornøden duelighed til at forestaae kirkesang. Paa grund heraf kan jeg ei udstæde collats for nogen seminarist til at være kirkesanger eller skolelærer ved et embede, hvormed kirkesangertjenesten nødvendigen er forbundet naar han ei fra seminariet har vidnesbyrd om duelighed dertil, med mindre han ved seminarium underkaster sig ny prøve i sang og da erhverver sig det hidtil manglende vidnesbyrd om duelighed, Jeg er foranlediget til herom tjenstligt at meddele de herrer præster, af hvilke jeg udbeder mig den godhed at de ville gjøre dem i deres district som ere kaldsberettigede til skolelærerembeder herpaa opmærksomme. Tage Müller.

Ribe den 1 marts 1837.

Det kongelige danske cancellie har under 22de forrige maaned tilskrevet skoledirectionen for Nørvang og Tørrild herreder saaledes:

Deres høiærværdighed har i skrivelse af 21 februar sidstleden ved hertil at indsende regnskab for Nørvang og Tørrild herreders skolelærer hjælpecassee for aaret 1836, behageligen forespurgt, om de tør antage den ved cancelliets skrivelse af 10 april 1830 til Odense amts skoledirection givne bestemmelse, som regel ved beregningen af bidraget til skolelærer hjælpecassen af de skolelærere der have pension at udrede, eller have noget ringere end den fulde løn: at der nemlig ikke findes nogen nedsættelse sted i det aarlige bidrag til hjælpecassen uden for hver 5 tdr. bygs værdie, de have mindre i løn end 6 tdr. rug og 10 tdr. byg in natura samt 25 tdr. byg efter hvert foregaaende aars kapitelstaxt samt at bidraget nedsættes med en skjæppe for hver 5 tdr. byg, men ikke med brøkskjepper for et quantum byg under 5 tdr. I denne anledning skulde cancelliet tjenstligt tilmelde hr. stiftamtmand og deres højærværdighed til behagelig efterretning, at den ommeldte ved cancelliets skrivelse af 10 februar 1820 givne bestemmelse bør anvendes som regel ved ansættelsen af skolelærerens bidrag til skolelærer hjælpecassen.

Dette undlader jeg ikke herved tjenstligt at meddele de herrer præster i Nørvang og Tørrild herreder til egen behagelig efterretning og iagttagelse, ved den dem ifølge § 10 af fundatsen for skolelærer hjælpecassen paahvilende oppebærelse af de omhandlede afgifter, samt til fornøden bekjendtgjørelse for vedkommende skolelærere.

Jelling præstegård den 3 maj 1837. Zahle.

I circulaire fra biskoppen af 16 maj 1837 opfordres præsterne til at drage omsorg for at bidrag som maatte indsamles i menighederne til gjenopbyggelse af Agger kirke der ved voldsomme naturbegivenheder (Vesterhavet) saaledes var bleven undermineret, at den maatte nedbrydes. Ved kongelig rescript af 19 november 1835 har kongen tilstaaet 2000 rbd. af den kapital som indkom 1825 da vandfloden oversvømmede vestkysten. Endnu savnes 7 a 8000 og for at denne sum kan tilveiebringes saa er ingen udvei tilbage uden ved medchristnes frivillige tilskud. Bidragene indsendes inden den 24 juni.

Fra Randbøl indkom 2 ebd. 2 mk. 11 skl. Fra Nørup indkom 2 rbd. 4 mak. 11 skl., ialt 5 rbd. 1 mk. 6 skl. / laur. d. 5 rbd. 2 mk. 3 skl. r. s.

Den 14 juni 1837 blev det befalede syn over Nørup Præstegård foretaget. Bygningernes omfang fandtes her uden forandring siden sidste syn. Gaarden havde endnu ikke modtaget den aarlige reparation. Naar denne bliver udført, vil intet være at udsætte undtagen at ledet under 3 fag ved kostalden i den østre længde indtil gaarden trænger til at fornyes, hvilket vil kunne udføres for 4 rbd. sølv. Haugen fandtes i den sædvanlige gode orden. Zahle.

Indberetning om legater og donationer bliver saaledes:

Jermiinske legat; obligation af den 13 juni 1808. Confirmation er ei anført paa kopien til Nørup sogns fattige. Beløbet af stiftelsens midler er 1600 rbd r. s. som indestaae med 1ste prioritet i Nørup kirke, som eies af generalkrigscommissair Petersen til Engelsholm. Kapitalen oprindeligt 2000, men omskreven 1810 til 1600 bestyres af fattigcommissionen og renterne ere modtagne samt anvendte efter bestemmelse.

Lindeske legat; Testamentet udstedt den 19 juni 1778. Confirmation haves ei anført paa copien. 30 rbd. r. s. gives i renter aarligen. Den oprindelige capital er 4000 rbd. dansk cour., som indestaaer i Keldkjær gård og mølle. Denne capital er uopsigelig og renter svares med 3 procent til (fem) forskjellige sognes fattige. Sikkerhed er i 1ste prioritet, hartkorn 12 tdr. 1 skp. o fjk. 2 alb., skovskyld 1 tdr. 1 skp. 1 fjk. 0 alb., mølleskyld 3 tdr. 1 skp. 2 fjk. Bestyres

af fattigcommissionen. Randbøl sogn nyder ifølge samme testamente og tillige bestemmelse et rentebeløb af 10 rbd. sølv aarligen.

Aar 1837 den 18 juli mødte konen Anne Cathrine Andersdatter, gift med Peder Laursen i Dallover og klagede over at denne hendes mand, efterat han paa listig maade havde faaet hendes møisommeligt indsamlede formue (50 rbd. svd) og udgivet dem, uagtet han ved at forlove sig med hende havde indbildt hende at hans formueomstændigheder vare gode, endnu dertil truede hende med hug og slag. Hu tør derfor ikke leve hos ham, men ønsker skilsmisse. Dette bekræftede hun med hendes underskrift. Ane Cathrine Andersdatter. m.f.p.

1837 den 20de derefter (juli) mødte parret i forbindelse med tvende mænd Jens Mogensen af Lille Lime og Christian Steck af Store Lime Mark. Manden benægtede aldeles det som konen havde beskyldt ham for, nemlig at han havde egentlig urigtig sine formueomstændigheder, saa benægtede han og den beskyldning at han havde truet hende med hug og slag hvilket han forsikrede aldrig havde været tilfældet. Efterat denne ægtemandens forklaring var tilført blev ægtefolkene bortsendte med formaning at drage sammen og leve i christelig enighed og kiærlighed med hinanden.

Cancellieskrivelse af 9 maj 1837 til stiftamtmand Sponneck og biskop Tage Müller communiceret provsten den 3 juni, fra ham offerd: 20de juli.

Efterat cancelliet har modtaget allerunderdanigst betænkning over en til samme majestæt indgiven og af allerhøistsamme cancelliet tilstillet ansøgning angaaende forandring med bestemmelsen af kapiteltaxten m.m. har det under 29de forrige maaned behaget hans majestæt allernaadigst at bifalde:

1) at det paalægges saavel de verdslige som geistlige embedsmænd i det ved den allerhøieste resolution af 30 maj 1832 bestemte tidsrum, strax efter hver maanedes slutning, men for januar maaned betimeligen inden dens udgang, at indsende deres beretninger angaaende kornpriserne til vedkommende amtmænd og provster, hvilke da igien for hver maaned have betimeligen at tilstille stiftsøvrigheden samme, for at denne da strax kan giennemgaae og sammenholde beretningerne, og, om betydelige uoverensstemmelser findes, da indhente de fornødne udlysninger derom fra vedkommende.

2) at samtlige vedkommende indberetninger saa snart kapiteltaxten er sat, bekjendtgøres af stiftsøvrigheden for Sjællands stift i den Berlingske politiske og avertissementstidende og for hvert af de øvrige stifter i vedkommende stiftsavis, hvilket som have der ellers efter øvrighedens foranstaltning kundgøres, bliver at udføre i bemeldte aviser uden betaling. Ved tjenstligt at meddele de herrer præster foranstaaende til indførelse i Liber Daticus og fornøden iagttagelse, undlader jeg ikke at tilføie, at ligesom jeg forventer mig deres data tilstillede strax efter udgangen af hver af de sidste 4 maaneder i aaret, saa vil den 18de januar være den yderste tid inden hvilken schemaen for samme bør indsendes.

Jelling den 20 juli 1837. Zahle.

Skrivelse fra provst Zahle af 20de juli 1837. For at lette biskoppens vanskeligheder og forebygge den tidsspilde, som det medførte at opsøge de, af supplicanter om skolelærerembedet forhen indgivne og i sildigere ansøgninger paa berørte attester, have i fremtiden alle, som søge embeder hos biskoppen, at lade deres attester afskrive paa et ark papir, verificere af sognepræsten, hvilke da stadigen kunne benyttes uden at fremsende attester, med mindre der er erhvervet nye anbefalinger. Indsendes til provsten i næste maanedes begyndelse.

I overensstemmelse med beslutningen af sidst afholdt landemode, meddeles deres højærværdighed hermed nedenstaaende afskrift af det reviderede forslag til indretningen af liber daticus saaledes som det af landemodets medlemmer den 5te juli 1837 er befundet hensigtsmæssigt.

Liber daticus haver 2 hoveddata.

I A. Histiroske mærkværdigheder fra oldtiden, series pastorum etc. (Et par lades in blanco til at indføre samme noticer).

B. Først afsættes nogle ark til at indføre synene over præstegaardene og kirkerne.

Dernæst optegnes hvad der kan være eftermanden af vigtighed om gaardens have, mark, enge, skove, tørvemoser m.v. Fremdeles om annekset og mansardgods, korntiende, qvægtiende, smaaredsel, høitidsoffer og fundatser, refusioner etc. Ligeledes om byrderne paa embedet, skatter, expencer, enkepension, extraordinaire afgifter, præstegaardens indløsningssum osv. (Nogle rene ark).

C. Adskillige ark afsættes til biskoppernes og provsternes bemærkninger ved deres visitatser i kirker og skoler.

D. Er par ark til kortfattede notitser om hvad der kunne ansees saadan bog vedkommende uden passeligen at kunne henføres til de foregaaende rubrikker, f.eks. kapiteltaxten, resultatet af folketællingen og lignende. En summarisk oversigt over de i pastoratet værende legater vilde ogsaa her være paa sit sted.

II. En fortløbende fortegnelse over alle ankomne forordninger, placater og circularer og breve fra autoriteterne.

Herved bemærkes: Forordninger og placater da efter aarstal og datum med angivelse af hovedindholdet. Skrevne circularer anføres in extenso saavidt de angaar noget der ei blot har øieblikkelig interesse, da et contentum i dette tilfælde ansees tiltrækkeligt.

Breve som angaar pastoratets specielle fattig og skolevæsen, skulle ikke anføres i denne bog, men i vedkommende commissioners forhandlingsprotocol. Heller ikke breve der angaar andre specielle sager. De trykte forordninger samles i overanlagte orden i bind eller bind eller bundker.

Hertil hører, at for sig selv indbundet regitorium eller register indrettet saaledes:

a, (5/20) aarevis fortegnelse over forordninger og bestemmelser, der angaar præsten, som geistlig embedsmand i almindelighed med angivelse af aar og datum hvorefter de kunne findes i de samlede bind eller i anden deel af liber daticus.

b, (5/20) do over de bestemmelser som angaar fattigvæsenet i almindelighed.

c, (5/20) do over de bestemmelser som angaar skolevæsenet i almindelighed.

(NB. i b og c kunne ogsaa bestemmelser der angaae pastoratets specielle fattig og skolevæsen, nævnes med henvisning til stedet hvor de findes i forhandlingsprotocollerne.)

d, (3/20) do over de bestemmelser der angaae præsten som verdslig embedsmand.

e, (2/20) supplementsblade.

Dette ville deres højærværdighed behage at meddele samtlige herrer sognepræster i det dem anbetroede provstie, hvorhos det lige behageligen forventes paaseet at forslaget af alle vedkommende indføres i liber daticus.

Ribe bispegård den 12 juli 1837. Tage Müller.

Højærværdige hr. provst Zahle.

Gjenpart af synsforretningen over Nørup kirke den 14de juli 1837.

Denne skjønne og velvedligeholdte kirke havde modtaget den aarlige reparation med udspækning og hvidtning. Den forrige aar ved kirkegaardslaagen bemærkede mangel var

afhjulpen. Ved brystværket om orgelet ved den nordre side befandt nogen reparation nødvendig, for at dette ikke skal skride fra hinanden i flankerne.

Gjenpartens rigtighed bekræfter Zahle.

Gjenpart af synsforretningen over Randbøl kirke den 14de juli 1837.

De forrige aar bemærkede mangler ved den ene lysestage og ved daabsfadet fandtes afhjulpne. Kirken havde ikke modtaget reparation med udspækning og hvidtning, hvilket høiligen behøves baade udvendig og indvendig, især udvendig. Dørene for præstens og degnens stole kunne ikke lukkes og sæderne i dem begge trænger til at rettes og fastgjøres saavel som i præstens stool det lille skraabord. Ved laagen paa den østre side af steendiget omkring kirkegaarden ville steenene bestandig skride ud. For at holde disse, er det nødvendigt at murede piller opføres, hvilket maa foranstaltes uden synet næste aar.

Gjenpartens rigtighed bekræfter Zahle.

Fra den 9 september til den 19 oktober er provst Laurberg constitueret i provst Zahles fraværelse. Til ham bliver følgende indberetninger at afgive i løbet af denne maaned og ved dens udgang. (Pert).

a, indberetning om de ved sidste syn udsatte mangler ved præstegaarden er afhjulpne.

b, datum til kapiteltaxten for september.

c, expenserne til dionysii landemode rbd. sk., tavlepengene til Helsingørs hospital. Betaling for landemodeacterne.

Provst Zahle tilsendes efter hans hjemkomst afgifterne til skolelærerhjelpekassen og tabelfonden og inden oktobers udgang reversal af de embedet tilhørende protokoller og documenter.

Vaccinerede i Nørup og Randbøl sogne i aaret 1821 af jfr. J. Kræmer fra Kolding.

Gøddinghus

Hans Knudsens søn Knud, 6 år.

Christen Mortensens søn Henrich, 2 år.

Christen Mortensens datter Kirsten, 4 år.

Christen Mortensens datter Hedevig, 6 år.

Engelsholm Mark

Michel Christensens datter Bodil Cathrine, 10 år.

Michel Christensens søn Søren, 15 år.

Lille Lime

Hans Knudsens søn Laurs, 10 år.

Hans Knudsens datter Maren.

Gøddinghus

Peder Jensens datter Hanne Cathrine, 5 år.

Hans Knudsens søn Ole, 3/4 år.

Hans Knudsens søn Jørgen, 3 år.

Iver Frederiksens søn Frederik, 13 år.

Peder Langelyths søn Andreas Randrup, 4 år.

Peder Langelyths datter Stine, 1 år.

Mørup.

Peder Pedersens søn Jens Christian, 17 år.

Gøddinghus

Jeppe Pedersens søn Peder, 2 år.

Sødover

Niels Postes datter Nielsine, 10 år.

Niels Postes søn Peder, 4 år.
Niels Postes søn Anders, 6 år.
Store Lime
Peder Frederiksens datter Anne Marie, 2½ år.
Christen Mathisens søn Mathias, 3 år.
Gødning Mølle
Hans Jensen Kochs søn Hans, 13 år.
hr. møller Kochs datter Caroline, 5 år.
hr. møller Kochs søn Niels, 3 år.
hr. møller Kochs datter Nielsine, 7 år.
Sødover
Hans Pedersens datter Mette Marie, 3 år.
Store Lime
John Hansens datter Anne kirstine, 10 år.
Sillehus
Jens Enevoldsens søn Enevold, 19 år.
Store Lime
Jørgen Jacobsens datter Anne Dorthe, 10 år.
Mariesnåde
Peder Jensens datter Maren, 14 år.
Peder Jensens datter Kirsten Marie, 12 år.
Christiansejgod
Niels Nielsens datter Ellen Marie, 13 år.
Bindeballe
Peder Hollesens datter Lene, 7 år.
Mads Nielsens datter Anne Helvig, 7 år.
Mads Nielsens datter Maren, 5 år.
Mads Nielsens datter Kirsten, 3 år.
Rybjerg
Nis Jensens søn Jens, 6 år.
Søren Clausens søn Claus, 6 år.
Mads Christensens søn Anders, 12 år.
Houslild
Jens Nielsens søn Christen, 13 år.
Vandel
Laus Christensens datter Birgitte, 3 år.
Laus Christensens søn Søren, 5 år.
Laus Christensens søn niels, 7 år.
Bindeballe
Erik Olesens datter Kirsten Marie, 2 år.
Erik Olesens søn Christen, 5 år.
Erik Olesens datter Lene, 7 år.
Søren Pedersens søn Peder, 7 år.
Christen Sørensens datter Maren, 1½ år.
Christen Sørensens datter Kirsten, 5 år.
Christen Sørensens søn Rasmus, 12 år.
Lille Rybjerg
Jens Christensens søn Christen Fåborg, 3 år.
Jens Christensens datter Engel Kirstine, 4 år.
Jens Christensens datter Anne Marie, 7 år.

Jens Christensens søn Jens Christian, 10 år.
Store Almstok
Søren Pedersens datter Grethe, 10 år.
Søren Pedersens søn Jens, 12 år.
Niels Andersens datter Appelone, 11 år.
Vandel
Knud Hansens datter Hanne Lene, 12 år.
Bindeballe
Jens Johnsens datter Karen, 7 år.
Sødover
Hans Pedersens datter Anne Marie, 5 år.
Lime Mark
Christen Mathiasens søn Hans, ½ år.
Sillehus
Jens Jensens søn Jens Johansen, 3 år.
Sødover
Ole Videsens søn Vide, 5 år.
Ole Videsens søn ole, 5 år.
Ole Videsens søn Hans, 9 år.
Jens Pedersens søn Peder, 9 år.
Jochum Andersens datter Maren, 4 år.
Jochum Andersens datter Mette Kirstine, ½ år.
Jochum Andersens datter Christian, 8 år.
Søren Sørensens søn Jens, 4 år.
Søren Sørensens søn Søren, 7 år.
Mads Bertelsens datter Marie Kirstine, 3 år.
Mads Bertelsens datter Anne Marie, 5 år.
Lime Mark
Niels Thomsens søn Peder, 4 år.
Simon Thomsens datter Anne, 4 år.
Avlsgården
Peder Iversens datter Karen, 2 år.
Peder Iversens datter Hanne, 5 år.
Øster Gøddinghus
Hans Sørensens datter Lotte, 3 år.
Engelsholm Mark
Hans Egebjergs datter Kirsten Marie, 1/4 år.
Hans Egebjergs søn Iver, 4 år.
Jens Michelsens datter Kirsten Marie, 4 år.
Jens Michelsens datter Anne, ½ år.
Gyde Jacobsens datter Johanne Kirstine, 1½ år.
Tørrild
Christen Pedersens søn Anders, 5 år.
Sødover
Iver Jensens søn Hans Simonsen, har denicier, 4 år.
Las Fredriksens søn Johansen, 10 år.
Las Fredriksens søn Frederik, 12 år.
Niels Postes datter Maren, 8 år.
Store Lime
Jens Hansens søn Niels, 5 år.

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

Niels Hansens søn Hans, 3 år.
Jacob Hansens datter Ellen Kirstine, 10 år.
Jacob Hansens søn Jens, 8 år.
Jacob Hansens søn Mads, 6 år.
Michel Nielsens datter Anne Kirstine, 5 år.
Hans Hansens søn Hans, 6 år.
Hans Hansens søn Michel, 9 år.
Jørgen Jensens datter Voldborg, 4 år.
Jørgen Jensens datter Anne, 5 år.
Jørgen Jensens søn Jens, 8 år.
Laus Jensens datter Anne Malene, 1 år.
Laus Jensens datter Marianne, 6 år.
Laus Jensens søn Jens, 7 år.
Laus Jensens datter Anne, 3 år.
Laus Jensens søn Jens Jacob, 4 år.
Adam Pedersens datter Karen Marie, 9 år.
Peder Sørensens søn Mads, 7 år.
Peder Sørensens datter Elisabet, 8 år.
Førstballe
Peder Sørensens datter Maren, 15 år.
Peder Sørensens søn Morten.
Christen Knudsens datter Lise.
Mørup
Mads Thomsens datter Karen, 10 år.
Mads Thomsens datter Appelone, 14 år.
I tallet 79 fra Nørup sogn. I Ransbøl 30.

1822

Almstok

1. Søren Iversens datter Hedevig Kirstine, 12 år.
2. Petrine, uægte barn af Maren Christensdatter, 5 år.
3. Søren Iversens søn Iver, 6 år.
4. Niels Andersens søn Christen, 9 år.
5. Niels Andersens søn Carl Julius, 15 år.
6. Anders Pedersens søn Peder Christian, 2 år.
7. Søren Pedersens søn Hans, 9 år.
8. Søren Pedersens datter Anne, 6 år.
9. Niels Christensens søn Michel, 3 år.
10. Niels Christensens datter Christen, 10 år.

Vaccinerede 1824 i Nørup sogn ved districtslæge Christens.
Attesterne blev først sendte til mig den 18 juni 1825 og var tallet 94.

1827

Af Nørup sogn 39. Af Randbøl 19.

Vaccinerede 1829 ved districtslæge Christens.

Randbøl sogn

1. Niels Sommer Bergenhammer Schoi?
2. Christen Pedersen Duus, Daldover.

3. Mette Marie Hansdatter, Dalldover.
4. Kirsten Margrethe Christensdatter, Dalldover.
5. Hansine Marie Nielsdatter, Bindeballe.
6. Marianne Thomasdatter, Hoffmannsfeldt.
7. Jørgen Nielsen, Bindeballe.
8. Marine Hansdatter, Dalldover.
9. Ib Christensen, Dalldover.
10. Marianne Peters, Dalldover.
11. Bodil Marie Andersdatter, Hoffmannslyst.
12. Knud Zachariasen, Bindeballe.

Nørup sogn

1. Anne Sørensdatter, Førstballe.
2. Mads Sørensen, Førstballe.
3. Anne Marie Kirstine Pedersdatter, Store Lime.
4. Johannes Hansen, Engelsholm Mark.
5. Carl August Brüel, Gøddinggård.
6. Johanne Jacobsdatter, Store Lime.
7. Anne Nielsdatter, Limskov.
8. Søren Peder Rasmussen, Limskov.
9. Niels Thomsen, Limskov.
10. Jacob Sørensen, Førstballe.
11. Bodil Marie Hansdatter, Engelsholm Mark.
12. Christian Andreasen ved Gødding Mølle.
13. Niels Christian Pedersen, Nørup Mark.
14. Mads Nielsen, Lime Fattighus.
15. Mads Johansen, Mørup.
16. Kirsten Marie Hansdatter, Mørup.
17. Anne Marie Jensdatter, Mørup.
18. Bendect Lassen, Mørup.
19. Iver Johansen, Mørup.
20. Iver Lassen, Mørup.
21. Mette Marie Susanne Hansdatter, Store Lime.
22. Maren Frederiksdatter, Mørup.
23. Kirsten Marie Jensdatter, Store Lime.
24. Anne Johanne Jørgensdatter, Førstballe.
25. Anton Jensen, Store Lime.
26. Hans Christensen, Store Lime.
27. Maren Madsdatter, Store Lime.
28. Ingeborg Henningsdatter, Særdam.
29. Marianne Nielsdatter, Store Lime.
30. Jens Hansen, Førstballe.
31. Peder Jensen, Mørup.
32. Maren Jacobsdatter, Store Lime.
33. Hanne Thomasine Marie Nielsdatter, Store Lime.
34. Anne Marie Sørensdatter, Mørup.
35. Marianne Sørensdatter, Engelsholm Mark.
36. Maren Nielsdatter, Førstballe.
37. Mette Marie Jensdatter, Store Lime.
38. Jens Nielsen, Førstballe.
39. Niels Nielsen, Nørup.

40. Svend Nielsen, Lime Fattighus.
41. Hans Rasmussen, Store Lime.
42. Niels Kühn, Mørup Mark.
43. Maren Kirstine Kühnsdatter, Mørup Mark.
44. Jens Sørensen, Førstballe.
45. Karen Sørensdatter, Førstballe.
46. Iver Sørensen, Førstballe.

10 til Førstballe. 11 til Mørup. 14 til Store Lime. 4 til Engelsholm Mark. 4 til Nørup. 3 til Limskov.

1831

Modtog jeg til Nørup sogn koppeattester ialt 49 og til Randbøl sogn 14 fra districts læge Christens i Vejle.

1833

Modtoges til Randbøl sogn 89 koppeattester og til Nørup sogn 98 attester.

1835 til Nørup sogn 52 attester.

Allerunderdanigst erklæring.

Det er mig en saare behagelig tanke, om jeg ved denne min erklæring kunde bevirke noget til Iver Olesens løsladelse.

I en række af aar har jeg kjendt ham som en omhyggelig fader, der uagtet han levede under trange kaar, dog sørgede med sjælden iver for at hans børn blive vel oplyste, deels ved at sende dem flittigt til skole, deels ved hiemme at veilede dem. Saa skylder jeg ham ogsaa det sædvanlige vidnesbyrd, at han ikke alene var en meget kyndig, men og en meget virksom landmand, med udmærket flid og anstrengelse anskaffede han mergel, kalk og gødningsmateriale fra en nærliggende mose, hvormed hans tørre sandjorder bleve særdeles frugtbare og afgave ypperligt rug og boghvede. Han gav dermed et gavnligt eksempel paa, hvorledes saadanne jorder kunne betydeligt forbedres, og jeg fandt mig desaarsag beføiet til at love ham, at jeg vilde anbefale ham til det Landoeconomiske Selskab i Vejle, som den, der var aldeles værdig til en præmie fra dette selskab.

Saaledes var han mig bekjendt førend han begik det ulykkelige tyverie, som styrtede ham i hans nuværende sørgelige tilstand, og jeg vover derfor allerunderdanigst at anbefale ham til Deres Majestæts naade, som den, der vist ikke oftere vil gjøre sig skyldig i nogen forbrydelse. Nørup Præstegård den 27 april 1836. Allerunderdanigst Sveistrup.

Ifølge skrivelse fra Biskoppen af 16 april d.a. var tvende pladser for vajsenuus pigebørn som endnu ikke ere confirmerede, ledige, og skal der gives indberetning til provsten inden medio maj med udførlige oplysninger, forsaavidt saadanne findes. Den 28 april 1836.

1836

Vaccinationsattest for Laurids Jensens søn Jens udstædt den 13 november 1836 af Christens.

Aar 1837 den 23 april visiterede jeg i Nørup kirke, hvor der indfandt sig over 150 unge af dem, der i de sidste fem aar ere confirmerede og nu opholdt sig i pastoratet. En stor deel af menighedens ældre medlemmer bivaanede og gudstjenesten. Blandt den nævnte talrige ungdom, der fremstillede sig til overhørelse, svarede mange meget færdigen og forstandigen, og lagde god kristendomskundskab for dagen, saa jeg havde grund til dermed at yttre min

tilfredshed. Boglæsningen ere, saavidt jeg kunne prøve den, mindre godt vedligeholdt af endeel.

Pastoratets skoler bleve visiterede af mig den 22 og 24 april og mine bemærkninger ved disse visitationer ere indførte i skolecommissionens forhandlingsprotokol.

Jeg ønsker, at menighedens aldrende og nu svagelige gode sognepræst, hr. pastor Sveistrup, maa endnu i længere tid opleve glædelige virkninger af skolevæsenets reenværdige tilstand i dette pastorat, om han end ei mere selv kan tage den virksomme deel, som førhen, i at fremme denne tilstand. Tage Müller.

1837 medtagen i kirkebogen indførte og derefter til vedkommende uddeelt 24 vaccinationsattester for Randbøl sogn, hvoriblandt een for Hans Lorentzens datter Anne Marie født i Egtved sogn, boende i Christiansejegod, som ei er indført.

1837 ligeledes for Nørup sogn modtagen, i kirkebogen indførte, og til vedkommende uddeelte vaccinationsattester, hvoriblandt een for Poul Skjoldergs datter Karen født udensofns.

1841 vaccinationsattester for Nørup sogn 50, for Randbøl sogn 27. Disse ere indførte i kirkebøgerne undtagen efterfølgende, som der ikke findes anførte som fødte.

1. Jens Christensens datter Else Kirstine født i Harte sogn boende paa Engelsholm Mark, 4 år gammel, vacc. 20/8-41 af Christens.
2. Hans Nielsens datter Anne Marie født i Starup sogn boende paa Sødover Mark, 13½ aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
3. Carl Eriksens datter Anne Margrethe født i Hornstrup sogn, tjenende i Gødding Mølle, 12½ aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
4. Christen Jensens datter Anne, født i Skibet sogn, boende i Store Lime, 10½ aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
5. Hans Jensen Kochs søn John Zacharias, født i Bredsten sogn, boende i Gødding Mølle, 5 aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
6. Hans Jensen Kochs datter Elise, født i Bredsten sogn, boende i Gødding Mølle, 6 aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
7. Hans Jensen Kochs søn Jens Hansen, født i Bredsten sogn, boende i Gødding Mølle, 8 aar, vacc. 20/8-41 af Christens.
8. Christen Jensens søn Jens af Almstok, 12 aar gl., har havt naturlige kopper, 20/8-41 Christens.

1842 er kun 1 vaccineret nemlig Søren Sørensens søn Mourids, født i Hvejsel, tjenende hos Peder Sørensens i Trollerup, vacc. 2/11-42 af Christens.

1843 vaccinerede i Nørup sogn 73, i Randbøl sogn 17. De af disse, som ere fødte i pastoratet, ere i kirkebøgerne noterede. De som ikke have været at finde i kirkebøgerne ere følgende:

a. for Nørup sogn.

1. Søren Christensens søn Otto, født i Højen sogn, boende paa Lime Mark, 3 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
2. Søren Sørensens søn Michel, født i Eltang, boende i Limskov, 12½ aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
3. Gyde Hansens søn Jode Steensen, født i Linneballe, boende i Store Lime, 10 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
4. Hans Sørensens datter Anne Marie Nielsine, født i Bredsten sogn, boende i Nørup, 2½ aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
5. Jens Madsen Jensens datter Anne, født i Nørup (?), boende i Nørup, 6 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.

6. Jens Olesens søn Ole, født i Nørup (?) rigtig Grene sogn, boende i Mørup, 13½ aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  7. Niels Jensens søn Jeppe, født i Nørup sogn (?), boende i Førstballe, 6 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  8. Jacob Villadsens søn Christen, født i Nørup sogn (?), boende i Førstballe, 6 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  9. Niels Pedersens datter Caroline, født i Nørup sogn (?), boende paa Tørrild Mark, 5 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  10. Veste Olesens søn Ole Christian, født i Nørup sogn (?), boende paa Kobberbøl Mark, 3 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  11. Veste Olesens søn Christen, født i Nørup sogn (?), boende paa Kobberbøl Mark, 5 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  12. Niels Pedersens datter Marie Cathrine, født i Nørup sogn, boende paa Nørup Mark, 11 aar, vacc. 17/8-43 af Christens.
  13. Ole Olesens datter Kirstine, født i Nørup sogn (?), boende i Førstballe, 11½ aar, vacc. 17/8-43 af Christens..
- b. For Randbøl sogn.
1. Hans Christensens søn Carl August, født i Randbøl sogn (?), boende i Dallover, 8 aar, vacc. 25/8-43 af Christens.

1844 vaccinerede i Nørup sogn 1, siger een,

1. Nis Pedersens datter Anne Cathrine, født i Ølgod, boende paa Gøddinggårds Mark, 14 aar, vacc. 27/3-44 af Christens.

1845 vaccinerede i Nørup sogn 78, den 6 juli. I Randbøl sogn 47, den 26 juni.

De af disse, som ere fødte i pastoratet, ere i kirkebøgerne noterede. De som ikke have været at finde ere følgende:

a. Fra Nørup sogn.

1. Laurids Christensens søn Christen, paa Sødover Mark, 9 aar.
2. Laurids Christensens datter Eva Marie, paa Sødover Mark, 5 1/4 aar.
3. Laurids Christensens søn Peder Christian, paa Sødover Mark, 7½ aar.
4. Søren Christensens søn Christen, født i Holsten, boende i Store Lime, 4½ aar.
5. Laust Hansens søn Jens Villads, født i Give sogn, boende i Gøddinghuse, 8 aar.
6. Laust Hansens søn Peder, født i Nørup (?), boende i Gøddinghuse, 10 aar.
7. hr. Krøyers datter Hansine Elisabeth Secher Krøyer født i Nørup (?), boende paa Engelsholm, 1/4 aar.
8. Stephan Iversens datter Else Marie, boende paa Store Lime Mark, 11½ aar.
9. Jeppe Terkelsens datter Dortha, født i Hornstrup, boende paa Sødover Mark, 6 aar.
10. Niels Sørensens datter Maren, født i Egtved, boende i Limskov, 12 aar.
11. Laust Hansens datter Mette, født i Give, boende i Gøddinghuse, 3 aar.
12. Laust Hansens datter Maren, født i Give, boende i Gøddinghuse, 6 aar.
13. Jens Olesens datter Mette Johanne, født i Nørup, boende paa Lime Mark, 5½ aar.

b. For Randbøl sogn.

1. hr. skolelærer Bjerrums søn Albert Christian Julius, født i Bredsten, boende i Randbøl, 3 aar.
2. Christen Adsersens søn Hans, født i Randbøl (?), boende i Dallover, 8 aar.
3. Jens Jacob Lassens søn Jacob Jensen Lassen, født i Bredsten, boende i Dallover, 7 aar.
4. Peder Pedersens datter Vilhelmine Marie, født i Jelling, boende i Vandel, 10 aar.
5. Christopher Hansens datter Maren, født i Ejby, boende i Almstok, ½ aar.
6. Bertel Gydesens datter Eleonora Elisabet, født i Randbøl (?), boende i Bindeballe, 7 aar.

7. Jens Andersens søn Jes Christian, født i Randbøl, boende i Bindeballe, 7 1/4 aar.
8. Hans Jensens datter Maren (?), født i Randbøl, boende i hoffmannsfeldt, 4½ aar.
9. Jens Sørensens datter Anne Kirstine, født i Ødsted, boende i Vandel, 7 aar.
10. Niels Andersens datter Anne, født i Randbøl (?), boende i Almstok, 3/4 aar.

1846 vaccinerede i Nørup 50 den 8 juli. I Randbøl 15 den 16 juli.

De af disse, som ere fødte i pastoratet, have faaet vedtegning om vaccinationen i kirkebøgerne. De, som der ikke have været at finde, ere følgende:

1. Anders Jensens søn Jens Peder f. i Egtved, boende på Sødover mark, 7½ år.
2. Christen Laursens datter Anne født i Hvejsel, boende i Limskov, 5 år.
3. Søren Nielsens datter Anne Marie født i Vorbasse, boende i Søgård, 8 år.
4. Søren Nielsens datter Mette født i Vorbasse, boende i Søgård, 6 år.
5. Jacob Egebergs Hans født i Hvejsel, boende på Store Lime Mark, 12½ år.
6. Jacob Egebergs Anne Marie født i Nørup ?, boende på Store Lime Mark, 10 år.
7. Christen Laursens Gertrud født i Hvejsel, boende i Limskov, 8 år.
8. Christen Laursens Christen født i Hvejsel, boende i Limskov, 10 ¼ år.
9. Søren Porsens Niels født i Nykirke, boende i Mølholm, 11 år.
10. Christen Hansens Madsine Marie født i Jelling, boende i Tørrild, 13½ år.
11. Peder Sørensens Christiane Charlotte født i Give, boende i Lindeballe ? Bindeballe, 3½ år.

1848 vaccinerede i Nørup sogn den 20 august 22, i Randbøl sogn den 12 august 10, hvilke ere indførte i kirkebøgerne for så vidt de ere fødte i pastoratet. 2 børn af de vaccinerede vare fødte uden for dette nemlig:

1. Stephan Iversens datter Maren født i Vejle, boende på Lime Mark, 13½ år.
2. Jens Pedersens datter Maren født i Lindeballe, boende i Førstballe, 12½ år.

1850 vaccinerede af districtslæge Christens i Nørup sogn 25 august 54, i Randbøl sogn 7 september 35, hvilke have faaet vedtegning desangående i kirkebogen for så vidt de der have været at finde. De øvrige anføres her.

1. Laue Laursens datter Maren Kirstine født i Ødsted sogn, boende på Mørup Mark, 9½ år.
2. Marie Makholms søn Jens Sørensen fødested ubekjendt, boende i Mørup, 11½ år.
3. Jens Johansens datter Christine født i Smidstrup sogn, boende på Sillehus Mark, 13½ år.
4. Peder Eliasens datter Appelone født i Fyen, boende på Tørrild mark, 4 år.
5. Jens Larsens søn Madsen født i Lindeballe sogn, boende i Sødover, 8 år.
6. Jens Lassens datter Jensine Anne Caroline født i Lindeballe sogn, boende i Sødover, 6 år.
7. Morten Laursens søn Bertel født i Smidstrup sogn, boende på Sødover Mark, 4 år.
8. Morten Laursens søn Lauge født i Smidstrup sogn, boende på Sødover Mark, 11 år.
9. Morten Laursens søn Mads født i Smidstrup sogn, boende på Sødover Mark, 6 år.
10. Niels Pedersens søn Peder født i Ødsted sogn, boende på Lime Mark, 12 år.
11. Knud Høegs søn Jens Peder født i Randbøl ?, boende i Almstok, 13½ år.
12. Hans Rasmussens søn Anders født i Gjelsted, boende i Daldover, 14 år.
13. Niels Pedersens datter Kirsten født i Egtved sogn, boende på Randbøl Mark, 13 år.
14. Nis Hansens søn Peder født i Randbøl ?, boende på Daldover Mark, 4½ år.
15. Hans Christian Sørensens datter Karen født i Harte sogn, boende i Daldover, 12½ år.

1852 vaccineret af districtslæge Christens i Nørup sogn den 2 september 85, i Randbøl sogn den 10 september 55, hvilke have fået vedtegning desangående i kirkebøgerne såvidt de have været af finde. De øvrige anføres her.

1. Anders Madsens datter Maren Jane født Lille Lime Mark, boende i Nørup sogn, 8 år.
2. Jens Jacob Larsens søn Jens Jørgen født Lille Lime Mark, boende i Nørup sogn, 11 år.

Nørup sogn – diverse 1679 til 1814

3. Niels Nielsens søn Hans, født Lindeballe sogn, boende i Nørup sogn, 12 år.
4. Jens Olesens datter Anne Cathrine født i Mørup, boende i Nørup sogn, 12 år.
5. Peder Christian Laursens søn Laust født i Give sogn, boende i Førstballe, 10 år.
6. Peder Christian Laursens datter Marence født i Give sogn, boende i Førstballe, 12 år.
7. Peder Christian Laursens datter Mette Marie Kirstine født i Give sogn, boende i Førstballe, 13 år.
8. Anders Jensens søn Jens Christian født i Mørup, boende i Nørup sogn, 13 år.
9. Anders Jørgensens søn Andreas født på Lime Mark, boende i Nørup sogn, 12 år.
10. Anders Jørgensens søn Peder født på Lime Mark, boende i Nørup sogn, 9 år.
11. Morten Laursens søn Peder født Smidstrup sogn, boende på Sødover Mark, 12 år.
12. Anders Jensens søn Adam født i Bredsten sogn, boende på Store Lime Mark, 6 år.
13. Kirstine Pedersdatters søn Niels Peder født Sødover Mark, boende i Nørup sogn, 11 år.
14. Niels Christiansens søn Jens Christian født Vandel Mark, boende Randbøl sogn, 8 år.
15. Ole Lassens datter Sidsel født i Hoffmanslyst, boende i Randbøl sogn, 15 år.
16. Carl Christiansens datter Marie Sophie født i Fyen, boende i Vandel, 11 år.
17. Jens Olesens søn Niels født i Jelling sogn, boende i Daldover, 12½ år.
18. Johan Jørgensens datter Johanne Kirstine Theodore født i Egtved, boende Bindeballe Mark, 13 år.
19. Jens Christiansens datter Caroline født Randbøl Mark, boende Randbøl sogn, 1 år.

1853 ere vaccinerede 4 i alt.

1854 ere vaccinerede i Nørup og Randbøl sogne. I Nørup 11 august 1854. I Randbøl 2 august 1854, hvilke have faaet vedtegning i kirkebøgerne saavidt de der have været af finde. De øvrige anføres her:

1. Peder Andersens datter Maren Kirstine, født i Randbøl sogn, boende i Bindeballe.
2. Skolelærer Stokholms datter Maren, født i Øllgård sogn, boende i Frederikshåb.
3. Michel Nielsens datter Johanne Marie, født i Randbøl sogn, boende i Almstok.
4. Christen Nielsens datter nicoline, født i Randbøl sogn, boend i Vandel.
5. Ole Pedersens datter Marianne, født i Højen sogn, boende i Vandel.
6. Knud Hansen Høgs datter Maren Kirstine, født i Egtved sogn, boende i Almstok.
7. Mads Nielsens søn Peder, født i Randbøl sogn, boende i Daldover.
8. Skolelærer Jensens søn Søren Ravn, født i Nørup sogn, boende i Limskov.
9. Peder Jacobsens datter Dorthea, født i Bredsten sogn, boende paa Sødover Mark.
10. Christopher Knudsens søn Rasmus, født i Vinding sogn, boende paa Sødover Mark.
11. Iver Ebbesens søn Iver Thomsen, født i Nørup sogn, boende i Limskov.
12. Niels Rasmussens søn Niels Peder, født 8i Nykirke sogn, boende i Bindeballe.
13. Hans Rasmussens søn Hans Nielsen, født i Gjelsted sogn, boende i Daldover.
14. Peder Andersens søn Laurids Peder, født i Randbøl sogn, boende i Daldover.
15. Peder Andersens søn Jørgen Christian, født i Vissenbjerg sogn, boende i Daldover.
16. Christen Jochumsens søn Johan, født i Ødsted sogn, boende paa Bindeballe mark.
17. Iver Jensen Nordts søn Carl, født i Smidstrup sogn, boende i Limskov.
18. Jens Johansens søn Johan, født i Linneballe, boende i Sødover.
19. Jens Ibsens søn Nicolaj Skov, født i Give sogn, boende i Sillehus.
20. Frederik Christensens søn Jørgen, født i Gadbjerg sogn, boende paa Sødover Mark.
21. Skolelærer Jensens søn Jens Jørgen, født i Nørup sogn, boende i Limskov.
22. Skolelærer Jensens søn Mads Christian, født i Nørup sogn, boende i Limskov.

1855 ere vaccinerede i Nørup og Randbøl sogn 3. Den ene ere anført i kirkebogen. De to andre er:

1. Jens Nielsen Grøns datter Anne Cathrine, født i Jerlev sogn, boende i Store Lime, 14 aar, vacc. 8. dec. 1855 af Christens.
2. Christen Thomsens søn Thomas, født i Linneballe, boende paa Engelsholm Mark, 14 aar, vacc. 20 nov. 1855.

1856 ere vaccinerede i Nørup sogn 64 den 3 september. I Randbøl sogn 28 den 26 august. Hvilke have faaet vedtegning i kirkebøgerne saavidt de der have været at finde. De øvrige anføres her:

1. Niels Sørensens søn Jens Jørgen, født i Nørup sogn, boende i Limskov, 10 aar.
2. Simon Simonsens datter Anne Marie, født i Nørup sogn, boende paa Store Lime Mark, 3 aar.
3. Christen Pedersen Borchs datter Karen, født i Egtved sogn, boende paa Mørup mark, 13 aar.
4. Christen Pedersen Borchs datter Johanne, født i Egtved sogn, boende paa Mørup Mark, 11 aar.
5. Christen Pedersen Borchs datter Petrine, født i Egtved sogn, boende paa Mørup Mark, 8½ aar.
6. Christen Pedersen Borchs datter Karen Marie, født i Egtved sogn, boende paa Mørup Mark, 6 aar.
7. Jonas Nielsens datter Karen, født i Skibet sogn, boende paa Lime Mark, 13 aar.
8. Jonas Nielsens datter Anne, født i Skibet sogn, boende paa Lime Mark, 6 aar.
9. Anne Kirstine Sørensens søn Niels Peter, født i Jelling sogn, boende i Nørup, 8½ aar.
10. Hans Poulsens datter Kunigunde Frederikke, født i Bramdrup sogn, boende i Daldover, 2 aar.
11. Hans Poulsens datter Ulrikke Dorthea, født i Vester Nebel sogn, boende i Daldover, 4 aar.
12. Hans Johansen Røjskovs søn Jens, født i Bredsten sogn, boende i Bindeballe, 13 aar.
13. Hans Pedersens søn Søren, født i Egtved sogn, boende i Christiansejgod, 12½ aar.

1857 ere vaccinerede i Nørup sogn 2 (den 6 april) som ere antegnede i kirkebogen.

1858 ere vaccineret i Nørup sogn den 31 august 87. Blandt hvilke følgende ikke ere fødte her i pastoratet (de øvrige ere noterede i kirkebøgerne).

1. Jens Jensens søn Jens Peter, født i Vester Hornstrup, boende paa Sødover Mark, 14 aar.
2. Iver Sørensens søn Søren, født paa Balle Mark, boende paa Sødover Mark, 5 aar.
3. Hans Pedersens søn Lars Christian, født i Emmerbølle (Langeland), boende paa Sødover Mark, 2½ aar.
4. Hans Sørensens søn Niels Christian, født i Grønbjerg, boende i Mørup, 9 aar.
5. Hans Sørensens søn Søren Pedersen H., født i Grønbjerg, boende i Mørup, 13 aar.
6. Bertel Nielsens søn Niels Peter Nielsen, født i Århus, boende paa Kobberbøl Mark, 16 aar.
7. Jens Olesens søn Jens, født i Aast, boende paa Sødover Mark, 12 aar.
8. Jonas Madsens datter Else Marie, født i Klattrup, boende paa Sødover Mark, 11 aar.
9. Jonas Madsens datter Anne Sophie, født i Ballesgård, boende paa Sødover Mark, 6 aar.
10. Jonas Madsens datter Maren, født i Klattrup, boende paa Sødover Mark, 9 aar.
11. Iver Sørensens datter Elisabet, født paa Balle Mark, boende paa Sødover Mark, 10 aar.
12. Iver Sørensens datter Anne Marie, født paa Balle Mark, boende paa Sødover Mark, 8 aar.
13. Jes Thomsens datter Hansine Mette Marie Hansen, født i Rands, boende paa Lime Mark, 11 aar.
14. Hans Sørensens datter Else Marie, født i Grønbjerg, boende i Mørup, 11 aar.

I Randbøl sogn blev den 23 august 1858 vaccineret 42. Der er for disse gjort vedtegning i kirkebøgerne. Efternævnte fandtes der ikke.

1. Mads Mathiasen Sundals datter Johanne Madsen Sundal, født i Bindeballe, boende sammesteds, 5 aar.
2. Knud Hansen Høghs søn Jeppe Knudsen Høgh, født i Almstok, boende sammesteds, 12 aar.
3. Christen Thomsens datter Karen Kirstine, født i Linneballe, boende i Frederikshåb, 15 aar.
4. Anders Pedersens søn Christen, født i Ballesgård, boende i Vandel, 7 3/4 aar.
5. Lorentz Ivesen Henrichsens dater Kirstine Marie Henrichsen, født i Agerskov, boende i Hoffmannsfeldt, 3 3/4 aar.
6. Hans Skov Nielsens søn Niels Hansen Skov, født i Spjarup, boende i Hoffmannsfeldt, 1 3/4 aar.

1860 i Nørup sogn er den 4de og 12 juni 1860 vaccineret 77 børn. Der er for disse gjort vedtegning i kirkebøgerne forsaavidt de ere fødte her i pastoratet. De udensogns fødte anføres her:

1. Smed Anders Jensens datter Mette Marie Andersen, født i Gadbjerg, boende i Tørrild, 8 aar.
2. Anne Jørgensen, født i Skibet sogn, boende i Nørup, 10 aar.
3. Nielsine Jensen, født i Bredsten sogn, boende i Nørup, 8 aar.
4. Else Lorentzen Wolf, født i Smidstrup sogn, boende i Store Lime, 9 aar.
5. Kirsten Marie Lorentzen Wolf, født i Smidstrup sogn, boende i Store Lime, 12 aar.
6. Peder Thomsen Hansen, født i Linneballe sogn, boende i Nørup, 5 aar.
7. Karen Jørgensen, født i Ødsted sogn, boende i Nørup, 12 aar.
8. Rasmus Peder Sørensen, født i Jelling sogn, boende i Nørup, 10½ aar.
9. Christen Martin Sørensen, født i Jelling sogn, boende i Nørup, 7½ aar.
10. Maren Sørensen, født i Vinding sogn, boende i Nørup, 5½ aar.

I Randbøl sogn er 4 og 12 juni 1860 vaccineret 26 børn. Der er for disse gjort vedtegning i kirkebøgerne forsaavidt de ere fødte her i pastoratet. De udensogns fødte anføres her:

1. Maren Kirstine Madsen, født i Gadbjerg sogn, boende i Randbøl, 1½ aar.
2. Charlotte Caroline Madsen, født i Vejle, boende i Randbøl, 6 aar.
3. Anders Peder Caspersen, født i Egtved sogn, boende i Randbøl, 13 aar.

1810 den 26 juni blev i min overværelse som herredsprovst holdt synsforretning over Nørup Præstegård ved muurmester Christen Pedersen og tømmermand Claus Andersen. Synsforretningen blev givet beskrevet. Samme viser, at præstegården er i de sidste aar bleven betydelig forbedret og at den ingen brøstfældighed her ved undtagen paa det stykke huus, hvor bryggerset er, som mangler tække og fodstykker. At denne indberetning er overensstemmende med synsforretningen attesterer datum ut supra. J. Grønlund.

Aar 1812 den 14 juni blev i min overværelse afholdt synsforretning over Randbøl kirke af synsmændene Christen Pedersen Muurmester fra Vindelev og Claus Andersen tømmermand fra Brandbjerg Mark. Overværende ved synet var paa samtlige kirkeeieres vegne kirkeværgen Morten Poulsen fra Randbøl. Synet blev givet beskrevet og forretningen viser følgende mangler: Paa taget fandtes endeel blytavler at være revnede, i taarnet fandtes et par ankere afrustedes, ligesom taarnet i det hele trænger til udhugning. Murene trængte meget til udpækning og kalkning. Nogle stole ere løse, som bør fæstes. Kirkegaardens hegn trænger meget til at oplægges. Kirkeværgen Morten Poulsen lovede, at disse mangler endnu dette aar

skulde vorde afhjulpne. Denne beretning at være overensstemmende med den skriftlige forretning attesterer Petersen.

Aar 1812 den 17 juni blev i min overværelse afholdt synsforretning over Nørup kirke af ovenmeldte synsmænd. Paa s.t. hr. overkrigscommissair Petersens vegne som kirkeejer mødte s.t. hr. pastor Steenstrup fra Nørup Præstegård. Synsforretningen blev givet beskrevet og udviste følgende mangler. Paa taget, som overalt er af bly, fandtes adskillige revnede plader. Nogle kan hjælpes med lodning, andre ville gøres af ny. Tømmerværket er i det hele godt, dog mangler et par skraastivere ved klokketaarnet og nogle lægtbjælker eller skalk paa spændtræerne er forraadnede, ligeledes mangler et par forskaaningsfjæl. Porte og laager er meget brystfældige. Vinduet i den vestre ende af kirken, og ligeledes et i choret befandtes alt brystfældige. Disse mangler lovede hr. pastor Steenstrup paa s.t. hr. overkrigscommissairens vegne endnu i denne sommer at skulle vorde afhjulpne. At denne beretning er overensstemmende med den skriftlige beretning attesterer Petersen.

Aar 1812 den 9 oktober blev i undertegnedes overværelse foretaget syn over Nørup Præstegaard af muurmester Christen Jacobsen fra Lime og snedkermester Peder Langelyth fra Nørup. Synsforretningen blev given beskrevet og viser at præstegaardens bygninger i alle dens dele paa tag og fag, loft og gulv, skorstene, bagerovn, brønd er uden noget brystfæld, saa at ingen reparation skønnes fornøden i det første aar. Kuns under 5 a 6 fag under bryggerhuset ere fodstykkerne meget forfaldne, hvilket s.t. hr. pastor Steenstrup lovede at skulle være afhjulpet inden næste syn. Iligemaade bør anmærkes at præstegaardens have befindes ordentlig dyrket. Attesterer Petersen.

Anno 1820 den 10 december mødte undertegnede hos præsten i Nørup og begjærede efter foregaaende tillys fra prædikestolen at indlade os i ægteskab med hverandre. Sødover ut supra. Jeppe Knudsen. Inger Pedersdatter.
At dermed intet findes mod hans majestæts lov og ritual som kan hindre fornævnte ungarl Jeppe Knudsen 27 aar og enken efter forrige gaardmand i Sødover Hans Pedersen, Inger Pedersdatter 33 aar, fra at indlade dem i ægteskab, samt at de forlovede have havt de naturlige kopper derfor indestaaer vi som forlovere og ere præsten ansvarlig. Nørup og Sødover ut supra. Joen Johnsen. Hans Sørensen.

Anno 1820 den 10 december mødte undertegnede paa egne og min forlovedes vegne og begjærede efter foregaaende tillysning fra prædikestolen at indlade os i ægteskab med hverandre. Jens Sørensen fra Tofthøj i Gadbjerg sogn. Med ført pen.
At der intet findes mod hans majestæts lov og ritual som kan hindre fornævnte ungarl Jens Sørensen 25½ aar fra Gadbjerg sogn og pigen Anne Nielsdatter fra Sillehus 30 aar, fra at indlade dem i ægteskab med hverandre, samt at begge de forlovede have havt naturlige kopper derfor indestaaer vi som forlovere. Tofthøj i Gadbjerg sogn og Sillehus i Nørup ut supra. Søren Marcussen. Jørgen Jensen.

Da ovenanførte ungarl Jeppe Knudsen og enken Inger Peders begge af Sødover ere blevne enige om at ophæve den indgangne forbindelse, saa at den skeete tillysning til at fuldbyrde ægteskabet som var besluttet herved tilbagekaldes og denne forbindelse herved med fælles samtykke ophæves. Saa ville vi herved tilkjendegive dette for præsten og bekræfte denne vor tilstaaelse med vore hænders underskrift i overværelse af vore forlovere. Jeppe Knudsen med ført pen. Inger Pedersdatter. Som overværende J. Joensen sognedegn. Hans Sørensen.

Hans Nielsen af Engelsholms (hoeparcel) anmeldte at hans kone Maren Mortensdatter i forrige nat fødte et dødfødt drengebarn i tiende maaned. Fostermoderen skal indkomme med skriftlig forklaring om fødslen. 1821 den 5 marts.